

Lilian Anneloes Klasens

Fine Art, Academie Minerva

Manifesto Feministo

18-06-18

Feminisme, equalisme, gender

MANIFESTO

FEMINISTO

LILIAN ANNELOES

DIT IS GEEN FEMINISTISCH MANIFEST

LILIAN ANNELOES
2018

INHOUD

Introductie: boze vrouw 5

- 1. Waarom het 'moderne' feminisme wordt uitgekotst 7
 - 1a. Reden tot kotsen NO. 1: polarisatie 11
 - 1b. Reden tot kotsen NO. 2: het grote boze vrouwen en mannenhaatstigma 32
 - 1c. Reden tot kotsen NO. 4: sjw's en sneeuwvlokken 37
 - 1d. Reden tot kotsen NO. 3: feminisme als fashionitem 44
 - 1e. Reden tot kotsen NO 5: het kijk-eens-naar-het-buitenland-argument 48

- 2. Hervorming 51
 - 2a. Waarom de essentie van het feminisme nog steeds relevant is 53
 - 2b. Alledaagse -ismes 54
 - 2c. Waarom is feminisme óók voor mannen relevant is 57
 - 2d. De 'wage gap' en andere fabels: de wereld uit 60
 - 2e. Zeg wat je bedoelt of hou je mond gewoon: de impact van taal 64
 - 2f. De verantwoordelijkheid van de beeldmaker in een beeldcultuur: *The woman as a kitchentable* 66

Bijlagen 75

Bronnenlijst 93

INTRODUCTIE: BOZE VROUW

Mij is op zeer jonge leeftijd al verteld dat ik een driftkikker ben. En, ik bedoel, dat is oké. Denk ik. Want niet alleen ben ik koppig: ik ben ook fanatiek, té ambitieus en (Oost-Indisch) onderlegd. Ik ben nieuwsgierig, ik ben een betweter, en ik wil het liefst de allerbeste zijn. Al weet ik dat ik daar soms grandioos in falen kan.

Ik ben een papa's-kindje. Ik lijk niet op mijn moeder. Maar ik hou, gegarandeerd, van beide. Ik doe vaak alsof ik bier lust, maar eigenlijk vind ik het vies. Diezelfde mentaliteit neem ik mee in mijn omgang met bepaalde mensen. Ik lees vulgair geïllustreerde boeken in de trein en ik ben een propper, geen vouwer. Sommige mensen vinden dat vreemd, maar uiteindelijk verdwijnt het papier toch in mijn afvoersysteem. Of het dan gevouwen of gepropt is, maakt volgens mij dan niet zoveel meer uit. Mijn vader zegt wel eens dat ik een wereldverbeteraar ben. Mijn oma noemt me vaak per ongeluk 'Ina'. Dat ben ik niet, maar mijn vaders jongste zusje.

Toen ik hooguit zeven was begon ik met schrijven. Nog veel jonger was ik toen ik begon met knutselen. Iets wat later semi-perongeluk zal evalueren in kunst maken. Niet dat er een dergelijk verschil in handelen is ontstaan; eerder een verander(en)de richting. Wanneer 'knuts' een inhoud krijgt verandert het vaak ineens in 'kunst'. Alsof niet alleen de rangering van de letters verandert, maar ook die van prioriteiten in je hoofd.

Vanaf het moment dat je ouder wordt moet ineens alles een reden hebben. Als je twee verschillende kleuren sokken om je voeten draagt wordt meteen de aanname geboren dat je geen schone sokken meer had liggen. Wanneer je een koekje weigert ben je vast op dieet. En een oudere vrouw zonder bijbehorende oudere man is vast ontzettend eenzaam. Volwassenen houden van uitleg. Het meest nog, wanneer ze deze uitleg zelf mogen bedenken.

Zo ben ik een boze vrouw. Dat wil niet zeggen dat ik daadwerkelijk een boze vrouw ben; eerder dat ik een geleerde vrouw ben, die het nut van zwijgen over schadelijke kwesties niet inziet, en haar kennis ten goede probeert te delen. De wereld noemt mij een feminist. Ik noem mezelf een equalist. Een term die min of meer, maar net niet écht gehanteerd wordt, maar in essentie dezelfde inhoud omvat.

Midden augustus 2013 (ik ben op dat moment 16) wordt ik op ontterende wijze verkracht in de slaapkamer van één van mijn beste vriendinnen. Niemand gelooft me wanneer ik zeg dat ik absoluut geen vrijwillig deelnemer aan het voorval was. Wanneer de deur openzwaait en mijn vriendinnen in de deuropening staan buig ik namelijk over hem heen, en hij niet over mij.

Rond februari 2013 heb ik voor de eerste keer seks met mijn eerste vriendje. Vlak voor mijn verkrachting maakt hij het uit. Mijn seksleven is, vanaf dat moment, al verpest voordat ik er plezier van heb kunnen hebben. Ik voelde me vies, waardeloos en tweedehands. Daarnaast was ik er van overtuigd dat alles mijn schuld geweest was.

Twee jaar heb ik geleefd als een échte boze vrouw. De gehele mannelijke bevolking van deze aardkloot had namelijk schuld aan dat wat mij overkomen was. Ik haatte alle mannen. Alles met een piemel was niet te vertrouwen. Behalve mijn beste vriend Amer, half Syrisch en ervaren piemeldrager, welke niet op vrouwen valt. Wanneer ik tegen hem zeg dat alle mannen varkens zijn, knikt hij slechts zijn hoofd en zegt-ie: 'ja, meid, ik weet het. Hetero's'. Zelfs hij, met een piemel, kon niet opkomen voor zijn mede-piemels.

Dit alles duurde zo ongeveer tot mijn eerste jaar van de kunstacademie, waar ik plotsklaps tegen een geduldige lange slungel opliep. Op de een of andere manier was hij zodanig van mij (en mijn zeer slechte mentale gesteldheid) onder de indruk, dat hij besloot alle tijd, liefde en geduld die zijn lange lichaam bezat in mij te steken. Dat is het moment dat ik mezelf wijs maakte dat ik ook verliefd op hem was. Wat resulteerde in een moment van samenwonen, een moment van realisatie en een moment van uitmaken. Waarna ik, vanzelfsprekend, weer alleen in mijn appartement eindigde. Dit keer met een herladen vertrouwen in de man. Ik kan van alles zeggen over hoe deze op-mijn-eigen-egoïsme-gebaseerde relatie nergens goed voor is geweest (anders dan mijzelf beter te laten voelen over mezelf), maar intussen heeft deze 'relatie' wel mijn wantrouwen in de man om weten te draaien.

Dit blijkt, vanuit een psychologisch perspectief, uiteindelijk een heel logisch proces te zijn geweest. Mijn psycholoog vertelt me in de zomer van 2016, na een EMDR-sessie, dat voor mensen met (meerdere) trauma's, zoals ik, het heel normaal is dat er na het plaatsvinden van het trauma eerst een bepaalde mate van shock plaatsvindt, vaak gevolgd door een persoonlijk schuldgevoel, wat vervolgens uitmondt in het zoeken van een grote 'schuldige'. Vaak een groep mensen, maar ook wel eens een individu (bij mij waren dit dus mannen).

Je hoofd doet dit expres, zodat hiervoor later uitgekeken kan worden om toekomstige, nieuwe trauma's te voorkomen, maar ook om een beter begrip te krijgen van wáárom dit juist jón overkomen is. Ik weet eigenlijk niet wat ze zei over de uiteindelijke realisatie dat de door jou gekozen 'schuldgroep' eigenlijk helemaal niet schuldig is. Wat ik wel weet, is dat ik dankbaar ben dat ik daar zelfstandig uit ben gekomen, en nu met het grootste plezier met mijn vriend en zijn huisgenoten op de bank zit.

Wanneer ik nu meisjes hoor zeggen dat ze een hekel hebben aan alle mannen, draait mijn maag een beetje om. Ik denk namelijk te begrijpen waarom dergelijke dingen gezegd worden: het hebben ervaren van een soortgelijk trauma. En ik hoor het zo ontzettend vaak. Vandaar dat mijn verbazing ook allerkleinst was toen de #MeToo discussie zo ontzettend opblies in de "mainstream media". Niet alleen in Nederland, maar over de hele wereld.

Toch ben ik er van overtuigd dat dit alles veel meer dan simpelweg een 'mannenprobleem' is. Gender- en seksongelijkheid is een probleem welke wordt gevoed door onze media, beeldcultuur, religie, (seksuele) opvoeding en het gebrek aan accurate representaties in grote instituten en bedrijven: iets wat ik zal toelichten in dit 'manifest'. En overigens precies datgeen wat mij, in tegenstelling tot de moderne, stereotypische internetfeminist, géén boze, man-hatende vrouw maakt.

Vanaf midden 2016 heb ik me, naar aanleiding van mijn trauma's en de kennis die ik hier vervolgens door opdeed, gestort op gender, sekse, seks, seksualiteit, privilege, en al het andere wat bij de gehele geslachtskwestie komt kijken. Ik schreef, ter onderbouwing van mijn visuele werk, een essay genaamd: *Waarom men het woord 'feminisme' uitgekotst heeft en waarom dit niet bevorderend is voor onze integriteit: een onderzoek*. In mijn onderzoek hiernaar ontdekte ik exact wáárom men je niet meer zo serieus neemt wanneer je het woord 'feminist' gebruikt, en waarom de 'feministische' beweging toe is aan een hervorming.

Dit is mijn *Manifesto Feministo*. Een herschreven testament (*if you will*), met een scherp oog op onze westerse samenleving, voor de moderne feminist, equalist, of geïnteresseerde.

1

I. WAAROM HET 'MODERNE' FEMINISME WORDT UITGEKOTST

Allereerst is volgens mij belangrijk toe te lichten waarom ik ervan overtuigd ben dat 'feminisme' in het huidige gehanteerde format niet (goed) meer werkt. Begrijp wel dat ik, bovenstaand, feminisme tussen aanhalingstekens heb geplaatst vanwege de exacte reden dat ik denk dat de stereotype 'moderne feminist' de kern van het feministische gedachtegoed, zoals die bestond na de tweede feministische golf, voorbij is gegaan.

Ik ga er vanuit dat de nodige basiskennis over de eerste en tweede feministische golf (in Nederland) bij vrijwel iedereen die in aanraking komt met deze tekst aanwezig is, maar voor de verheldering van onze middelbare school-geschiedenisboek-herinneringen zal ik het toch nogmaals kort toelichten.

En voor ik je overspoel met een zee van feministische golven wil ik hierbij eerst een kanttekening plaatsen, welke bij veel radicale feministen voor veel irritatie zal zorgen. Namelijk de notie dat het 'patriarchaat', waartegen het feminisme als community zich veelal probeert af te zetten, als 'systeem' niet ontwikkeld is ter onderdrukking van de vrouw. Dit is simpelweg waar het, in bepaalde opzichten, in de loop der tijd in veranderd is. Besef je dat de wereld niet begonnen is in de 20e eeuw. Er zijn periodes geweest vóór deze tijd welke onze maatschappij gevormd hebben. In de (nomadische) periodes ver voor de industriële revolutie, heeft er ooit een 'maatschappij' bestaan waarin man en vrouw een vrijwel zelfde hoeveelheid konden bijdragen in zowel de sociale reproductie als de productie van eten, verzamelingen, het houden van vee, het zoeken van bessen, noten, de bouw van hutten, het jagen op kleine dieren en de visvangst etc. Er waren geen hoogontwikkelde gereedschappen op dit moment in de geschiedenis (paleolithicum), en dus was elke capabele helpende hand een belangrijke hand; een vitaal deel van de 'maatschappij'. Juist omdat er geen (zware) gereedschappen aanwezig waren in deze maatschappij, kon de vrouw zelfs tijdens haar zwangerschap, zonder enige fysieke schade toe te brengen of het ongeboren kind in gevaar te brengen, deelnemen aan de productieve kant van de maatschappij.

Archeoloog dr. James M. Adovasio, schrijver Olga Soffer en schrijver/journalist Jake Page publiceerden in 2011 o.a. hierover het boek 'De onzichtbare vrouw', waarin duidelijk werd dat de oerman helemaal geen heroïsche mammoetjager geweest is, en dat vrouwen, net als mannen, op kleine dieren hebben gejaagd. Volgens Adovasio werd de vrouw pas als mannelijk 'bezit' gezien bij de opkomst van de landbouwsamenleving. Hij is er van overtuigd dat de paleolithische periode veel complexer is geweest dan het idee van een mammoet- jagende machocultuur welke bij dit tijdperk vaak wordt geschetst. Er werd namelijk niet op mammoeten gejaagd (alleen bij uitzondering als het dier bijvoorbeeld al ziek was of vast was komen zitten, en dus geen bedreiging meer vormde), eerder op vossen en hazen, welke vaak door middel van valstrikken en netten gevangen werden. De intimiderende speer die de oerman dus bij hem droeg, werd waarschijnlijk niet gebruikt om een mammoet te doden, maar om een gevangen haasje uit zijn lijden te verlossen. Er werden uit deze periode niet alleen goed bewaarde speren en gereedschappen gevonden, maar ook manden, mutjes, textiel en ander materie.

Linda Owen, Amerikaans archeologe deelt deze denkwijze: 'Vrouwen speelden een belangrijke rol in de economie van de steentijd. De gedachte dat zij gehinderd werden door de zorg voor kinderen, is onjuist. Ze namen baby's gewoon mee als ze werkten. Bovendien was het grootbrengen van kinderen geen taak voor één persoon, maar voor de hele groep. Ook ouderen en oudere kinderen konden op jonge kinderen passen. In het stenen tijdperk hoefde je ook niet bang te zijn dat ze onder een auto kwamen' (bron: de Volkskrant, 2008).

Ook zijn uit deze periodes veel zogenoemde 'Venusbeeldjes' gevonden (de term 'venus' is hierin vrijwel betekenisloos; dit is slechts de verzamelnaam voor dergelijke beeldjes geworden). Deze beeldjes zijn uit steen, bot of ivoor gesneden, maar kunnen ook van klei gemaakt zijn. Over de betekenis wordt veel gespeculeerd. Het zou een vruchtbaarheidssymbool zijn, of een symbool voor welvaart, het zou speelgoed kunnen zijn, of zelfs bedoeld zijn om mensen aan te zetten tot geslachtsgemeenschap (porno?). Alhoewel ik zelf overtuigd ben dat het een representatie van vrouwelijkheid (in goddelijke vorm) moet voorstellen. Godsbeeldjes dus. Er zijn meerdere voorbeelden van dergelijke beeldjes, van het vroeg-paleolithicum tot het neolithicum, gevonden op meerdere plekken verspreid over de wereld, waarvan de bekendste toch wel de Venus van Willendorf moet zijn; een klein beeldje met zeer overdreven vrouwelijke vormen, een dikke buik,

dikke borsten, behoorlijk aanwezige venusheuvel en nogal onderontwikkelde representatie van een gezicht en/of andere lichaamsdelen.

Camille Paglia is er van overtuigd dat de Venus van Willendorf een goede weerspiegeling van de vrouwelijke ervaring is. Paglia: "Is the Venus of Willendorf just to female experience? Yes. Woman is trapped in her wavy, watery body. She must listen and learn from something beyond and yet within her. The Venus of Willendorf, blind, tongueless, brainless, armless, knock-kneed, seems a depressing model of gender. Yet woman is depressed, pressed down, by earth's gravitation, calling us back into her bosom. (...) The Venus of Willendorf, slumping, slovenly, sluttish, is in a rut, the womb-tomb of mother nature" (Free men, Free women, 2017, pp. 41).

Ik ben er zelf van overtuigd dat dergelijke beeldjes van de vrouw werden gemaakt omdat zowel de vrouw als de man als belangrijk (en dus als goddelijk) gezien kon worden, vanwege hun nauwe samenwerking in de economie en maatschappij. Ook denk ik dat er meer van deze vrouwelijke beeldjes zijn (gevonden), omdat de vrouw met haar mogelijkheid om een kind te dragen en te baren, sneller tot een (bijna) God verheven zou worden dan de man, welke niet in staat is om nieuw leven te baren.

Echter, wanneer de sedentaire, agrarische periode begint, en er zware gereedschappen en apparaten gehanteerd worden, wordt de deelname aan zware activiteiten voor zwangere vrouwen te riskant en fysiek onmogelijk. Gezien zwangerschap (en moederschap) in deze tijd, *like it or not*, een belangrijk deel van het vrouw zijn besloeg, betekende dit dat de vrouw vaak niet kon deelnemen aan dergelijke activiteiten, waarbij grote, zware apparaten of (landbouw) gereedschappen gehanteerd moesten worden. Dit is ook het punt in de geschiedenis waarop er ineens meer 'goddelijke' representaties zijn gevonden als zijnde 'man' (de Adonis van Zschernitz, allervroegst). Omdat in deze periode de twee sekse in meer specifieke sociale rollen gedrukt worden, waarin de vrouw, vanwege haar grote biologische 'nadeel', namelijk: de mogelijkheid tot het baren en dragen van kinderen, voor minstens 9 maanden per kind/keer, minder capabel is voor deelname aan het productieve deel van de maatschappij. Vanaf dit punt worden er bepaalde beslissingen gemaakt in taakverdeling om de maatschappij zo vitaal en handig mogelijk te laten functioneren. Dit kwam dan zo ongeveer neer op het laten verwerven van zwaar en veel werk door de man (vanwege zijn biologische 'voordelen'), en het verwerven van klein, licht en huiselijk werk door de vrouw. Beslissingen worden nu ook veelal genomen door de man; omdat de vrouw veelal huiselijk werk doet en thuisblijft terwijl de man letterlijk de wereld in gaat; de deur uitgaat om werk te doen. Hij neemt deel aan een op grotere schaal productieve kant van de maatschappij en krijgt dus ook meer te zeggen. Dit moet een langzaam, natuurlijk proces geweest zijn waarbij de vrouw langzaam uit beeld is gedreven.

En hiervandaan rollen we langzamerhand verder naar industriële revolutie. Het 'systeem' van rolverdelingen tussen man en vrouw, zoals deze gehanteerd werd in de agrarische revolutie, is nu al zo lang in gebruik, dat het traditie en een normaliteit is geworden (generatie na generatie na generatie neemt gewoonten, tradities en een besef van wat 'hoort' en wat 'normaal' is over van hun ouders, familie, werkplek, etc.). De man doet het werk, is kostwinner en maakt de beslissingen, en de vrouw zorgt thuis voor de kinderen, haar man en het huis. In de industriële revolutie kan de vrouw, gezien het lichamelijke werk door de opkomst van nieuwe machines, uitvindingen en apparaten aanzienlijk verlicht wordt, in principe best weer participeren in de productieve, beslissende kant van de maatschappij. Alleen is dit vanuit de ontstane traditie niet mogelijk. Om een of andere stomme reden, vinden mensen het namelijk maar lastig om tradities los te laten (hallo zwarte pietendiscussie!). En dat is waar het patriarchaat plotsklaps een per definitie negatieve lading krijgt.

Chimamanda Ngozi Adichie omschrijft dit alles in haar publicatie van haar TedTalk "We moeten allemaal feminist zijn" op een heerlijke, simpele en duidelijke manier: 'want toen (duizend jaar terug) leefden menselijke wezens in een wereld waarin fysieke kracht het belangrijkste attribuut was om te overleven; de fysiek sterkere maakte meer kans op leiderschap. En in het algemeen zijn mannen fysiek sterker (er zijn natuurlijk veel uitzonderingen). Nu leven we in een oneindig verschillende wereld. Degene met meer kwalificaties voor leiderschap is niet de fysiek sterkere. Het is degene die intelligenter is, meer verstand van zaken, meer creatief en innovatief vermogen heeft. En voor die attributen bestaan geen hormonen. Zowel een man als een vrouw kan intelligent, innovatief, creatief zijn. We zijn geëvolueerd. Maar onze ideeën over gender zijn dat nog niet zo heel erg. (...) Er zijn iets meer vrouwen dan mannen in de wereld - 52 procent

van de wereldbevolking is vrouwelijk, maar de meeste machts- en invloedrijke posities worden door mannen bezet’.

Vanwege het desperaat willen behouden van een normativiteit of traditie waarin de vrouw een kleinere rol speelt dan de man, verandert deze in een onderdrukkende of misschien eerder: ‘forcerende’, factor. Een waarbij beide seksen vast zitten in een voorgeprogrammeerd hokje. Het moment waarop (bij de vrouw) het besef daagde dat de vrouw vastzat in (een voor de vrouw) niet meer favorabel systeem, moet het moment zijn geweest waarop de eerste feministische golf begonnen is.

De eerste feministische golf vond plaats van circa 1870 tot 1920. In deze tijd was het dus nog niet bepaald normaal (lees: helemaal niet) dat vrouwen (universitair) onderwijs genoten, of betaald werk verrichtten. Ook was er nog geen sprake van vrouwenkiesrecht. De kloof tussen privileges van man en vrouw was gigantisch. Er was een duidelijke rolverdeling, waarin van de vrouw altijd een grote mate onderdanigheid verwacht werd. Dit had alles te maken met dat traditioneel vrouwbeeld, welke zowel in mentaliteit als in onze christelijke religie (wat destijds nog veel meer dan nu van invloed was) geopperd werd. Ook werd er van de vrouw een bepaald ‘fatsoen’ verwacht, wat eigenlijk neerkwam op zo braaf, meningloos, preuts en onopvallend mogelijk blijven. Al deze factoren hielden niet alleen de vrouw klein, maar wogen ook zwaar op deze eerste feministische golf. Na meerdere pogingen, en veel doorvechten, verkreeg onze vrouwelijke bevolking in 1917 passief kiesrecht (het recht om verkozen te worden), en pas twee jaar later (eindelijk!) actief kiesrecht (d.w.z. : stemrecht voor vrouwen vanaf 23 jaar).

De tweede feministische golf ging om veel meer dan alleen het verwerven van basisrechten zoals het stemrecht en recht op onderwijs. De vrouw wilde in haar geheel als volwaardig persoon beschouwd worden. En dit was nog lang niet het geval. Veel gezinnen functioneerden nog vanuit het ‘traditionele’ kostwinnerspatroon, waarbij de vrouw veelal thuisbleef en voor de kinderen of het huis zorgde, terwijl de man het geld voor het gehele huishouden verdiende, of minstens een groot merendeel hiervan. Hierdoor waren veel vrouwen nog financieel afhankelijk van hun man. Belangrijke speerpunten in de tweede feministische golf waren dan ook gericht op het normaliseren van betaald, volwaardig werk voor de vrouw en haar deelname aan de maatschappij, waardoor zij financieel onafhankelijk kon zijn van de man (en dus de mogelijkheid had om meer autonoom te leven). Daarnaast wordt er in de tweede feministische golf ook hard gevochten voor het recht op abortus. Het bekendste voorbeeld van het protest wat hierbij kwam kijken is denk ik wel de actiegroep Dolle Mina (vernoemd naar 1e golf feminist Wilhelmina Drucker) met hun “Baas in eigen buik!”-leus. Wanneer de anticonceptiepil in 1961 op de markt wordt gebracht in Amerika wordt hier door feministisch Nederland dan ook snel op geanticipeerd, en komt uiteindelijk de pil óók voor Nederlandse vrouwen op de markt. Zo werd het de vrouw niet alleen mogelijk gemaakt om financieel onafhankelijk te leven, maar ook baas te zijn over haar eigen lichaam als het het wel of niet dragen van kinderen betreft. De vrouw wil inspraak over de invulling van haar eigen leven en toekomst.

Je zou zeggen dat met dit alles de realisatie werd geboren dat de vrouw meer is dan een kind-uitroepende, schoonmakende, diner-kokende, seksueel-schaamtevolle naaimachine. Maar ook al is onze (man/vrouw) gelijkheid inmiddels gegarandeerd in de grondwet: er wordt nog lang niet altijd (eerder: altijd niet) naar gehandeld.

Zo zit ik, eind 2016, in de trein vanuit Nijmegen als ik een artikel lees over hormonale anticonceptie - voor mannen. Getiteld: ‘het zwijgen over de bijwerkingen van de pil kent een seksistische en racistische geschiedenis’(Bethy Squires voor VICE, 2016). Uiteraard trekt dit meteen mijn aandacht: ik slik al vanaf mijn eerste vriendje de pil omdat dit moest van mijn ouders, en dat is inmiddels al vier jaar geleden. In die vijf jaar heb ik mij heus afgevraagd waarom ik elke dag een pil met ontzettend slechte lichamelijke bijwerkingen moest slikken, terwijl mijn vriendjes of seksuele contacten zich hier geen zorgen om hoefden te maken. Maar nooit dacht ik hier bij na als een seksistisch, of zelfs racistisch feit.

Tot het artikel duidt op het volgende: “hormonale anticonceptie was eerst bedoeld voor mannen - maar die klaagden al snel over bijwerkingen, zoals krimpende ballen. Daarom werd het aan vrouwen gegeven”. Wacht. Wat? Even in het kort: omdat de pil blijkbaar niet erg goed voor je gezondheid bleek, werd het maar aan vrouwen gegeven? Dat is, op zijn zachtst gezegd scheef, en politiek incorrect. Vooral wanneer je stilstaat bij het feit dat er tot op vandaag de dag nog geen anticonceptie voor de man beschikbaar is.

Gelukkig sta ik hierin niet alleen. In de reacties onder het artikel stroomt het vol met opmerkingen over langdurige en zware depressies als gevolg van het slikken van de pil, het risico op trombose en vrouwen die het bericht simpelweg delen met een korte ‘omg’ [oh ma-gaawd]. Ik klap mijn laptop dicht en denk simpelweg: ‘dit is waarom ik dus wel feminist ben’.

Op dat moment wijken mijn gedachten terug naar een moment een week geleden: het moment waarop ik voor school een presentatie moest houden over het onderwerp waar ik mij de laatste tijd mee bezig heb gehouden. Feminisme. Ik durfde het bijna niet hardop te zeggen - dat het over feminisme zou gaan. Toen ik eens eerder stelde dat mijn werk een feministische achtergrond had, werd ik door een mannelijk jaargenoot met harde woorden en triomfantelijke lachjes volledig verbaal gevloerd. Vrouwen zouden niks te zeiken hebben en feminisme is voor hen die altijd het slachtoffer willen zijn. Ik zou eens moeten kijken naar Arabische landen en dan nog eens mijn mond opentrekken over hoe slecht wij het wel niet hebben. Zonder na te denken over dat dit specifieke voorval misschien ontzettend symboliserend zou zijn voor het patriarchaat waar ik zo’n harde vuist tegen probeerde te maken - hield ik vervolgens mijn feminisme in mijn broekzak.

Hierna haalde ik mijn feminisme alleen uit mijn broekzak op momenten waarop het bruikbaar zou zijn: in gesprekken met vriendinnen, bij mijn psycholoog, tijdens cultureel onderzoek, wanneer ik weer werd nageschreeuwd op straat, en tijdens mijn presentatie voor school.

Dat laatste zo voorzichtig mogelijk. Ik zou geen concrete mening mogen hebben binnen de presentatie uit angst nogmaals gevloerd te worden door zowel mannelijke als vrouwelijke klasgenoten die het concept van modern feminisme en de definitie van het woord rape culture nog niet volledig begrepen. Ik mocht niet overkomen alsof ik een slachtoffer was - waar je vraagtekens bij zou kunnen zetten, maar hier komen we later op.

Om dit alles te voorkomen begon ik mijn presentatie met twee vragen en een statement. De eerste vraag: *who thinks everybody should be treated and respected equally - no matter what race, gender, etc.* Waarop er een hoop handen de lucht in torpedeerden. En de tweede vraag: *who considers themselves a feminist?* Twee handen. Welgeteld twee handen in de lucht na het uitspreken van het woord feminist terwijl beide vragen in principe dezelfde inhoud hadden. Ik had verwacht dat er minder handen zouden verschijnen, maar twee handen? Daar schrok ik van. Of misschien is schrikken het verkeerde woord. Ik werd zwaar ge-reality checked.

Naast mij, waren er nog twee andere mensen in de klas, die blijkbaar de ware definitie van het woord feminisme begrepen hadden. Ik voelde me opeens ontzettend ontmoedigd. Ik sprak vervolgens zo voorzichtig mogelijk mijn volgende statement uit: *we live in a rape culture*. Waarop de hel losbrak en ik me vervolgens afvroeg of ik ooit zo veel verontwaardigde mensen in een ruimte had zien discussiëren - en dat dan wel over een onderwerp waar al lang geen probleem meer van zou moeten worden gemaakt (ja, hallo het was wel 2016 jongens).

Alhoewel ik ontzettend gefrustreerd werd van het feit dat mijn feminisme niet gewenst leek te zijn, begrijp ik ontzettend waarom het woord zo gigantisch uitgekotst is geworden (en dan zeg ik alleen het woord, want veel van de principes worden prima ontvangen).

Men spreekt tegenwoordig, in een bijna valse trots, van een *derde* of zelfs *vierde feministische golf*, welke naar mijn idee regelrecht op haar eigen afgang afstormt. Op dit punt gaat er onder de noemer feminisme namelijk meer fout dan goed als het gaat om het creëren van een seksueel gelijke, rasgelijke (ik háát het woord *ras*, gatver. Het klinkt bijna alsof je het over honden hebt), en gendergelijke samenleving. De ‘derde feministische golf’, waar we momenteel middenin zitten, en waar met zo’n grote trots door veel moderne feministen over gesproken wordt, bestaat namelijk veelal uit een gigantische hoeveelheid polarisering, haat, onhandigheid, ongeleerdheid, en bigotterie.

Ia. Reden tot kotsen NO. 1: POLARISATIE

Ik denk dat een van de grootste, en ver gaande redenen waarom feminisme tegenwoordig wordt uitgekotst, te maken heeft met de gigantische hoeveelheid polariserende, en exclusieve factoren die komen met het moderne feministische gedachtegoed.

Graag begin ik deze subkop wel even met het definiëren van het woord 'polarisatie' op zichzelf, om eventuele verwarring verderop te voorkomen.

Kernerman Woordenboeken:

Polariseren

werkw. [polari'zerə(n)], polariseerde (verl.tijd enkelv.), heeft gepolariseerd (volt.deelw.)

1) door het benadrukken van ongelijkheid en tegenstellingen de spanning tussen (groepen) mensen vergroten - sociologie

Voorbeeld: `gepolariseerde maatschappelijke verhoudingen`

2) (van elektromagnetische straling) trillingen in één vlak laten plaatsvinden - natuurkunde

Voorbeeld: `Dat polaroid zonnebrillen hinderlijke schittering tegenhouden komt door het polariseren van lichtstralen.`

Wikipedia:

Polarisatie (conflict)

Polarisatie is het veroorzaken van een conflict of **het versterken van tegenstellingen tussen partijen of bevolkingsgroepen.**

Van Dale:

Polarisatie po-la-ri-sa-tie (de; v; meervoud: polarisaties) **de vorming van tegenstellingen**, van uitersten, van tegengestelde polen.

Als we uitgaan van bovenste definities, dan is de tegenstrijdigheid van het polariseren van en dóór een groep mensen die juist gelijkheid nastreeft en idealiseert, is op zijn zachtst gezegd bijzonder. Waarom zou een groep die zo sterk voor *gelijkheid* staat juist de *ongelijkheid* van groepen binnen de maatschappij benadrukken en/of de tegenstellingen tussen deze groepen nog groter maken?

Ik ben er van overtuigd dat dit met pure, goede intenties begonnen moet zijn. Ongeveer onder het mom van 'het kaf van het koren scheiden'. Desalniettemin, vrees ik nog dat het uit de hand is gelopen tot een niet zeer bevorderend feit. De polarisatie in de 'derde/vierde feministische golf' vindt naar mijn idee plaats op twee niveaus, waarvan de eerste plaatsvind binnen de feministische bubbel, en de tweede plaatsvind in de maatschappij hierbuiten. Ik denk dat het van toepassing is eerst laatstgenoemde toe te lichten.

POLARISATIE IN MAATSCHAPPIJ

Een begrip van de polarisatie die op het moment gaande is binnen onze maatschappij is essentieel om te begrijpen waarom de polarisatie binnen de feministische bubbel plaatsvind. Als we het hebben over polarisatie in de moderne maatschappij, dan hebben we het eigenlijk simpelweg over polarisatie als begrip op zich, gezien polarisatie een maatschappelijk fenomeen betreft. Hierbij moet ik ook de kanttekening plaatsen dat ik niet van mening ben dat er een moment is geweest in de Nederlandse en/of Europese geschiedenis waarin er geen sprake was van polari- of segregatie, maar het is belangrijk te begrijpen wat er gaande is in de maatschappij voordat we gaan bespreken wat er gaande is in een community die veranderingen wil aanbrengen in deze maatschappij.

LINKS/RECHTS

Zoals er vrijwel altijd geweest is, is er ook nu sprake van een grote vijandigheid tussen progressief-conservatief en rechts-links politiek. Conservatief rechts oppert dan bijvoorbeeld dat het same-sex-marriage

niet per se hoeft te bestaan, dat abortus illegaal gemaakt moet worden (pro-life), dat een transvrouw ook in sociaal opzicht geen vrouw is, dat papa-dagen (zwangerschapsverlof voor papa's) onzin zijn, dat huisvrouw zijn en parttime werken om voor de kinderen te zorgen bij het vrouw zijn hoort, dat de witte man slachtoffer is van linkse 'identiteitspolitiek', etc.

Terwijl progressief links bijvoorbeeld juist van mening is dat het homohuwelijk helemaal oké is, dat abortus de keuze moet zijn van de vrouw die de foetus draagt, dat transvrouwen net zo goed als vrouw gezien moeten worden als een biologisch geboren vrouw, dat extra vrije dagen voor nieuwe papa's best handig kunnen zijn, dat de vrouw meer potentie heeft dan alleen moeder en neukgat te zijn, etc.

Om een klein voorbeeld te schetsen van de verwijten en vijandigheid die bestaan tussen rechts en links, is bijvoorbeeld Jordan Petersons (Canadees psycholoog en cultuurcriticus. Rechts politiek, posterchild voor de alt-right movement. Alt-right noemt hem dan ook liefkozend 'daddy') een goed uitgangspunt. Zie zijn reactie op de opmars van rechtse 'witte identiteitspolitiek' als reactie op linkse 'identiteitspolitiek' in de Volkskrant (2018):

'Die tendens (tendens = het vervaardigen van witte identiteitspolitiek) is vooral bezig onder ontevreden jonge mannen die steeds maar het verwijt krijgen dat zij exponenten zijn van een onderdrukkend patriarchaat. Die jonge mannen worden gediscrimineerd. In extreem-rechts vinden ze een uitlaatklep voor hun woede.' (...) 'Links moet ophouden met zijn identiteitspolitiek. Of anders de consequenties aanvaarden. Als je doorgaat met het spelletje van identiteitspolitiek, dan zul je de samenleving polariseren. En dat loopt uit op een catastrofe.'

Volgens Alt-right 'daddy' Peterson is het de extreemlinkse 'rancuneuze' identiteitspolitiek, welke stelt dat bijvoorbeeld de witte hetero man op basis van zijn huidskleur, sekse en seksualiteit de meeste privileges heeft, welke ervoor zorgt dat extreemrechts nu deze witte identiteitspolitiek hanteert.

Hierbij wil ik even een misverstand uit de wereld helpen en zeggen dat het hebben van privileges niet meteen betekent dat je geen deel van de *working class* kan uitmaken, minder succesvol of gelukkig kan zijn in het leven of iets anders dergelijks; het betekent slechts dat je huidskleur, sekse en seksualiteit géén grond kan zijn waarop je 'onderdrukt' of buitengesloten wordt, daar waar dat bij andere mensen, met een andere huidskleur/sekse/seksualiteit wel zo is.

Als links-politiek oriënterende inwoner, zie ik alleen in deze korte reactie van Peterson al, dat er sprake is van meerdere grote misverstanden tussen beide politieke stromingen. Uitspraken over privileges worden omgebogen tot discriminatie, uitspraken over posities en representaties in de wereld worden verbogen tot het zijn van 'exponenten' van een 'onderdrukkend patriarchaat'. Het is echt tijd dat links en rechts eens écht naar elkaar gaan luisteren, want alleen uit dergelijke uitspraken kan ik al de conclusie trekken dat dit nog veel te weinig gebeurt.

Ik denk dat ik alleen met deze korte observatie al erg snel duidelijk heb gemaakt aan welke kant van dit verhaal ik nou eigenlijk sta. Dat is hierin niet persé relevant. Wat wél relevant is, is dat de meningsverschillen tussen beide politieke stromingen zo van elkaar verschillen, dat het niet alleen op televisie voor verhitte debatten zorgt, maar ook in het echt voor opstootjes, ruzies en zelfs rellen. Kijk alleen al naar de verschillende reacties van links en rechts op het wel of niet verwelkomen van vluchtelingen.

Met oog op de huidige situatie in de wereld, heb ik gemerkt dat rechts en links hierin letterlijk tegenover elkaar staan (met hier en daar een uitzondering voor hen die middenin staan). Links verdoemt rechts voor hun rechtsheid, en rechts vervloekt links voor het feit dat zij zo links zijn.

Alhoewel conservatief rechts zich in de afgelopen jaren ontzettend heeft aangepast aan de huidige, moderne situatie (d.w.z. het algemene idee dat: homoseksuelen moeten zelf weten of ze homoseksueel zijn of niet, transgenders zijn niet per se gestoord, vrouw en man zijn volgens de wet hetzelfde), staan zij in normen en waarden nog pal tegenover progressief links.

Naar mijn oppervlakkige idee wil links maar al te graag ‘samen spelen samen delen’, terwijl rechts eigenlijk alleen wil spelen. En dan liever niet delen. Want wat van mij is is van mij. Als je iets wilt, moet je het zelf maar meenemen. Ook als je geen handen hebt om iets in mee te nemen.

Over rechts en links kan ik uren doorgaan. Over de genoemde stereotypen alleen al kan ik misschien wel een hele thesis schrijven. Maar ik denk dat een ieder die in aanraking komt met deze tekst, wel zijn eigen ideeën en overtuigingen heeft wat betreft politiek rechts of links. En dat is helemaal oké. Mijn overtuigingen zijn niet heiliger dan die van jou. Wees je slechts bewust dat dergelijke politieke definities van jouw ‘zelf’ en anderen voor polarisatie (kunnen) zorgen binnen onze maatschappij. Het duwt de PVV-stemmer naar één kant (de kant van de grote buitenlander-hatende boerenpummel) en de de Partij voor de Dieren-stemmer naar de andere kant (de kant van de geitenwollen sokken, veganistische bomenknuffelaar). En die kanten wijzen met hun vingertjes naar elkaar, lachen elkaar uit en spugen naar de overkant. Zonder dat er dus écht geluisterd wordt.

Ik denk dat politiek rechts en links een van de grootste polariserende, porrende factoren binnen ons land zijn (kijk hiervoor alleen al naar het ‘mislukte’ debat tussen Baudet en Pechtold afgelopen februari, betreft discriminatie en integratie, welke zo verhit verloopt, dat het bijna twee boze, ruziënde zusje lijken; echt super stom -van die ratelende kleuters in de overheid-), maar gezien de ‘feministische’ bubbel zich vooral aan de linker kant van het politieke spectrum bevindt, wil ik het vooral gaan hebben over polariserende factoren die zich afspelen op zowel links als rechts gebied. Dit zijn factoren die vooral ingaan op biologische gegevens (die ons mens maken), cultuur en mogelijkheden. En hierbij bestaat er één welke me altijd nog diep raakt. En gek genoeg heeft dat nog niet zo veel te maken met het ‘verschil’ tussen man en vrouw.

Jammer genoeg is er nog steeds sprake van polarisatie in zwart en wit. Dit is een soort polarisatie die zowel in stand wordt gehouden door het ‘systeem’ (bedrijven, instanties, instituten en media, religie en traditie), als door keuzes die mensen bewust maken binnen hun eigen omgeving.

ZWART/WIT

Mijn hart breekt wanneer Eusebio, een van mijn liefste vrienden, me voor het eerst vertelt dat hij, ook hier in Groningen, vaak zonder redenen staande wordt gehouden door politie. Eusebio is een gigantisch sympathieke knuffelbeer, welke niet drinkt, niet rookt en nog nooit drugs gebruikt heeft. Daarnaast houdt hij zich ten allen tijde zo veel mogelijk buiten duistere activiteiten, ziet hij er altijd verzorgd uit en maakt hij deel uit van de meest vriendelijke vriendengroep die ik heb meegemaakt. Geen enkele redenen om Eusebio zomaar aan te houden en van zijn fiets af te laten stappen om zijn id-kaart te laten zien. Op één na. Blijkbaar. En dat is zijn etniciteit.

Ik, als witte Nederlander, heb iets dergelijks nog nooit meegemaakt. Het lijkt me intimiderend, eng, en daarnaast zou ik continu rekening houden met mijn manier van gedragen, om zo normaal mogelijk over te komen. Wanneer ik dit zeg tegen Eus, zegt hij me dan ook, dat hij op bepaalde momenten vaak zo normaal en vriendelijk mogelijk over probeert te komen, om de vooroordelen wat betreft zijn huidskleur zo veel mogelijk uit de voeten te gaan.

Etnische minderheden worden vaker onderworpen aan politiecontroles dan witte Nederlanders, terwijl daar geen objectieve reden voor is. Dat is discriminatie, en dus simpelweg in strijd met algemene mensenrechten. Waarom wordt een handeling als deze op zo’n grote schaal uitgevoerd en door overheid en overheidsinstanties goedgekeurd? Waarom is het intimideren en controleren van dergelijke minderheden zogenaamd nodig?

Ik denk dat als ik met een willekeurige politieagent of vertegenwoordiger zou spreken er waarschijnlijk een of ander slecht onderbouwd argument ter sprake komt met betrekking tot cijfers. Dat etnische minderheden in Nederland vaker aan criminele activiteiten deelnemen. En dat dat komt doordat etnische minderheden minder hoog opgeleid zijn of minder geld te besteden hebben.

En hierover moet ik echt even iets kwijt. Minder hoog opgeleid betekend niet dat je meteen een randdebiel bent. Het kan ook simpelweg betekenen dat je geen tijd of geld over hebt gehad voor een langdurige opleiding. Of dat je simpelweg niet in de positie bent geweest je op een dergelijke manier te ontwikkelen. Of, zelfs, dat je misschien helemaal niet zo veel waarde hecht aan datgene wat wij zo trots 'hoger' opgeleid noemen (alsof er een hoog en laag bestaat als het opleiding betreft! Weten hoe je een huis metselt of hoe je een auto repareert is simpelweg een ander soort intelligentie, en niet per definitie minder 'hoog' dan de intelligentie van iemand met 3 afgeronde bachelors in biogenetica. Als je auto stuk is, heb je uiteindelijk toch echt iemand nodig die je auto kan fiksen, zodat je weer naar je zogenaamd hoog intelligente baantje kan rijden).

Ditzelfde geldt voor het feit dat etnische minderheden, als we naar de cijfers kijken die ons voorgeschoteld worden in dergelijke discussies, minder geld te besteden zouden hebben. Wanneer je minder geld te besteden hebt, maakt dit je nog niet meteen een crimineel.

Als (bijvoorbeeld) Marokkanen sneller aan criminele activiteiten zullen deelnemen vanwege hun algemeen 'lagere' opleiding en significant kleinere geldstroom, dan moeten we het 'opleidingsprobleem' en het geldprobleem oplossen voor deze mensen. Dit betekent een directe (!) verandering in systematische discriminatie. Misschien kan Amer niet aan een baantje komen puur omdat zijn naam Amer Mari is. En dat klinkt wellicht belachelijk: dat je niet aangenomen zou worden op basis van je buitenlandse naam. Maar een onderzoek van Radar laat zien dat dit wel degelijk gebeurt.

De redacteurs van het programma Radar, belden 78 uitzendbureaus op, namens een nepbedrijf, welke op zoek zou zijn naar uitzendkrachten. Hierbij vermeldde zij, dat ze in het verleden slechte ervaringen hadden gehad met Surinamers, Marokkanen en turken. De vraag was of het uitzendbureau bij de selectie van sollicitanten hier rekening mee kon houden. Het resultaat? Bijna de helft van de uitzendbureaus vond het prima hier 'rekening' mee te houden.

In een artikel van de Volkskrant over dit onderzoek (2018) benoemt Iris Andriessen (onderzoeker van het sociaal en cultureel planbureau) dat het bannen van discriminatie door uitzendbureaus 'heel erg moeilijk' zal zijn. Andriessen: 'de intercedenten willen graag voldoen aan de vraag van een klant'. En blijkbaar maakt het daar niet bij uit of deze vraag diep discriminerend is.

Het is belangrijk om dan meer kansen te creëren voor, en meer aandacht te besteden aan de dagelijkse problematiek waar een dergelijke groep mensen uit ons land tegenaan loopt. Dat Amer, ondanks zijn 'exotische' naam alsnog uitgenodigd wordt voor een sollicitatiegesprek, én ook nog aangenomen wordt. Dat er, bijvoorbeeld, een eind komt aan het (onbewust?) geven van lager onderwijsadvies aan gekleurde Nederlanders. Dat er meer diversiteit komt binnen de Nederlandse politie, om eventuele vooroordelen te verkleinen.

Als ik het heb over polarisatie in zwart-wit, dan heb ik het over polarisatie tussen witte en gekleurde Nederlanders. Ikzelf ben echt gigantisch wit. En als ik zeg 'gigantisch wit', dan bedoel ik dat op twee manieren. Mijn huid is zo wit, dat ik op straat, door andere witte Nederlanders, nog wel eens wordt nageroepen. Dat ik 'een keer in de zon moet gaan zitten', dat ik 'eruit zie als een spook'. En dat ik vaak de vraag krijg of ik 'mezelf zo wit opmaak'. Ik zit aan het ultieme uiterste van de wittinten-kleurenwaaier. En zelfs dat, dat ultieme wit zijn, is blijkbaar niet goed, want ik wordt en ben er lang door 'gepest'. Er anders uit zien wordt nog altijd niet bepaald gewaardeerd. Daarnaast ben ik ook wit in een deel van mijn zijn. Ik ben opgegroeid in een klein dorpje aan de rand van Drenthe, waar géén mensen van niet-westerse afkomst woonden. Ik at bij mijn ouders thuis stampot en Bobotie omdat het uit een Knorr-pakje te maken was, welke mijn moeder met het boodschappen doen thuisbracht. Naast het feit dat ik gepest werd door de intensiteit van de witheid van mijn huid, heb ik nooit hoeven stilstaan bij mijn witheid zelf, en dus bij mijn privileges. Het is iets wat er gewoonweg was. En hierin ben ik niet alleen. Sunny Bergman's documentaire 'Wit is ook een kleur' (2016) laat zien dat het merendeel van de witte Nederlandse bevolking hier 'last' van heeft.

De documentaire laat ook op een schokkende manier zien hoe de geconditioneerde manier van denken over etniciteit zich zelfs bewust of onbewust in onze jongste kinderen heeft weten te verschuilen. Bij een

experiment met verschillende (huis)kleuren kindjes op een afbeelding, wordt keer op keer het witte kindje als ‘slimste’ en ‘de baas’ uitgekozen, en de donkere kindjes als zij die het meeste straf krijgen, en zelfs het ‘domste’ zijn. Philomena Essed, hoogleraar aan de Antioch University in de VS, reageert hierop: ‘Wat een gigantische kennis hebben deze kinderen van de sociale werkelijkheid! In het onderwijs zijn de voorbeelden van slimheid wit. Op de televisie zie je helden, en die zijn wit. Dus het is heel logisch, het zou verbazingwekkend zijn als ze dat niet aanwijzen (de kleuren-kindjes op de test), want waar moeten ze die kennis vandaan halen? (...) Daarom zijn kinderen ook zo’n prachtige spiegel. Omdat je kunt lezen en horen uit wat zij zeggen hoe zij impliciet of expliciet worden opgevoed. En dat is wat je ziet’.

Niet alleen was mijn witheid er dus ‘gewoon’. Ook ben ik onbewust geconditioneerd om op een bepaalde manier over de kleur van iemand anders huid te denken. Toen ik ineens meer vrienden kreeg van een andere afkomst, werd ik me hier zelf meer en meer bewust van. De kern van mijn vriendengroep bestaat uit een fijne selectie van mensen welke zowel homoseksueel, transgender, man, vrouw, als zwart of wit zijn.

Maar in alle eerlijkheid wil en durf ik niet te spreken voor een groep mensen die in de privilege-hiërarchie puur vanwege hun huidskleur nog beneden mij staan. Dit is het moment waarop ik Robin van der Haak, filmmaker, activist, actief lid van Radicaal en BIJ1, en daarnaast zwarte Nederlander een berichtje stuur, en hij me zegt dat hij wel even wil bellen.

Ik vraag hem hoe hij zich voelt wat betreft de polariserende factoren tussen zwart en wit hier in Nederland, en er ontvouwt zich een gesprek die een uur een veertig minuten duren zal. En zoals ik al dacht, kan het gevoel een stuk beter verwoorden dan dat ik dat kan. Geen wonder, wanneer je je dagelijks bezighoudt met discriminatie en zwart-wit problematiek binnen en buiten Nederland.

Robin vertelt me, dat deze polarisatie vooral voorkomt uit onwetendheid van een deel van de witte Nederlanders, welke gevoed wordt door slechte of verkeerde representaties van gekleurde Nederlanders in de media, en het gebruik van uit context geplaatste, halve waarheden in zowel de politiek als de media. En dat het dorpje waar ik vandaan kom, waarschijnlijk zo wit was (en is gebleven) omdat sommige witte mensen waarschijnlijk helemaal niet zo veel weten van zwarte mensen; behalve dan dat wat er door onze media over hen verteld wordt. Dat zorgt voor een negatieve mening over mensen die ze nooit ontmoet hebben. Gekleurde mensen blijven liever weg uit dergelijke dorpjes omdat zij niet weten of het hier veilig is, of of ze hier zichzelf kunnen zijn. Hierdoor blijft een leefomgeving erg wit. Als alles wat je hoort over zwarte Nederlanders dan negatief is, is het makkelijker hierin te gaan geloven. Je hebt namelijk geen tegenwicht.

Zo blijven mensen al snel in hun eigen bubbel, waarin zij niks meer kunnen verstaan van de wereld hierbuiten. Dit gebeurt in het echt, maar nog veel meer online. Robin: “We leven in een gedigitaliseerde wereld. En dat geeft natuurlijk veel voordelen omdat je veel kennis op kan doen en kan delen, maar tegelijkertijd kan dat ook bubbels creëren door het gebruik van algoritmes. Wanneer je zelf minder weet over minderheden en racisme, zal je hier waarschijnlijk zelf geen informatie over opzoeken, en dus ga je door een algoritme in een gesloten bubbel zitten. Die bubbel wordt gezien als realiteit, en dus is het belangrijk om de andere bubbels, die van de (politieke) tegenpartij in te kunnen zien, te begrijpen, en te kijken waar zij hun informatie nou precies vandaan halen. Het gaat er echt om om de gedachtegangen van mensen beter te kunnen begrijpen”.

En dit slaat de spijker echt op de kop. Want de algoritmes die ontstaan door mijn zoekgeschiedenis, gekeken filmpjes op youtube, pagina’s die ik heb geliked op Facebook, bezochte sites, etc, zorgen er uiteindelijk voor dat ik een ontzettend eenzijdige informatiestroom toegevoerd krijg. Die van mij is uiteraard links-feministisch en ingesteld op het feit dat ik tussen de 20 en 25 jaar val, dat ik vrouw ben, make-up draag, waarschijnlijk wit ben, wel eens een keelontsteking heb gehad, etc., etc. Alleen in het soort advertenties welke ik te zien krijg, kan ik dit persoonlijke algoritme al terugvinden. Tenzij ik het zelf opzoek, zal ik dus nooit in aanraking komen met rechts, anti-feministisch nieuws (het is dat ik dit zelf al meerdere keren heb gedaan voor dit onderzoek, maar dan nog). Zo ga je uiteindelijk jouw bubbel, welke dus bestaat uit een halve realiteit, als een hele realiteit ervaren. Wanneer je nooit hoort over wat er gaande is aan de overkant, vergeet je wellicht dat er überhaupt een overkant is. En dat is een probleem. Want wanneer mensen elkaar niet horen, kunnen ze elkaar ook niet begrijpen om vervolgens de problematiek op te lossen.

Naast het bestaan van deze gecreëerde bubbels, zijn er meer aspecten die polariserend werken, en zelfs uitsluitend werken. Exclusiviteit is een fenomeen welke bewust en onbewust zeer doordrongen is in al onze socialiserende instituten en factoren. Op school leren we over witte helden, schrijvers en denkers, lezen we westerse literatuur en wordt ons verteld dat door Nederland gedreven slavernij om niets meer ging dan onschuldige handel.

Er werd (en wordt) in onze HAVO-geschiedenisboeken niet inclusief genoeg gesproken over het slavernijverleden. Over hoe ook na afschaffing van de slavernij zijn grote getallen witte kinderen zijn opgevoed door zwarte nanny's, omdat deze vrouwen simpelweg geen andere keuze hadden. Over hoe sharecropping in Amerika nog steeds een manier was om zwarte mensen in de buurt te houden en zeggenschap over hen te hebben. Dit laatste is een inzicht, welke ik pas een tijd geleden opdeed toen ik de VICE documentaire 'The slavery detective of the South' (2018) bekeek. Waarin duidelijk werd dat, ondanks het feit dat sharecropping technisch legaal was, de praktijk vaak misbruikt werd door witte landeigenaren welke schulden gebruikten om African Americans vast te houden op het land waar ze ooit als slaaf op gewerkt hadden. Sharecroppers huurden namelijk niets, maar hadden ook geen bezit. En vandaag de dag, zijn historici het er over eens, dat sharecropping simpelweg slavernij was onder een andere naam.

Dit is niet wat ik geleerd heb op de middelbare school. In de geschiedenisboeken wordt dit (sharecropping) juist opgedaan als iets positiefs. Er wordt niet veel tijd gestopt in het bespreken van de gigantische horror welke de slavernij en kolonialisatie heet. Eerder wordt dit alles verzacht, zoals Ewald Vanvugt het zo goed zeggen kan: "propaganda voor het weldoende kolonialisme lijkt tegelijk het schrille licht te willen verzachten op de gruwelijke basiskennis dat het ene volk met veel geweld het andere onderdrukte en voor zich liet werken" (bron: Volkskrant).

Kolonialisatie wordt afgedaan als een fenomeen welke ons land welvaart en welzijn heeft gebracht, een fenomeen welke ons in een Gouden Eeuw bracht. Een gebeurtenis waar wij nog steeds in rijkdom en voorspoed op teren. Over de ruggen van de slaven die wij onder dwang voor ons hebben laten werken, hebben doorverkocht, en wiens landen wij hebben leeggeplukt en beroofd van hun rijkdommen. Afrika is nooit arm geweest. Afrika is bestolen.

Op de middelbare school of basisschool, of zelfs door televisie te kijken leer je niks over de impact van zwarte mensen op ons witte leven. We krijgen een eenzijdig verhaal te horen, verteld vanuit het 'heldhaftige' perspectief van de witte avonturier. Zo keek ik zelf vroeger vaak 'het Klokhuis', een leuk, educatief kinderprogramma. Alleen, wanneer ik een van de afleveringen over Nederland en de Nederlandse Antillen terugkijk (over verovering, kolonialisatie), merk ik steeds meer dat Nederland als grote held wordt neergezet. Er wordt weinig tot niks gezegd over de verschrikkingen die samenkwamen met deze veroveringen, en de presentatrice vertelt met een lach over onze 'overwinningen'. Net iets te vrolijk. En wat me opviel was de volgende zin: "Nederland ging net als andere landen slaven inkopen". Alsof het feit dat andere landen het ook deden, ons minder schuldig zou maken.

Je hoort over de afschuwelijke lynchings, de verschrikking welke kwam met het verscheppen van honderden mensen in een benedendek, over Martin Luther King's droom en de mensen die in de eerste wereldoorlog ineens moesten gaan vechten voor een land waar zij of hun familie onder dwang naartoe gebracht waren. Maar amper wordt er gepraat over de verschrikkelijke fout die westerse landen hierin gemaakt hebben. Over hoe we daar volledig de mist in gegaan zijn. Over hoe we op gigantische schaal mensen ontdaan hebben van hun eigen identiteit, vrije wil en menselijkheid. Terwijl we met zijn allen Hitler durven te vervloeken voor de verschrikkingen die hij veroorzaakte in de tweede wereldoorlog. Het is bijna alsof we ons schamen om toe te geven dat onze welvaart misschien wel niet helemaal van ons is.

Het is lastig om over kwesties als deze te praten. Wanneer je zelf veel privilege hebt, heb je waarschijnlijk nooit bewust stilgestaan bij je eigen witheid. Of over hoe dit je leven beïnvloedt op grote schaal. Mensen die al veel privilege hebben, zullen zich al snel aangevallen voelen wanneer zij hier voor het eerst op worden aangesproken. Simpelweg omdat zij hun privilege altijd als vanzelfsprekend hebben genomen. "Je bent geconditioneerd om te leven in de fysieke en mentale vorm zoals je bent: je hoeft hier niet over na te denken. Hoe meer privilege je hebt, hoe blinder je hiervoor bent", aldus Robin. Ik moet meteen denken aan mijn eigen vriend. Een witte, hetero man, welke me laatst vroeg: "Lil, heb ik écht privileges?". Ik heb hem het

nodige uitgelegd, en ik hoop dat hij het begrijpt. Maar ik vraag me af of een dergelijke uitleg genoeg is om iemand uit zo'n voorgeprogrammeerde bubbel te krijgen.

Sander (mijn vriend) is er namelijk simpelweg van overtuigd dat iedereen gelijk is. Dit is wat papa en mama ons altijd verteld hebben, en de grondwet garandeert ons dat wij voor de blinde vrouw Justitia er allemaal hetzelfde uitzien. Iedereen van 18+ mag stemmen. Dus wat is het probleem?

Het probleem ligt bij het feit dat zéppen dat we allemaal gelijk zijn, niet meteen neerkomt op gelijke behandeling voor iedereen. Zelfs mensen die zeggen 'geen kleur te zien' geven toe niet behandeld te willen worden zoals zwarte mensen behandeld worden. De witte hetero man staat nog steeds bovenaan de privilege-ladder. De macht is nog steeds gecentreerd. We leven nog steeds in de nastuipingen van het heteroseksueel wit patriarchaat. De vrouw wordt nog steeds seksueel geïntimideerd op straat, homoseksuelen worden nog steeds in elkaar geslagen en POC (people of color) worden nog steeds gediscrimineerd en buitengesloten.

Het 'iedereen is gelijk' en 'iedereen is het zelfde waard'-idee is een prachtig gedachtegoed, welke absoluut behouden moet worden. Maar door te zeggen dat iedereen gelijk is (en hiermee einde discussie), ontken je etniciteitsgerelateerde, gender-/seksgerelateerde, en seksualiteitsgerelateerde dagelijkse problematiek. Je ondermijnt het besef dat iedereen anders behandeld wordt. Het is belangrijk om je te realiseren dat iedereen in waarde hetzelfde is, maar dat hier nog niet altijd door iedereen naar gehandeld wordt. - Hierbij wil ik een korte kanttekening plaatsen welke snel terugkoppelt naar het eigenlijke thema van deze thesis. Realiseer je dat feminisme gaat om de gelijkheid van beide sekses. Hierbij wordt geen ras, seksualiteit, gender of beperking genoemd. Feminisme gaat namelijk om gelijkheid voor iedereen. Wanneer jouw feminisme niet intersectioneel is, en dus opkomt voor zowel POC, als mensen met een beperking, als transgenders (etc), hoef ik je niet te horen.

De macht in de wereld is eeuwen lang in handen geweest van witte mannen. We zijn er mee bezig om hier verandering in te brengen, en beetje bij beetje komt dit ooit goed, maar de macht ligt nog steeds voor het merendeel bij de witte man. Deze mensen hebben een wereld vormgegeven, en zijn ook nu in de positie om met hun macht en privileges een andere wereld vorm te geven. Ik hoop dat de witte man durft bij te dragen aan het delen van zijn macht en privileges, maar ik weet niet hoe reëel deze hoop precies is. Mensen moeten hun privileges in gaan zien, en een mening (durven) vormen welke van invloed is.

Zoals ik al zei, is het makkelijk om je aangesproken en persoonlijk aangevallen te voelen wat je betreft je privilege, wanneer je hier nooit bij stilgestaan hebt. Het klinkt als onzin. Je weet namelijk niet beter dan dat ene wereldje waarin je zo geconditioneerd bent om gewend te zijn aan wat je hebt. Je wordt niet nageroepen op straat, de helft van je vrienden is niet aangerand, je wordt niet buitengesloten vanwege je huidskleur, je wordt makkelijk aangenomen voor baantjes en wanneer iemand 'kankerhomo!' naar je roept op een feestje lach je hierom. Je hebt nooit de gevaren van een discriminerende wereld ervaren, omdat je simpelweg nooit écht gediscrimineerd bent. En wat je niet kan zien, is er niet. Denk je. Dit is denk ik ook de reden waarom sommige mannen het feminisme niet graag serieus willen nemen. Zij denken dat alles waar het feminisme zich voor inzet, simpelweg niet écht bestaat.

Ook wordt hierbij vaak bedacht door deze zelfde personen dat feministische vrouwen mannenhaters zijn en dus seksistisch zijn. En dat mensen die vechten voor de rechten van POC, racistisch zijn richting witte mensen. De vork steekt helaas anders in de steel. Racisme heeft te maken met macht en machtsverhoudingen. Het heeft te maken met het onderdrukken van een bepaalde groep mensen, vaak op basis van uiterlijke kenmerken.

Michel Foucault zegt (in 'Breekbare vrijheid') over machtsverhoudingen (zoals de machtsverhoudingen die racisme mogelijk maken) dat wanneer het een individu of sociale groepering om wat voor reden dan ook lukt om deze machtsverhoudingen vast te laten lopen; te verhinderen (met economische, politieke of militaire middelen) dat de beweging omgekeerd kan worden, er sprake is van overheersing. Op het moment zou je dus kunnen zeggen dat de witte, hetero man (nog steeds) economisch en politiek aan de 'top' staat -en daar al lange tijd gebleven- is en dus overheerst (c.q. er is nog steeds geen vrouwelijke president van Amerika geweest, God wordt als mannelijk geïnterpreteerd, leidinggevende functies zijn nog steeds bezet door de man, veel hoofdrollen in Hollywoodfilms blijven wit etc).

En “racisme is het exceptionalistische idee dat rassen gerangschikt kunnen worden als superieur en inferieur ten opzichte van elkaar. Daaruit voortvloeiend kunnen voor het ene ras andere maatstaven worden aangelegd dan voor het andere” (bron: Wikipedia. Ja. Ik weet het; Wikipedia is geen geweldige bron, maar het vat de boel goed samen).

Diegene die bovenop de privilege-stoel zit, is niet onderdrukt. De witte man is niet onderdrukt. In tegendeel. Hij is, ook al zal het nooit zo gezegd worden; ‘superieur’. Daarom kunnen POC simpelweg niet racistisch zijn wat betreft witte mensen. Alleen veroordelend, of argwanend. Zelfs hatend. Maar niet zo zeer racistisch. Zo zou je ook kunnen stellen dat de witte hetero man niet per se gediscrimineerd of geridiculiseerd wordt door het feminisme. De man is in deze verhouding namelijk nog steeds de machtigste.

Betekent dit dat je meteen een hekel moet hebben aan jezelf als je hetero, man en wit bent? Nee! Natuurlijk niet. Ik hou veel van mijn vriend én mijn vader. Twee mensen waarvan ik weet dat ze niets meer dan goeds in hun hart hebben. Het is simpelweg belangrijk je bewust te zijn van de bubbel waarin jij je bevindt, en je privileges die je hebt. Om niet blind te zijn. Daarom vond ik het best fijn, dat Sander me plots vroeg of hij échte privileges had. Hij liet me hiermee zien dat hij niet blind wil zijn. Da’s wel prettig.

In ons gesprek, gebruiken Robin en ik een vergelijking met een weegschaal. Op één plaatje van de weegschaal ligt al een zwaar steentje, en op de ander nog niet. Om de balans terug te krijgen op de weegschaal, zul je hier een steentje (of meerdere steentjes) op moeten leggen die net zo zwaar weegt als de andere. Dit betekent dat er in dit steentje veel POC en vrouw zal zitten, en weinig tot géén witte hetero man. Dit ligt namelijk al aan de andere kant van de weegschaal. Robin zegt dat ik daarom trots zou moeten zijn op mijn feminisme, omdat dit, ondanks het grote aantal argwanende reacties van jongens en mannen, een deel van het steentje is die de balans op de weegschaal terug moet brengen.

Misschien is juist die weegschaal ook een goede, beeldende representatie van het polariserende feit tussen zwart en wit. We worden gelijk genoemd, we mogen ons op dezelfde weegschaal bevinden. Maar de balans is er nog niet. Bewust en onbewust zullen we hier een verandering in moeten brengen.

Ik zie bijvoorbeeld, allerlaatst, ook dat witte mensen een witte bias hebben wanneer het gaat om keuze in vriendschappen, en zwarte mensen een meer gekleurde, meer diverse bias hebben wanneer het gaat in hun keuze in vriendschappen. Die dynamiek snap ik niet volledig, gezien mijn vriendengroep uit allerlei kleuren en identiteiten bestaat. Maar het gebeurt wel. Wat motiveert die bias?

Bij witte mensen zal dit waarschijnlijk voor een deel onbewust gebeuren, en een deel vanuit onwetendheid. Zoals in de witte dorpjes, waar ik het eerder over had. Het is een manier van geconditioneerd zijn, die je bijna wereldvreemd maakt in mensenkennis. Bij POC zal dit eerder voorkomen uit zowel een angst om zichzelf te zijn bij witte mensen, en een verlangen om zichzelf wél te uiten bij een groep welke hun identiteit beter zal begrijpen (d.w.z. : bij andere POC). Sinds de slavenhandel zijn mensen over de hele wereld verspreid (diaspora). Zwarte mensen proberen hun eigen identiteit terug te vinden bij andere donkere mensen. Ze willen zich verbonden voelen. En heel eerlijk gezegd, is dat alleen maar begrijpelijk.

De polarisatie tussen ‘minderheden’ en de witte hetero-cultuur kent een lange geschiedenis (en, kunnen we het heel even hebben over de term ‘minderheden’, want we/zij zijn helemaal niet minder. Niet in getallen, en ook niet in waarde. POC maken sowieso meer dan de helft van de wereld op. En puur omdat bijvoorbeeld transgenders en homoseksuelen niet in de heteronormatieve gedachtegang passen, betekent het nog niet dat ze (met) veel minder zijn. Deze geschiedenis is bewust en onbewust deel geworden van de manier waarop we denken, de tradities behorend tot cultuur (denk aan zwarte piet), van onze opvoeding, en de manier waarop we de wereld ervaren).

Als we het over polarisatie hebben binnen onze maatschappij, dan is de zwart-wit kwestie (om het eventjes zo oppervlakkig te benoemen), denk ik nog de meest storende, en samen met de man-vrouw kwestie (het nog missen van intersectioneel gelijkheid tussen beide seksen en alle genders), hetgeen waar nog het meest moet gebeuren om de metaforische weegschaal in balans te krijgen. Ook in Nederland.

Deze tweede, irritante polariserende factor, is voor een groot deel de kern van mijn onderzoek. Nou vraag je je misschien af; 'Lilian, wat bedoel je hiermee? Er is geen polarisatie tussen man en vrouw. Wij zijn hetzelfde'. En die gedachtegang begrijp ik, maar deze is niet accuraat.

MAN/VROUW

We leven immers in een maatschappij waarin de verschillen tussen man en vrouw nog altijd worden benadrukt (iets wat gek genoeg -of niet- de definitie van het woord 'polarisatie' is). We vertellen elkaar enthousiast dat we allemaal hetzelfde zijn, alleen verdwijnt deze filosofie volledig wanneer we het gaan hebben over manier van behandelen, bekijken en (ver)kopen.

Deze polarisatie zie ik het allermeeest in onze manier van consumeren. Wat best logisch is, gezien we in een consumptiemaatschappij leven. En dan bedoel ik niet alleen het consumeren van artikelen. Ook de consumptie van bepaalde media hoort hierbij. De economie lijkt wel opgedeeld te zijn in (o.a.) twee verschillende kanten. Waarvan één kant man, en de andere kant vrouw is.

Ik heb nooit begrepen waarom er een distinctief verschil gemaakt wordt in mannen- en vrouwendeodorant. Het is toch simpelweg een artikel om jezelf frisser te laten ruiken? Of waarom er speciale (wegwerp)scheermesjes voor vrouwen zijn, en speciale (wegwerp)scheermesjes voor mannen, waarvan letterlijk alleen de kleur van elkaar verschilt. Dan is het scheermesje voor de vrouw vaak roze, en die voor de man vaak (donker)blauw. Of waarom het nodig is dat er een speciale 'mannenkapper' vlakbij mijn werk zit, waarvan ik me toch altijd heb afgevraagd wat het dan zo exclusief voor mannen maakt. Wat het verschil is tussen een mannen- en vrouwenshirt. Of sokken. En waarom RTL7 dan echt 'alleen voor mannen' is (zoals ze dat zelf zo leuk adverteren).

Deze lijn die is getrokken, welke ons als man en vrouw aan twee verschillende kanten van de economie en maatschappij zet, heb ik nooit begrepen. Producten welke exclusief voor de vrouw of vrouwelijke zijn (zoals maandverband, bh's, lingerie, de pil, zwangerschapstesten of bepaalde schoonheidsproducten), Of producten die alleen voor de man bedoeld zijn (condooms, ondergoed, en scheerapparaten specifiek voor gezichtsbeharing) moeten en mogen natuurlijk geadverteerd worden naar de groep waarvoor ze bedoeld zijn. Dit is begrijpelijk. Maar voor bepaalde producten, waarvan het verschil tussen beide simpelweg alleen aanwezig is in het label (man of vrouw) wat er toebehoort, is deze distinctie totale onzin.

En het begint al vanaf het moment dat we ons nog maar nét bewust zijn van ons ego (ons 'zelf'). Van jongs af aan wordt ons geleerd dat roze voor meisjes is, en blauw voor jongetjes. Dat stoer speelgoed voor jongetjes is, en lief speelgoed voor meisjes. Later gaan jongens naar de H&M *man*, en meisjes naar de H&M 'voor vrouwen', kopen meisjes schoonheidsproducten, en jongens een scheerapparaat.

"Is dat een slechte zaak? Moet je daartegen ten strijde trekken? Het heeft weinig zin. Wel kun je kinderen, hoe jong dan ook, bewust maken van die vooroordelen, vooroordelen die ze tenslotte van hun omgeving meegekregen hebben. Je kunt bijvoorbeeld zeggen: 'Nou, ik ben een meisje en ik hou helemaal niet van roze. Ik hou van blauw'. En daar begint feminisme bij: bij bewustzijn" (Kristien Hemmerechts over dit issue in 'Het F-Boek', 2015, pp. 98).

Het is bijna onmogelijk te denken dat deze gigantische scheidingslijn in onze economie (wat een gigantisch deel van ons leven beslaat - want of je het nou wil of niet: je bent een consument) niet voor een bepaalde mate van polarisatie en onbegrip zorgt. De man-vrouw scheidingslijn in onze consumptiemaatschappij is namelijk niet alleen seksistisch. Het schetst ook een verkeerd beeld van de behoeften van en dat wat normaal is voor beide seksen. Noem dit rigoureuus, maar laat me dit toelichten. De manier waarop we de markt in twee seksen hebben opgedeeld, heeft niet alleen gevolgen voor de markt. Reclame, media, en alles anders wat op het internet of op televisie te vinden is, hebben samen met de producten die verkocht worden (+ de manier waarop ze verkocht worden) een socialiserende werking (duh).

Zo wordt onze jongetjes van jongs af aan geleerd om geweld niet alleen interessant te vinden, maar dit ook als oplossing te behandelen. De LEGO-poppetjes en LEGO-sets welke voor meisjes in roze huisje-boompje-

beestje-thematiek verkocht worden, worden aan jongens verkocht in oorlogsthema (of in thema's gebaseerd op gewelddadige films/games). In sprookjes waarbij een prins een draak moet verslaan, games zoals Call of Duty, of gewoonweg films zoals Rambo of James Bond, wordt diegene die de vijand zo hard mogelijk in elkaar heeft geslagen als grote held neergezet. Deze persoon krijgt de roem, de rijkdom, én het meisje. Op deze manier wordt het gebruik van fysiek geweld onder onze mannelijke bevolking zowel vergroot als genormaliseerd. Een echte man moet stoer zijn: en stoer betekend dat je o.a. niet bang bent op je vuisten te gebruiken om te krijgen wat je wilt. Dat klappen soms beter zijn dan een goed gesprek.

Dit is niet het enige wat mis is met de 'mannelijke kant' van onze opgesplitste markt. Ook ontbreekt er in deze mannelijke kant een waardering voor het vrouwelijke binnen het mannelijke. Dat wil zeggen: er ontbreekt een erkenning van het feit dat niet alle mannen woeste zeepiraten zijn. Een romcom zal nooit geadverteerd worden richting een mannelijk publiek. Of 48-uurs geurkaarsjes. Of een oogroller welke wallen moet tegengaan. Iets, wat mijn vriend laatst toegaf te hebben gekocht. Samen met de opmerking: "Ja ik voelde me wel echt een beetje *awkward* toen" (...) "omdat het tussen allemaal vrouwenspulletjes lag".

En dat is misschien wel dé allesomvattende opmerking. Iets, wat je eigenlijk graag wilt consumeren, voelt niet prettig om te consumeren omdat je niet de sekse hebt waarnaar het product geadverteerd wordt. We worden zo geconditioneerd om ons op een bepaalde manier te gedragen, bepaalde dingen te willen en bepaalde producten te consumeren, dat het willen consumeren buiten deze voorgeprogrammeerde bubbel als buitenaards en raar voelt. Maar wie zegt dat mijn vriend niet mooi gevonden wil worden? Wie zegt dat mannen niet stiekem een beetje tijd en liefde in in uiterlijk willen stoppen? Of romcoms willen kijken?

Asha ten Broeke beschrijft in het F-boek (2015; een prachtige bundeling van teksten en essays over feminisme, gender en sekse van alle kanten van de maatschappij; man, vrouw, links, rechts, zwart, wit, trans, cis, etc) hoe zij ooit ontzettend fan was van boeken zoals 'Mannen komen van mars, vrouwen van Venus' (John Gray: over hoe verschillend man en vrouw wel niet van nature zouden zijn), tot zij op een meta-analyse (een manier van onderzoeken waarbij honderden onderzoeken met elkaar vergeleken kunnen worden om tot een meer accurate, algehele conclusie te kunnen komen) van Jane Shibley Hyde stuitte, welke bijna pijnlijk duidelijk maakte dat dit helemaal niet zo is: "De uitkomsten van die meta-analyses van Hyde gingen rechtstreeks in tegen het Mars-en-Venus denken dat ik uit voorgenoemde boeken had gevist. Bij bijna alle psychologische eigenschappen - van hoeveel we praten tot hoe we leidinggeven, van wiskundevaardigheden tot verbale agressie - bleken de verschillen tussen de seksen klein tot bijna afwezig. Alleen als het ging om zaken als masturberen, met een bal gooien, porno kijken of fysiek agressief doen weken de heren duidelijk af van de dames. Hyde stelt dan ook dat mannen en vrouwen in de meeste, zij het niet alle, eigenschappen gelijk zijn. Mannen en vrouwen kwamen dus helemaal niet van verschillende planeten. Wat zeg ik, ze kwamen niet eens uit een verschillende provincie"(pp. 150).

En dit is een ontzettend interessant inzicht, wanneer je er vanuit gaat dat niet alleen onze economie, maar ons gehele leven is opgesplitst in deze twee binaire hokjes: 'man' en 'vrouw'. Dit gaat van soort deodorant, tot soort toiletten, tot soort kamers waarin je geplaatst werd op schoolreisje (want de meisjes mochten nooit bij de jongens), tot de kleur van je overhemd, de indeling van je huis, het soort fiets waar je op rijdt, het soort programma wat je kijkt, etc, etc. Als wij (man en vrouw) zo erg op elkaar lijken, dan is het bijna belachelijk te bedenken dat we in deze volledige segregatie van elkaar leven. Waar is dit voor nodig - anders dan de mogelijkheid tot economische winst maken?

Ten Broeke schrijft meer: "Uit onderzoek van socioloog Elizabeth Sweet blijkt dat, terwijl de wetenschap in de afgelopen tientallen jaren ontdekte dat mannen en vrouwen meer gelijk zijn dan verschillend, we qua stereotypen sinds de jaren zeventig achteruit emancipeerden. De meisjeswereld werd roze en prinsessiger, de jongenswereld grimmiger, en afgaand op de commercie lijkt de kloof tussen de seksen reëler dan ooit. (...) Het is een mythe die we elkaar keer op keer vertellen. Misschien omdat het de status-quo zo lekker in stand houdt. Of omdat wetenschappelijke resultaten minder invloed op ons hebben dan culturele vooroordelen. 'Iedereen weet dat mannen en vrouwen heel anders zijn', zeggen mensen tegen me wanneer ik schrijf over de gelijkheid van man en vrouw, en me verzet tegen beperkende stereotypen. 'Kijk maar eens om je heen'. Ze verwarren het resultaat van een levenslange socialisatie met iets wat intrinsiek bij de mens als diersoort hoort. En ze verwarren 'dit is bij mijn weten altijd zo geweest' met 'dit is de enige manier waarop het kan.'" (pp 152).

En misschien is dat het wel. Die voorliefde voor de status-quo, die veel van de problematiek in de sekse- en genderdiscussie veroorzaakt. Al eerder in deze thesis schreef ik over hoe traditie/normativiteit het moeilijk maakt voor de mens om bestaande normen los te laten en (voor henzelf) mogelijkheid te creëren tot een andere normativiteit te komen. Mensen houden van hoe het nú is (en willen dit behouden), omdat, zoals ten Broeke ook omschrijft, dit de manier is waarop men het geleerd heeft. Dit is 'hoe het hoort' - want zij weten immers niet anders (dan de manier waarop het geleerd is). Het doet me denken aan hoe mij vaak verteld wordt dat het moeilijker is om een taal te leren op latere leeftijd. Of om überhaupt dingen te leren. Misschien moeten we met dergelijke issues daarom inderdaad maar direct bewustheid creëren in hen die blijkbaar nog wél goed kunnen leren: kinderen.

En alhoewel ook ik er van overtuigd ben dat de kinderen van nu de kracht hebben om verandering in de toekomst te brengen, kan ik niet wachten om er nu zo snel mogelijk iets aan te doen. Ik wil niet in mijn kist liggen wanneer deze verandering (pas) begint.

Maar de gesegregeerde manier waarop geadverteerd wordt maakt het doorbreken van dit geconditioneerde denken over man en vrouw bijna onmogelijk. Is het niet de advertenties en reclames, welke voor het idee zorgen dat een bepaald product níet voor jou bedoeld is omdat je een man bent, dan is het wel de man-vrouw indeling van de winkels, welke er voor zorgt dat je een dergelijk product niet eens kan opzoeken zonder je ontzettend ongemakkelijk te voelen en een vraagteken te plaatsen bij jouw eigen 'mannelijkheid' (zoals mijn vriend zich ongemakkelijk voelde tussen de vrouwenspulletjes).

Wallen-rollers, zeealgenmaskertjes, Bridget Jones' Dairy, Chanel No. 5 en zoete witte wijn zijn producten welke net zo goed door onze mannelijke aardbevolking geconsumeerd kunnen worden. Hierbij hoeft geen vraagteken geplaatst te worden bij zowel gender als seksualiteit. Dit zijn geen sekse-exclusieve producten (zoals tampons exclusief bedoeld zijn voor vrouwen die menstrueren), en hier kan dus prima van genoten worden door beide seksen. Dit zijn zelfcare producten. Voor je huid, je wallen of je psyche. Waarom moet hier dan zo'n gigantisch "VOOR VROUWEN"-label op geplakt zitten? Mogen mannen niet voor hun huid zorgen?

Naast onze schijnbare liefde voor de man-vrouw traditie, waarin bepaalde dingen 'voor vrouwen' en andere dingen 'voor mannen' zijn, zijn er voor bepaalde industrieën nog andere argumenten. Want, bijvoorbeeld, wat betreft cosmetica is het antwoord op de eerste vraag vrij simpel. En het heeft eigenlijk niet zo zeer iets te maken met het willen buitensluiten van de man op de cosmeticamarkt. Eerder het willen insluiten van de vrouw: de vrouw het idee willen geven dat ze de producten broodnodig heeft.

De schoonheidsindustrie overleeft namelijk alleen maar (!) op de onzekerheid van de vrouw binnen haar eigen lichaam. Het leert haar dat de vlekjes op haar huid nooit mooi zullen zijn, dat benen van nature niet harig mogen zijn, dat borsten eruit moeten zien als twee stevige ronde balletjes -en niet zoals de skibaantjes of waterballonnen-aan-een-kraan welke het vaak zijn-, dat vetrollen en vetkwabben uit den boze zijn, en dat zij nooit ouder mag worden (want: rimpels). En deze onzekerheid wordt ons met alle liefde door de schoonheidsindustrie gedwangvoert. De vrouw móet onzeker zijn over haar uiterlijk. Hoe verkopen we haar anders rimpelcrème, afslankpillen, botox, lippenstift en foundation? Het westerse schoonheidsideaal is dé grote marketingstrategie van de schoonheidsindustrie.

En daar werken tegenwoordig niet alleen de gefotoshopte meiden op billboards, de (te) slanke modellen op catwalks of meidenmagazines aan mee. Tegenwoordig wordt dit vuile spelletje nog veel verder gespeeld, zelfs in de 'veiligheid' van jouw eigen internetomgeving.

Kylie Jenner (1997!), één van de dochters van de Amerikaanse Kardashian-familie, ging een paar jaar geleden nog viral over het hele internet vanwege de plotse, immense vergroting van haar lippen. Eerst hield zij standvastig vol dat dit was omdat zij haar lippen iets 'overtekende' (d.w.z. : met een lipliner iets buiten de lijnen van de lippen tekenen, zodat zij groter lijken. Een techniek welke vaak gebruikt wordt in drag. Net als *contouring*. Een techniek welke grote zus Kim K ook heerlijk 'geleend' heeft van drag cultuur - om vervolgens toe doen alsof het haar eigen techniek was, maar oké -). Vooral jonge meisjes waren fan van de look, en ik begon plots allemaal meisjes met gigantische *overdrawn lips* te zien. Het zag er echt niet uit.

Op een gegeven moment waren de Kylie-fans toch niet helemaal overtuigd dat dit dan de manier is waarop Kylie ineens zulke schijnbaar grotere lippen had gekregen. Hieruit ontstonden vragen. Veel vragen. En speculaties over het gebruik van botox begonnen, net als Kyli's lippen, steeds meer te groeien. Dit is het moment waarop Kylie óf in paniek moet zijn geraakt, óf een gigantische marketingkans zag liggen (want: onzekere meisjes wilden haar look, dus er viel iets te verkopen), want plots was daar de Kylie Jenner Lip Challenge.

Kylie Jenner maakte haar fans wijs dat haar lippen niet door middel van botox, maar door het gebruik van een 'lip plumper', een soort 'suction cup', groter leken. Dit apparaatje/dingetje zou ze zo'n elke dag gebruiken. En gezien er zo veel 'vraag' naar was (lees: er lag een kans om winst te maken uit onzekere tienermeisjes die graag op haar willen lijken), begon Kylie de 'lip plumpers' te verkopen. Het was een simpel systeem: je sluit je mond, overkoepelt het met de lip plumper, en zuigt alle zuurstof uit het cupje tot je lippen vacuum zuigen in het cupje. Hierdoor komt er meer bloedstroom naar je mond, welke ze (tijdelijk!) groter maakt.

De clue van de truc was al snel ontdekt, en er werd duidelijk dat je dit ook met het dopje van een flesje zou kunnen doen. Dat is wanneer de viral challenge begon. Duizenden mensen probeerden de challenge uit en postten het resultaat op het internet. Naast dat het in eerste versie vaak niet op de resultaten van Kylie leek, waren er ook gevallen waarbij er zo hard gezogen was, dat rond de mond meerdere bloeditstortingen of zelfs wondjes ontstonden. - Wie mooi wil zijn moet pijn lijden? Of zo iets?

Nadat het een tijdje stil was geweest op het Kylie-front, gaf ze toch uiteindelijk toe dat ze wel daadwerkelijk botox in haar 17-jarige lippen had gespoten. Waarom dit zo lang heeft geduurd, weet ik ook niet. Misschien uit schaamte, of uit angst voor de reacties van haar miljoenen volgers.

Ik zie de Kardashians, en dan vooral Kim Kardashian en Kylie als tekenend voor de onhaalbaarheid van ons moderne schoonheidsideaal. Letterlijk het gehele gezin zit onder de fillers, botox, en plastische chirurgie, en probeert ons dan ook nog eens schoonheidsproducten te verkopen onder het mom van: 'Kijk! Dan wordt je net zo 'mooi' als ik'. Een deceptie, waar veel mensen nog steeds in trappen. Je kunt squats doen wat je wilt, maar billen zoals Kim Kardashian krijg je niet van een paar keer sporten.

Er wordt ons een schoonheidsideaal voorgeschoteld, welke van nature zó onhaalbaar is, dat veel vrouwen voor de onnatuurlijke weg kiezen om eruit te zien zoals 'het moet'. En dat is perfect voor de schoonheidsindustrie, want dit betekent dat er iets te verkopen valt.

Hoe misogyn is een wereld waarin we de vrouw vertellen dat ze niet van zichzelf mooi kan zijn? Dat ze lipfillers of botox of afslankshakes nodig heeft om gewild te zijn? Dat Kim Kardashian #bodygoals is?

Carrie Hammer's TedTalk 'The business of beauty is very ugly' (2016) vertelt me niet alleen maar dat een schamele 4% van de vrouwen zichzelf mooi vind -en zich ook zo zou identificeren-, maar bevestigt ook mijn vermoedens over deze industrie. Blijkbaar geven Amerikanen meer geld uit aan 'beauty' dan aan educatie. En dat is nog zonder hierbij de fashionindustrie te betrekken.

"Combined, they (d.w.z. fashion en beauty) are a 1.3 trillion dollar industry, who have made a business out of setting unreal expectations of beauty and then profiting and exploiting the insecurities that they've helped create".

Maar Carrie bevestigt niet alleen mijn vermoedens. Ze voegt hieraan toe, door me duidelijk te maken wat de gevolgen van een dergelijke 'business' kunnen zijn: "So why am I telling you all of this? Women not feeling beautiful has huge, dangerous echoing effects on our society. 8 out of 10 women, opt out of important life events when they don't feel beautiful. Not feeling beautiful means not feeling powerful. 8 out of 10 young girls self-select themselves out of sports, activities or even raising their hands in class, because they don't want to draw attention to themselves. This effects every aspect of our society".

De cijfers die zij gebruikt zijn van toepassing op Amerika, maar desalniettemin zal het bij ons, gezien wij ons in vrijwel dezelfde internet- en mediacultuur bevinden, enigszins hetzelfde zijn. Dit soort gevolgen; het niet

krachtig of waardevol voelen vanwege het niet mooi voelen, zijn ernstig. Het vertelt de vrouw dat zij, hoe slim, capabel, talentvol en ambitieus zij ook moge zijn, ze nooit genoeg zal zijn wanneer zij niet óók mooi is. Want, mooi zijn, staat voor vrijwel elke vrouw, stiekem voorop. En ik herken mezelf hierin. Ik durf niet de deur uit zonder concealer op mijn hoofd. Je zult me nooit ergens zien zonder dat ik mijn wallen heb weggewerkt. Ik vind het verschrikkelijk om dat toe te geven. Dat ook ik onderhevig ben aan de gevolgen van een cultuur welke vrouwen onrealistische voorbeelden toeschuift. En dat, of ik de deur uit ga, afhankelijk is van of ik wel of niet mijn make-up heb gedaan die dag.

Ik weet niet of ik dit voor mijzelf doe. Ik denk dat het eerder voortkomt uit de angst niet geaccepteerd te worden voor wie ik ben door de wereld om me heen wanneer ik niet mijn make-up op heb gedaan. Want een imperfecte vrouw is al snel lelijk. En lelijk betekent al snel irrelevant. Het beangstigt me te weten dat iets zo simpel als acceptatie of het krijgen van kansen (of het creëren van deze kansen voor jezelf) afhankelijk is van iets zo oppervlakkig als mijn uiterlijk.

Het verbaast me tot de dag van vandaag nog steeds, hoe onmenselijk de vrouw wordt neergezet in vergelijking tot de man. Denk alleen al aan scheermesjesreclames. In reclames van Venus zie je altijd een AL GESCHOREN, KAAL(!) BEEN of oksel welke nogmaals met een mesje geschoren wordt. Alsof een vrouw van nature geen haartjes hoort te hebben. Alsof het onsmakelijk is om vrouwelijke haargroei te zien. Terwijl, in reclames voor mannenmesjes, er altijd haar of stoppeltjes te zien zijn, welke na het gebruiken van het scheermes plots verdwenen zijn (wat naar mijn idee best belangrijk is om de effectiviteit van het scheermesje te laten zien). Of dan de manier waarop er blauwe vloeistof gebruikt wordt (in plaats van rood, of bloed) in tampon- of padreclames, en de manier waarop Axe vrouwen als verkooptechniek (seksuele objecten) gebruikt voor hun deodorant (b.v. "the cleaner you are, the dirtier you get").

En in die laatste zit misschien wel een deel van de essentie van het mannelijke 'ideaal'. Vrouwen moeten namelijk mooi zijn (in zichzelf; lichaam en uiterlijk), maar bij mannen gaat het, in mijn observatie, met name om spulletjes - of objecten (zoals de vrouw in een axe-reclame wordt gebruikt). De man moet vooral veel mooie spullen hebben. Kleren, schoenen, auto's, riemen, horloges, etc. Want met mooie spullen krijg je mooie vrouwen. Want veel mooie spullen staat voor succes, en succes staat voor welvaart (en dat zou een vrouw zogenaamd graag willen).

Het is een interessante stereotypering, die van de schoonheidsindustrie, welke naar mijn idee een goede spiegel is voor de door ons gecreëerde en gesegregeerde hokjes in de maatschappij. Mannen moeten namelijk succesvol zijn, en vrouwen simpelweg mooi. En als we uitgaan van mijn eerdere conclusie dat mensen graag vasthouden aan traditie of normativiteit, is dit logisch. Het kostwinnerspatroon zit nog steeds diep in de wortels van onze normen en waarden, onze cultuur, vastgeroest. Vrouwen hoeven niets te kunnen; zij hoeven alleen (seksueel) aantrekkelijk (of beschikbaar) te zijn. De man moet wél dingen kunnen, wil hij succesvol genoeg zijn om genoeg welvaart te creëren om al die mooie spulletjes van te kopen.

Aan die mis(ge)vormde representatie van wat man en vrouw al dan niet allemaal moet zijn doen niet alleen reclames mee. Die voorgeprogrammeerde stereotypen voor zowel man als vrouw zitten vast in de films en series die we kijken, de boeken die we lezen, de producten die we consumeren, maar ook in onze gehele (seksuele) opvoeding. Datgeen wat we allemaal in de veilige omgeving van van papa en mama, oma en opa en school, sportclub of kerk hebben meegekregen.

Dat verschil in opvoeding tussen beide, tussen man en vrouw, echoot door tot in de kleinste, meest onopvallende gedragingen. Het sturen van whatsappjes naar mijn beste vriendin wanneer ik veilig thuis ben. Het grote 'samen-naar-de-wc-gaan' onder vrouwen, waar veel mannen zich tot vandaag de dag nog steeds over verbazen. Het dragen van een panty omdat dat 'netter' is. Of het dragen van een bikinibroekje onder een rokje, omdat dat blijkbaar beter is dan een onderbroekje. Dat ouders meisjes vertellen niet alleen naar huis te fietsen 's nachts, en 's avonds alleen langs de verlichtte paden te gaan. Of dat ik op mijn 15e door mam geforceerd werd om dan toch echt aan de pil te beginnen, want ik had immers een vriendje.

En omgekeerd: dat jongens zich geen zorgen hoeven te maken over deze dingen. Dat jongens best alleen naar huis mogen fietsen, dat zij in hun blote bast mogen rondlopen zonder dat hier een panty overheen hoeft voor

de netheid, dat zij zich geen zorgen hoeven te maken over hun onderbroek. Dat zij niet eens een berichtje naar hun sturen wanneer ze 'veilig' thuis gekomen zijn na het uitgaan.

Ik verbaas me tot de dag van vandaag nog over het feit dat, wanneer ik uitga met de beste vrienden van mijn vriend (allemaal mannelijk, op één meisje na), ik vóór de helft van de avond altijd iedereen kwijt ben. Wanneer een meidengroep een vriendinnetje kwijtraakt in de stad, ontstaat er vaak pure paniek, en moet deze zo snel mogelijk opgespoort worden. In Sander's vriendengroep wordt bij het verdwijnen van een van de jongens simpelweg gezegd: "ah joh, volgens mij is die gast echt super lam naar de Oceans gegaan". En dat is dan alles wat hierover gezegd wordt. Niemand maakt zich zorgen. In de verste verte niet. En soms zorgt juist dát er voor, dat ik me zorgen maak. Maar, al bekommert niemand zich eigenlijk om elkaar in deze situaties, komt het eigenlijk altijd goed met hun.

Meisjes worden van jongs af aan al angst ingeboezemd. Angst voor hun eigen seksualiteit, lichaam en manier van omgaan met de wereld (dit moet uiteraard zeer voorzichtig!). Mij werd dus altijd verteld dat ik niet alleen naar huis mocht fietsen, altijd om 4 uur stipt thuis moest zijn na uitgaan, dat ik mijn pil moest nemen op mijn 15e, dat ik niet met iedereen mocht rondslapen, want niemand wil een afgelikte boterham. Dat ik bepaalde kleren niet de deur uit mocht dragen (ik kan me meerdere keren herinneren waarop mama me terug naar boven, naar mijn slaapkamer stuurde, om iets anders aan te trekken voor naar school), en dat ik een berichtje moest sturen als ik veilig thuis was.

Meisjes worden geleerd te leven in een wereld vol roofdieren. Tegen jongens zeggen we simpelweg: veel plezier vanavond (en, idealiter nog iets dan iets van: pas goed op jezelf, of wees een beetje lief voor de meiden, of zo). Waarom verschilt dit zo? Waarom wordt aan jongens niets verteld over diezelfde roofdieren waar meisjes zo voor gewaarschuwd worden? - Nou... Omdat de jongens de roofdieren zijn. En een diegene die rooft, hoeft geen angst te hebben om prooi te zijn of te worden. Dat wil zeggen: in het denken van onze maatschappij moeten we onze meisjes waarschuwen voor de overheersende kracht van jongens/mannen (dat wil niet zeggen dat mannen geen slachtoffers kunnen zijn van vrouwen. Ik bedoel simpelweg te zeggen dat deze manier van denken in onze maatschappij de standaard is).

Ik hoorde op lowlands vorig jaar bij de toiletten twee jongens discussiëren over of jongen 1 nou wel of niet mocht verkrachten. Waarop jongen 2 zei: ach, als je 48 procent zeker weet dat ze het niet wil, en 52 procent dat ze het wel wil, dan zou ik het gewoon doen. - Ik wist niet wat me zojuist overkomen was. Ik heb nog nooit zo erg de neiging gehad een klapstoel tegen iemands hoofd aan te slaan, maar ze waren helaas al voorbij. Ik kan er niets anders aan doen dan denken: iemand of iets heeft jullie dit aangeleerd. Deze gedragingen worden ergens, door iets of iemand goedgekeurd en gevoed. Ik denk dat een groot deel daarvan komt door het niet hebben van de juiste kennis. Als we jongens ongeveer dezelfde dingen zouden leren als onze meisjes, zouden uitspraken als deze zeer zeldzaam zijn.

Is dit verschil in seksuele verhoudingen en seksuele conditionering tussen man en vrouw dan toch hetgeen wat ons heel erg verschillend maakt? Dat dat éne stukje verschil waar Jane Shibley Hyde het over had: verschil in het consumeren van pornografie en masturberen, dan hét stukje welke ons hier zo ver uit elkaar drijft?

Ik ben er zeker van overtuigd dat een te vroege consumptie van pornografie door zowel kleine jongetjes en jonge meisjes (wat heel plausibel is, en een internetmaatschappij waarin pornografie 24/7 beschikbaar is) een vertekend beeld van wat seks moet zijn veroorzaakt. Pornografie is namelijk helemaal niet representatief voor hoe seks hoort te zijn. Seks is soms ongemakkelijk, grappig, onhandig en echt niet altijd super geil - zoals porno seks graag neerzet. Daarnaast zorgt het voor een incorrect beeld van hoe een seksuele verhouding tussen man en vrouw moet zijn. In doorsnee porno wordt de vrouw altijd genomen, wordt de vrouw altijd volgepropt met van alles en nog wat, moet de vrouw pijpen tot ze kokhalst. Van tederheid en knulligheid blijft eigenlijk niks over. Ik heb me nooit erg aangetrokken gevoeld tot porno (ook niet tot 'feministische' porno. - Doe effe normaal). Heel eerlijk gezegd vind ik porno tragisch en lachwekkend. Het is zo onrealistisch, slecht en vrouwonvriendelijk, dat ik er graag bij uit de buurt blijf. Maar toch consumeren mannen wel behoorlijk wat porno. Maakt dat hen dan, in een worst-case-scenario, tot de engerds die ik op het Lowlands-terrein hoorde lopen?

Ik denk het niet. Camille Paglia schrijft in haar boek 'Free Women, Free men' (2017) onder het kopje: 'sex and violence or nature and art', het volgende: "Thus feminism blames rape on pornography and, by a smug circularity of reasoning, interprets outbreaks of sadism as a backlash to itself. But rape and sadism have been evident throughout history and, at some point, in all cultures. (...) The rapist is created not by bad social influences, but by a failure of social conditioning" (pp. 4 en 5).

En die *failure of social conditioning* is aanwezig. En het feit dat de cijfers wat betreft verkrachting (welke overigens niet erg inclusief zijn, omdat veel vrouwen en mannen, inclusief ikzelf, geen aangifte doen van hun verkrachting) ontzettend richting de kant van de man als dader trekken, is hierin dan ook niet verbazingwekkend. We vertellen onze jongens namelijk niets, of eigenlijk: niet genoeg, over dat wat seks of seksueel is. Het blijft een beetje hangen bij: "gebruik een condoom" en "doe het veilig". Terwijl we meisjes volledige lessen meegeven over seks, veiligheid en menstruatiecyclussen. Op mijn middelbare school kreeg ik zelfs les in zelfverdediging met gym (in mijn film 'Onkruid', uit 2016, is hierover een scene te zien), waar niks mis mee is. Het ging alleen behoorlijk de mist in op het moment dat de jongens uit onze klas in de gymzaal naast ons mochten gaan voetballen, terwijl de meisjes een (overigens ontzettend saaie) les in zelfverdediging kregen.

Als we jongens meer educatie zouden gunnen over dergelijke topics (betreffende seks, seksualiteit en consent; zoals we dit bij meisjes doen), zouden zelfverdedigingslessen voor meisjes misschien wel helemaal niet meer nodig zijn (op een schaal als deze). Dan zou die *failure of social conditioning* in veel mindere mate aanwezig zijn en, als we uitgaan van Paglia's theorie over verkrachting, dan zouden de verkrachtings- en seksuele intimidatiecijfers aanzienlijk moeten krimpen.

Maar het is een lastig onderwerp. Want alhoewel ik denk dat dergelijke educatie en gelijke opvoeding (volgens de welbekende leus "raise our boys and girls the same way") voor jongens ontzettend zou helpen, denk ik niet dat het de fysieke seksualisatie van de vrouw zou verhelpen. En ik denk dat die fysieke seksualisatie én het gigantische verschil in opvoeding tussen jongens en meisjes elkaar in de hand werken. Laat me dit toelichten.

Eerder concludeerde ik dat de vrouw, als we uitgaan van op grote schaal geconsumeerde en geaccepteerde (social) media, reclames en producten, vooral aantrekkelijk (sexy) moet zijn, en de man vooral succesvol. De vrouw kan van alles zijn, maar dit betekent allemaal niets als ze niet óók mooi, sexy of aantrekkelijk is. Sexy zijn (en dan het liefst ook: seksueel beschikbaar zijn of lijken) wordt van de vrouw verlangd. Maar, ondertussen, wanneer een vrouw zich (té) sexy kleedt, is zij ineens een slet. En 'vraagt ze er om' (d.w.z. : vraagt ze er om om lastiggevallen of zelfs verkracht te worden). Een dubbele standaard, welke niet bestaat voor mannen.

Sunny Bergman omschrijft deze dubbele standaard in haar boek 'Sletvrees' (2013) als een seksuele spagaat. Je moet er sexy uitzien, maar tegelijkertijd mag je ook geen slet zijn. Dat wil zeggen: expliciet gedrag en té bloot is niet oké.

En alhoewel de seksuele revolutie als iets geweldigs ontvangen wordt, is juist deze dubbele standaard één van zijn gevolgen. Want de seksuele revolutie, met zijn anticonceptiemiddelen, koppelde seks immers los van voortplanting, waardoor seks nu ook 'voor de leuk' kon, en er meer seksuele vrijheid ontstond voor óók de vrouw. Maar dit draait al snel om, wanneer mannen de revolutie als een vrijbrief gaan zien om zo veel mogelijk seks te mogen eisen van de vrouw. Anja Meulenbelt (die zelf in de jaren zeventig n.a.v. de revolutie het boek 'De schaamte voorbij' over haar eigen seksleven schreef), in Sunny's boek: 'Want als je als vrouw niet meedeed was je preuts' (pp. 248). De seksuele revolutie bracht dus, naast meer vrijheid, ook meer druk met zich mee. Niemand wilde immers preuts zijn.

Maar tegelijkertijd mag je dus tegenwoordig ook geen slet zijn. Geen vrouw wil bekendstaan als zijnde 'erg seksueel actief', iets wat in mannen bijna als heroïsch wordt onthaald. Niemand wil op een bangalijs (een lijst met namen van vrouwen/meisjes die bekendstaan als 'makkelijk in bed te krijgen' - of terwijl; hoer of slet, welke vaak onder jongeren verspreid wordt via het internet) eindigen. Zo'n lijst wordt door jongens vaak gebruikt als indicatie of waarschuwing voor meiden waar je géén relatie mee zou moeten willen hebben. Niemand wil immers een relatie met een slet. Sunny: "In het studentenleven, met name in corporale

verenigingen, maken mannenhuizen ook lijstjes met namen van meiden die het met meerdere huisgenoten hebben gedaan. Uit een interview met een vrouwendispuut in Utrecht, komt naar voren dat je als meisje beter niet te veel seks kunt hebben omdat dit schadelijk is voor je reputatie. Ze vertellen me over een bevriend mannenhuis in Delft waar een banglijst wordt bijgehouden. Als je eenmaal op zo'n lijst staat, is je kans op een serieuze relatie vergooid. Er zijn nu eenmaal meisjes om mee te neuken en meisjes om mee te trouwen" (pp. 249).

De seksuele spagaat is dus ontstaan vanwege de seksuele revolutie, en zorgt er voor dat een vrouw er ten allen tijde sexy en aantrekkelijk uit moet zien, maar ondertussen ook dat zij vervloekt wordt wanneer sexy 'seksueel' wordt. We mogen er dus uitzien als heerlijke appeltaartjes, maar wij mogen niet gegeten worden (en hier plezier van hebben). Maar dit gaat verder.

"Uit meerdere onderzoeken blijkt dat mannen en vrouwen verschillend tegenover vrijblijvende seks staan. In een experiment werd studenten een scenario voorgelegd waarin een student een andere student benaderd met de vraag of diegene zin heeft in vrijblijvende seks. De student stemt in. Bij de helft van de ondervraagden heette die student Lisa, bij de andere helft Mark. Vervolgens werd er gevraagd hoe deelnemers dachten over Mark en Lisa. Wat bleek: Lisa werd niet alleen gezien als promiscuër dan Mark, maar ook als minder intelligent, minder competent en zelfs geestelijk ongezonder. Dus een vrouw die zich als 'een slet' gedraagt, wordt niet enkel gediskwalificeerd door haar seksuele handelingen, maar wordt in het algemeen als een minder soort mens gezien.

Nadenkend over het concept 'slet' besluit ik dat het woord en de gedachten erachter de kern van het probleem zijn. Een slet is vies, treurig, verderfelijk, laag-bij-de-gronds. Omdat ze seks heeft wanneer en met wie ze wil. Of omdat ze een te kort rokje draagt. Of omdat ze te veel flirt. Een slet gebruikt haar lichaam om iets te bereiken, of om status te verwerven. Ze is niet te vertrouwen, ze gaat vreemd bij de vleet. Tegelijkertijd is een slet wel weer lekker geil, porno wordt verkocht met teksten als 'Geile sletjes die altijd willen neuken!'. Er bestaat geen mannelijk woord voor slet, immers de beschrijving 'playboy' of 'player' is niet noodzakelijkerwijs negatief, soms juist pocherig" ('Sletvrees', pp. 256).

De manier waarop we over mannen-seks en vrouwen-seks denken verschilt dus ontzettend van elkaar. Niet alleen zijn we gesegregeerd in seksuele opvoeding en conditionering, ook zijn we, juist daarom, gesegregeerd in de manier waarop we over beide denken. Een man die veel seks heeft, is een player, heeft mazzel. Een vrouw die veel seks heeft is een slet, en is daarom dus een minder mens. Een hypocrisie, waarvan ik de oorsprong maar slecht begrijp. De enige verklaring die ik voor mezelf kan vinden, is dat de vrouw stiekem nog steeds onderdanig moet zijn aan de man (c.q. moet dienen áán).

Vrouwen mogen nog niet dezelfde dingen als mannen doen zonder hiervoor veroordeeld te worden. Er bestaat een placebo van vrijheid, welke verdwijnt wanneer we het over seks, uiterlijk en opvoeding gaan hebben. Juist deze contradictie, de seksuele spagaat, het verschil in opvoeding, het verschil in marketing, is één van de belangrijkste redenen waarom ik zelf nog steeds voor het feminisme sta.

De binaire man en vrouw zitten tegenover elkaar, vast in een bepaald hokje. Mannen mogen op hun beurt niet zacht zijn. Mannen mogen niet huilen, geen nagellak op doen, zich vrouwelijk presenteren, of weigeren openlijk over poepen te praten. Mannen die empathie en zorgzaamheid tonen zijn gay. En gay is per definitie verkeerd. Want gay is per definitie vrouwelijk. En vrouwelijk is slecht. Mannen moeten dominant, agressief, sterk en hard zijn.

Er bestaat een angst voor voor typisch vrouwelijke eigenschappen, zoals empathie of zorgzaamheid, maar ook ijdelheid, truttigheid, het dragen van jezelf op een niet masculine manier wanneer je een man bent, het dragen van bepaalde kleding, het hebben van bepaalde voorkeuren etc. Deze angst of voorgeprogrammeerde afgunst voor truttigheid, of vrouwelijkheid, in zowel mannen als in vrouwen, wordt in het Engels ook wel femphobia genoemd.

Ik kan niet anders dan dit fenomeen vertalen in het fenomeen wat wij beter kennen als misogynie. In een maatschappij waarin typisch vrouwelijke eigenschappen vervloekt worden in beide sekses, en mannelijke

eigenschappen nog altijd als superieur en dominant worden aanschouwt, voelt dit nog steeds als een gemaskeerde vorm van vrouwenhaat.

Hiermee keur ik overigens in geen elke manier (!) misandrie goed. Het niet hebben van typisch vrouwelijke eigenschappen maakt je niet minder menselijk en dus niet minder respectabel. Het is de manier waarop je ermee omgaat, en met anderen omgaat welke er toe doet. Zo mag het woord 'hoer' of 'slet' in met merendeel van de situaties wel achterwege gelaten worden. En mag het besef dat man zijn nog niet perse betekent dat je recht-hebt-op, bij mensen zoals mijn verkrachter ('je mond zeiden nee, maar je ogen zei wat anders') wel eens gaan dagen.

Er vanuit gaande dat Judith Butler's theorie over de performativiteit en aangeleerdheid van gender veelal gelijk had, denk ik dat zowel de man vrouwelijk is als de vrouw, en de vrouw zowel mannelijk is als de man. We dragen allemaal delen van elkaars eigenschappen, en dit zou gevierd moeten worden, niet gehaat.

Seksestereotypering, zoals bovengenoemden, is schadelijk, want, zoals we nu immers weten, zijn man en vrouw eigenlijk helemaal niet zo verschillend, en zullen we dus, in essentie, behoefte hebben aan vrijwel exact dezelfde dingen. Het is tijd dat hiernaar gehandeld gaat worden.

Mieke van Stigt, sociologe en pedagoge vat het geval van seksestereotypering samen: "Seksestereotypering doet individuen geweld aan, het beperkt ze in hun ontwikkeling. Dat geldt voor zowel jongens (in hun emotionele ontwikkeling) als meisjes (in hun autonomie). Bovendien heeft stereotypering zélf enorme gevolgen voor de houdingen en verwachtingen van ouders, leerkrachten en leeftijdgenoten. Hoe meer we geloven in - en handelen naar - seksestereotypering, des te waarschijnlijker het is dat deze terug te vinden zal zijn in het gedrag en zelfbeeld van kinderen.

De gevolgen hiervan zijn nu al merkbaar in opvoeding en onderwijs. Jongens worden, veel meer dan vroeger, opgevoed met de opdracht dat ze vooral stoer moeten zijn, en meisjes lief en mooi. Ondertussen speelt marketing bij ouders en onder leeftijdgenoten een sterke rol, met veel nadruk op geweld en agressie voor jongens, tegenover beauty en uiterlijk voor meisjes. Dat heeft gevolgen voor hun zelfbeeld en gedrag. Bij jongens is dit vooral te zien in macho-gedrag en straatcultuur. Je hebt een hoge status in de groep als je stoer bent. Het meest gehoorde scheldwoord is 'homo': een lage status van mannelijkheid. Bij meisjes is dit terug te zien in de nadruk op uiterlijk en 'lief' zijn, oftewel sociaal gedrag vertonen. Mooi zijn móet, aandacht van de jongens geeft status, maar té mooi of té promiscue geeft een stigma van 'slet' of 'hoer'. Geen wonder dat al die meiden zo op elkaar lijken, en zo onzeker zijn: hun imago hangt in hoge mate af van (de goedkeuring van) anderen." (Het F-boek, pp. 292).

Ik ben er van overtuigd, dat als we het over een probleem als schadelijke seksestereotypering hebben, dat we het hebben over een systematisch probleem in onze media, sociale media, religie, tradities en cultuur. Dit zijn socialiserende factoren welke doorslaggevend kunnen zijn in de manier waarop man en vrouw zichzelf dragen in onze westerse wereld.

En alhoewel psychoanalytica Karen Horney in "On the genesis of the castration of women" (1924, pp. 53) stelt dat de submissie van de vrouw een logisch proces is, omdat de vrouw haar genitaliën niet kan zien, en een man wel (dit zorgt voor "the greater subjectivity of women as compared with the greater objectivity of men"), ben ik in de verste verte niet overtuigd dat zoiets 'oers' nog ten grondslag ligt aan de manier waarop wij tegenwoordig met sekse/gender omgaan.

Het is belangrijk ons te realiseren dat, ondanks het feit dat de media, religie, normativiteit en onze opvoeding ons iets anders proberen te vertellen, we in de krochten van ons wezen amper van elkaar verschillen.

Het is tijd voor correcte, met de maatschappij kloppende representaties in zowel media als het bedrijfsleven als de politiek. De vrouw moet en mag hoger op. En alhoewel meisjes het beter doen in het onderwijs dan mannen, mag dit best in een versnelling komen.

Petra de Vries, mede-grondlegger van vrouwenstudies in Nederland: "Ten slotte: er zijn meer vrouwelijke studenten en meer vrouwelijke docenten dan vroeger, dat klopt. Maar als we in hetzelfde tempo doorgaan,

dan duurt het nog bijna honderd jaar voordat het aandeel vrouwelijke hoogleraren 50 procent is. Een nieuw effectief emancipatiebeleid aan de universiteiten is geen overbodige luxe” (Het F-boek, pp. 108).

Zoals ik al eerder zei: ik wil niet in mijn kist liggen wanneer er eindelijk verandering komt in situaties zoals deze. Het is tijd. Voor gelijkheid dus. Laten we stoppen met het afwimpelen van de feministische essentie omdat ‘emancipatie nu wel voltooid is’ - ik weiger hierin te trappen. En met gelijkheid bedoel ik dat zowel de vrouw, als de man, als zwart of wit, als valide of invalide of rijk of arm zijn/haar dromen kan waarmaken, zijn/haar ambities te volgen en zich kan voortbewegen in de maatschappij, zonder hierbij veroordeeld, buitengesloten, gediscrimineerd of afzijdig gehouden te worden.

Heel eerlijk gezegd, zijn links-rechts, zwart-wit en man-vrouw voor mij, en voor het punt wat ik probeer te maken, de meest belangrijke polariserende factoren in de maatschappij. En nee, inderdaad. We hebben het nog niet over andere belangrijke polariserende factoren gehad, zoals de kloof tussen arm en rijk of het gigantische verschil tussen iemand die able-bodied is, en iemand die invalide is. Dit zijn dingen waar ik óók voor sta, waar ik ook een mening over heb. Ik zou graag de kloof tussen arm en rijk willen dichten door op een Robin Hood-esque manier het geld van de rijken aan de armen te schenken, of de wereld (letterlijk en figuurlijk) een stuk toegankelijker te maken voor mensen met een fysieke of mentale beperking. En dit zijn ook factoren waar het feminisme zich mee bezig kan (en zou moeten) houden. Maar op basis van het referentiekader wat ik gecreëerd heb, zijn dit niet de grootste, meest zorgwekkende polariserende of segregerende factoren - en, eerlijk: vind ik praten over geld sowieso al moeilijk, gezien ik het concept van geld niet geweldig goed begrijp.

Wel wil ik meegeven, dat al deze factoren, zoals besproken in de alinea hiervoor, maar ook die op de pagina's voor deze, meespelen in dé polariserende factoren binnen de feministische bubbel. Nooit eerder was het feminisme (onderling) zo verdeeld.

POLARISATIE BINNEN DE FEMINISTISCHE BUBBEL

Polarisatie binnen de feministische bubbel is een die vooral licht werpt op het feit dat er sprake is van ver uiteenlopende ideologieën binnen het feministische gedachtegoed. Dit polariserende fenomeen zorgt voor veel ruzie en gekibbel onder de grote moeder-tak van het feminisme. Bepaalde sub-stromingen staan hierdoor recht tegenover elkaar. In plaats van een harmonieus, verenigend en krachtig gevoel, zorgt dit ervoor dat er een soort wij-zij-cultuurtje bestaat, nog binnen de wereld van het feminisme, waarin een ieder van elke substroming denkt dat zij gelijk hebben.

Tot nu toe zijn er zo'n 6, 7, 8 (?) “officiële” stromingen gedefinieerd (of eigenlijk wel meer dan dat, maar dit zijn ze stromingen die ik na het lezen van een aantal boeken, artikelen en het surfen op het internet in twee jaar uiteenlopend genoeg vond om apart te behandelen);

1. Liberaal feminisme: een feminisme welke past binnen het systeem waarin het feminisme plaatsvindt. Daarmee bedoel ik, dat de doelen die dit soort feminisme probeert te verwezenlijken, haalbaar lijken te zijn binnen dit systeem. Dit is niet altijd het geval, maar de haalbaarheid lijkt reëel. Dan heb je het in ons systeem al snel over gelijk loon voor gelijk werk en het aanpakken van het glazen plafond. Vaak wordt het individu hier als belangrijk gezien. Individuele vrouwen moeten geholpen worden in hun emancipatie (toegang tot machtsposities, (goed betaalde) banen en bijvoorbeeld kinderopvang). Kernbegrippen voor het liberaal feminisme zijn: ‘empowerment’, ‘gender mainstreaming’ en ‘politieke haalbaarheid’. Klassisme en racisme horen hier in het liberaal feminisme niet zo zeer bij. Ikzelf ben ooit begonnen bij hetgeen wat ik nu liberaal feminisme noem, tot ik met mijn neus in de boter viel en ‘intersectioneel feminisme’ vond.

2. Radicaal feminisme: Robin van der Haak zegt hierover in ons gesprek dat ‘radicaal’ niet per se als negatief gezien hoeft te worden. Het hoeft niet gecriminaliseerd te worden of extreem gevonden te worden. Radicaal stamt af van het woord ‘radix’ wat ‘wortel’ betekent. Radicaal feminisme zou dan ook moeten betekenen dat het probleem wordt aangepakt bij de wortel. De wortel is hierin het witte, heteroseksuele patriarchaat. Radicale feministen willen seksisme (en andere -ismes) effectief bestrijden door middel van bijvoorbeeld bewustzijnsvormingsgroepen. Radicaal feministen zijn de meest gehate van alle substromingen, omdat ze

alle aspecten van het (wit, hetero) patriarchaat en de dubbele standaard voor vrouwen durven te bevragen. Zij vormen een grote bedreiging voor de status-quo en worden juist daarom het meest aangevallen of belachelijk gemaakt.

3. Anarchafeminisme: anarchafeminisme is een beetje het muurbloempje tussen deze stromingen. Het is een redelijk doodgezwegen soort feminisme, maar het verdient zeker wat aandacht. Anarchafeminisme is een feminisme gebaseerd op, jawel, het idee van anarchie. Zij proberen de anarchistische ideologie in de praktijk te brengen, en tegelijkertijd in de anarchistische community wat feminisme aan het licht te brengen. Zij zijn op zoek naar een nieuw systeem. Zij zijn niet van plan het bestaande systeem te wijzigen, maar deze volledig overhoop te halen om tot een nieuwe te komen. Het feit dat anarchafeminisme zo genegeerd wordt komt vooral omdat de stroming weinig academische of bekende achterban heeft, of mensen die er domme dingen over zeggen op tv. De enige reden dat ik op het anarchafeminisme stuitte, was vanwege een blog genoemd 'tweedesekse.wordpress.com', waarin ik een artikel las over soorten feminisme (2013).

4. FemSoc / Socialistisch feminisme: een soort feminisme welke als grootste speerpunt de verwerping van de materiële basis heeft. De materiële basis (geld dus, vooral) in ons systeem is de grootste actor in het laten voortbestaan van meerdere (is het niet alle) vormen van uitbuiting. Dolle mina was o.a. sociaal feministisch. FemSoc kwam ik tegen in het F-boek (2015).

5. Zwart Feminisme: ook wel womanisme genoemd. Deze ken ik vanwege mijn vriendin Lisette, een topwif welke poetry slams doet over vrouw zijn, en zwart zijn. Zwart feminisme is altijd vrijwel hetzelfde geweest en heeft voor dezelfde dingen gestreden heel veel ander feminisme. Zij vochten net zo goed in de strijd voor (seksuele) bevrijding maar ook tegen segregatie, tegen slavernij, etc. Hier is niet perse veel over te vinden (vraag jezelf maar eens af waarom dat is). Tegenwoordig is dit een soort feminisme welke vooral het probleem van racisme (in combinatie met seksisme) aan de kaak probeert te stellen, en hier actief iets aan te doen.

6. Postmodern feminisme: dan heb je nog hetgeen wat men 'postmodern feminisme' noemt, welke uiteraard voortvloeit uit het postmodernisme. Dit soort feminisme gaat in op de maakbaarheid van kennis, kunst, waarheid, politiek, etc. Datgeen was 'seks' en 'vrouw' is wordt dan ook bevraagd en/of onder druk gezet. Zoals de Beauvoir bijvoorbeeld zegt: 'de vrouw wordt gemaakt, en niet geboren'. Of zoals Judith Butler zegt dat gender nurture is; performatief is. Dit soort feminisme kwam ik tegen op de site rosavzw.be (datum onbekend).

7. Cyberfeminisme: dit is de eerste soort feminisme welke ik bespreek, welke alleen nog maar in onze eeuw relevant is (geweest). Zij geloven dat nieuwe techniek, het internet en nieuwe media voor een nieuwe kans zorgen, om seks- en gendergelijkheid te bereiken. Mijn derdejaars docente Isabel introduceerde mij aan het cyberfeminisme.

8. Post-feminisme: dit is iets anders dan postmodern feminisme. Postfeministen vragen zich af of ons feminisme, zoals dat nu gehanteerd wordt, nog wel feminisme is. Zij houdt zich vooral bezig met de vrouwelijke seksualiteit, en het recht op 'sexy zijn', en het opnieuw belichamen hiervan. Het idee van deze 'stroming' is eigenlijk: we zijn het feminisme al voorbij. Ik botste vorig jaar online op het post-feminisme toen ik wilde weten of Camille Paglia nou wél of niet feminist was -omdat ze zelf aangeeft van niet. Camille Paglia zou je een postfeminist kunnen noemen.

En dan heb je nog het intersectioneel feminisme. Ik weet niet zo zeker of het echt een stroming is - ik vind het eerder een vereiste. Intersectioneel betekent dat je opkomt voor alle intersecties in de maatschappij (ook als je daar zelf niet bij hoort). Intersectioneel feminisme komt op voor vrouwen (en mannen!) van kleur, voor mensen met een beperking, voor transgenders (of andere genders), voor homoseksuelen, lesbiennes, biseksuelen, en alle andere 'minderheden'. Intersectioneel feminisme is naar mijn idee de meest inclusieve soort feminisme, en met een beetje 'radicaal' er door vermengd, denk ik dat het de ideale soort feminisme is.

Lauren Smits, antropoloog, schrijft in 2015 op een vrij ironische manier over nog vier andere 'soorten' feminisme, waar ik het nog niet over gehad heb:

“De *situational feminist* zegt alleen dat hij of zij een feminist is in bepaalde situaties. Bijvoorbeeld in situaties waarin hij/zij er van overtuigd is of vermoedt dat de mensen dezelfde connotaties hebben van de term als hij/zij zelf.

De *border feminist* zet zich in voor feminisme maar noemt zichzelf geen feminist. Omdat het allerbelangrijkste is te laten zien waar je achter staat. Hoe jij je definieert doet er verder niet toe. Het gaat om de samenleving!

De *non-feminist* is geen feminist. Hij/zij doet er niks mee en noemt zich niet zo. Bijvoorbeeld omdat hij of zij er nog nooit van gehoord heeft. Of omdat hij of zij niet weet hoe hij/zij zich ertoe moet verhouden. ‘Ik heb wel andere zaken om me mee bezig te houden, zeg!’. Belangrijk is dat non-feministen ook gewoon met mensen van allerlei geslachten en bijbehorende sekserollen moeten omgaan.

De *anti-feminist* is vanzelfsprekend tegen het feminisme. Soms is het gewoon heel lekker om helemaal anti dat ideologische gedoe te zijn en te zeggen dat je iets haat. Of wanneer je een vrouw bent gewoon lekker jezelf de schuld te geven. Dat is helemaal niet erg. Of misschien geloof je niet dat er ongelijkheid is, want je ziet het helemaal niet. Anti-feminisme, that’s your thing” (Het F-boek, pp. 19, 20).

Dit, alle door Lauren Smits omschreven ‘extra’ soorten feminisme, zijn ‘soorten’ feminisme welke minstens deels voortgevloeid zijn uit de haat, of argwaan voor de feministische ‘beweging’ (wat dat dan ook moge inhouden; ik bedoel datgeen wat feminisme in de volksmond, of eerder in het volksbrein, tegenwoordig geworden is). De ‘situational feminist’ houdt zich liever stil in bepaalde situaties, omdat hij/zij weet dat hij/zij niet serieus genomen zal worden door de omgeving op dat moment, wanneer hij/zij het woord feminisme gebruiken zal (dit ben ik soms). De ‘border feminist’ noemt zichzelf geen feminist omdat hij/zij niet op die manier gedefinieerd wil worden. De ‘non-feminist’ wil wellicht geen feminist zijn omdat hij/zij denkt dat het onzin is. De ‘anti-feminist’ is helemaal anti omdat het feminisme, of in elk geval het soort feminisme aan welke deze persoon het meest is blootgesteld, gefaald heeft om ook hem/haar betrokken te voelen in het verhaal, of omdat het feminisme faalt om niet haatvol over te komen (richting bijvoorbeeld de witte, hetero man).

Alle mensen die binnen deze ‘soorten’ feminisme vallen welke Lauren Smits omschrijft, durven of kunnen zich niet met het feminisme identificeren omdat het feminisme (in de meeste gevallen) gefaald heeft de juiste boodschap naar buiten te brengen. Het heeft de illusie gewekt dat het feminisme een onfavorabel, hatelijk idee over de maatschappij en de mensen daarin is.

En dit is deels het geval omdat feministen het onder elkaar niet eens eens zijn over het juiste format. Er wordt behoorlijk wat gebekvecht in de ‘community’. Ik heb de meest uiteenlopende argumenten voorbij zien komen. “If your feminism ins’t intersectional, I don’t want it” en “rape culture ins’t real”, en “there are only two genders, get over it” en zelfs: “you can’t be a feminist if you support the structural rape and abuse of female cows” (over de bio-/melkindustrie). Het is zo belangrijk om onder de mensen die zichzelf adverteren als ‘feminist’ een bepaalde mate van harmonie en eens-zijn-met te creëren, want de buitenwereld kijkt met turende oogjes mee.

Het tolerantieniveau onder feministen onderling is verbazingwekkend laag. In plaats van het aangaan van een intelligente discussie, wordt er vaak simpelweg negatief gereageerd op die mensen die zich feministisch uitspreken, en is daarmee de discussie afgelopen. Er worden volledige artikelen geschreven en youtubefilmpjes gemaakt over ‘waarom Beyonce geen echte feminist is’, en waarom je ‘geen echte feminist bent als je sekswerkers ondersteunt’, of over dat je als feminist automatisch ook deel moet uitmaken van de #bodypositivemovement (waar ik zelf geen deel van ben, want ik weiger de positiviteit te zien in gezondheidsbedreigende eetstoornissen), want anders ben je géén intersectioneel feminist.

Ongeacht of deze dingen wel of niet ten grondslag liggen aan datgeen wat wél of niet een correcte uitvoering van het feminisme is, denk ik dat het belangrijker is ons bezig te houden met het daadwerkelijke probleem, en hier met zijn allen uniform in te kunnen zijn, namelijk: het systeem zoals het nu functioneert (en faalt). Radix. De wortel.

Het feminisme is voor zó veel verschillende interpretaties vatbaar. Dat blijkt alleen al uit de hoeveelheid verschillende vormen hiervan welke ik op het internet vond, maar ook uit het verschil in definities die op het internet te vinden zijn. Zo vermeld de Engelstalige wikipedia-pagina dat het feminisme over gelijkheid (en gelijke rechten) voor vrouwen, en de Nederlandstalige dat het feminisme gaat over het bestrijden van gelijkheid tussen mannen en vrouwen en het kritisch bekijken van machtsstructuren en machtsverhoudingen (wat al een stuk inclusiever is).

Feminisme gaat (voor mij) om het garanderen van gelijkheid (gelijke behandeling, waardering) van de seksen. Hierin wordt, ook niet in meerdere woordenboekdefinities, niks gezegd over etniciteit, beperking, seksualiteit, politieke of religieuze overtuiging, of manier waarop deze gelijkheid verworven moet worden. Op basis daarvan wil ik er graag vanuit gaan dat feminisme voor iedereen is; voor beide seksen, van alle klassen, seksualiteiten, genders, overtuigingen en soorten lichamen. Het gemis aan benoeming van deze factoren in de (woordenboek)definities vertelt ons niet dat het feminisme er niet voor hen moet zijn; ik interpreteer het eerder zo dat het een vanzelfsprekendheid is, dat het feminisme er voor iedereen moet zijn. Een vrouw in een rolstoel is net zo goed een vrouw, een witte en een zwarte vrouw zijn allebei nog steeds vrouw, een lesbiënevrouw is een vrouw, en een transvrouw ook. Een echte feminist vecht voor alle vrouwen. Maar ook voor mannen. We hebben het immers over het willen bereiken van gelijkheid, geen superioriteit. Het is tijd om de gesegregeerde, gepolariseerde delen van de maatschappij naar elkaar toe te trekken, en daar hebben we het inclusieve(!) feminisme voor nodig.

Ib. Reden tot kotsen NO. 2: HET GROTE BOZE VROUWEN EN MANNENHAATSTIGMA

Een van de grootste en meest irritante redenen waarom het moderne feminisme doorgaans met een korreltje zout wordt genomen, komt voort uit de opvatting dat alle feministen een hekel hebben aan mannen. Nog specifieker: de witte hetero man. Er bestaat een idee dat alle feministen woeste been- en okselhaar groeiende, protesterende, bh-verbrandende, brullende oervrouwen zijn.

Nou kan ik natuurlijk simpelweg zeggen: ‘maar dat is helemaal niet waar! Verdiep je eens in hetgeen waar je uitspraak over doet!’. En daarmee deze subkop eindigen, maar ik ben er sterk van overtuigd, en ik weet dat een dergelijk stereotype absoluut ergens vandaan gekomen is.

Allereerst denk ik dat een belangrijke reden tot het uitkotsen te maken heeft met het woord en het niet begrijpen van de betekenis daarvan. ‘Feminisme’, afgeleid van het Latijnse woord ‘feminam’, wat vrouw betekent, geeft binnen het woord zelf geen enkele link naar eventuele anderen (d.w.z.: mensen die dus niet vrouw zijn). Het woord wekt het idee alleen over de belangen van de vrouw te gaan - waardoor zij die niet weten wat feminisme tegenwoordig betekent, het woord (!) beschouwen als een exclusieve anti-mannenclub.

Ergens snap ik waar deze gedachte vandaan komt, want feminisme, zoals velen het kennen als stroming (uit de geschiedenisboekjes van de derde klas), begon immers als een die zich af zette tegen de ‘superioriteit’ van de man, in een tijd waarin de vrouw nog niet eens mocht stemmen of naar school mocht gaan puur om het feit dat zij vrouw was. Je weet het wel. Iets met Dolle Mina en bh’s verbanden en pleiten voor kiesrecht voor vrouwen. Iets met openbare toiletten voor vrouwen, abortus, zelfstandigheid en het ontwikkelen van de pil.

Toen, ook ik, nog niet begreep dat feminisme levend en wel was in onze moderne maatschappij, maakte ik eens een belangrijk werkstuk over feminisme. Alle gevonden informatie ging over het feministische verleden, en over modern feminisme vond ik bijna niks. Ook toen (als 14-jarige onwetende puber) dacht ik dat feminisme slechts onderdeel van een verleden tijd was, en dat feminisme alléén draaide om de vrouw en het inhalen van haar lang ontzegde rechten, die we, naar mijn idee toen, al lang verworven hadden (ik was hooguit 14).

Maar daar is, vooral de afgelopen jaren, iets drastisch in veranderd. Feminisme gaat nu, in mijn opvatting hiervan, om gelijkheid voor iedereen, en het heeft zijn geboortenaam simpelweg behouden. Het is, in betekenis, hetzelfde als het ‘egalitairisme’ (egalitarian), en alhoewel beide woorden dus feitelijk dezelfde betekenis hebben: het streven naar gelijkheid voor iedereen (afgezien van het feit dat egalitarianisme pas de afgelopen jaren echt actief aanwezig is), bevat het deel van de feministische community die zichzelf volmondig ‘Feminist’ noemt, relatief gezien veel meer mannenhaters, kromdenkers, en slecht belezen personen, waar het deel van de community die zich ‘egalitair’ noemt meer neutraal denkende, en minder slachtoffer-spelende mensen bevat. Waarom de ‘egalitairers’ zich niet meer onder de feministische vleugel scharen, heeft te maken met niet-geassocieerd-willen-words-met.

Je denkt nu wellicht: geassocieerd willen worden met wat? Nou: met die feministen dus. De ‘mislukte’ dan, niet de échte feministen (even heel oppervlakkig). Zij die zich bewust egalitair noemen, zijn in principe gewoon feminist, maar willen niet het idee wekken dat ze alle mannen haten, dat ze slachtoffers of misschien zeikerds zijn (situational feminists, dus!). Ook is de egalitaire tak een nog relatief onbekend fenomeen, en draagt het woord dus niet de volledige achterban en geschiedenis van het feminisme met zich mee. Door jezelf te egalitair noemen ga je de (negatieve) connotaties met het modern feminisme makkelijk uit de voeten, zonder afstand te doen van bepaalde basisprincipes. Zoals dat man en vrouw gelijk is, gelijk behandeld moet worden, en dat het patriarchisch systeem zowel schadelijk is voor man, als vrouw, als anderen. Dit uit-de-voeten-willen-gaan gebeurt vrij veel, ondanks het feit dat het egalitarianisme net zo goed voortvloeit uit hetzelfde feministische gedachtegoed (en dat is: wij willen gelijk zijn aan, niet: wij willen beter zijn dan).

Ik merk zelf ook, dat ik mezelf in bepaalde omgevingen liever ‘equalist’ dan feminist noem. Wanneer ik omgeven ben door vrouwen, zeg ik sneller dat ik een feminist ben dan wanneer ik omgeven ben door mannen (echt een situational feminist dus, zoals Lauren Smits me zou noemen). Omdat het over het algemeen gewoon zo is dat vrouwen beter begrijpen waarom je feminist zou zijn, en waar het feminisme nou

precies voor staat dan mannen. En dan heb ik het, vanzelfsprekend, over intersectioneel feminisme. Als je feminisme niet intersectioneel is, en dus vecht voor iedereen (!) vind ik het (nog) geen volledige vorm van feminisme.

Veel vrouwen begrijpen de angst, het gevoel van buitengesloten worden, niet serieus genomen worden, niet gerepresenteerd worden en geseksualiseerd/geobjectiveerd worden wat komt met het vrouw zijn in de maatschappij. Veel mannen begrijpen dit niet perse. En op hun beurt voelen zij zich buitengesloten en verkeerd gerepresenteerd door de feministische community. Daarom zeg ik tegen hen dan vaak liever dat ik equalist ben. In de hoop dat ze me begrijpen, zich niet buitengesloten zullen voelen en beter naar mijn argumenten zullen luisteren. Terwijl het equalist zijn naar mijn idee gewoon hetzelfde betekent als feminist zijn.

Hoe kan dat toch? Dat zo veel mannen en vrouwen zich niet meer willen identificeren als feminist omdat “ze geen hekel hebben aan mannen”. The women against feminism-beweging, welke in 2015 ineens opkwam in de mainstream media, is hier een goed, grootschalig voorbeeld van. Meryl Streep geeft toe dat zij zich niet identificeert met het feminisme. Hierin is ze niet alleen. Taylor swift, Lana del Rey en Kelly Clarkson geven aan geen feminist te zijn. - Té extreem, te saai, te irrelevant. Lady Gaga haalt het argument: “I’m not a feminist. I hail men, I love men, I celebrate American male culture - beer, bars, and muscle cars” aan (ranker.com).

Wanneer the women against feminism-beweging mainstream wordt, gaan honderden vrouwen en mannen op de foto met borden of papiertjes waarop (o.a.) staat: “I don’t need feminism because you don’t have to be a man to know the feminist movement is full of shit. Yes, I know feminism is supposed to be about equality, but that’s not how it works” (bijlage 1a), of “I don’t need feminism because it reinforces the men as agents / women as victims dichotomy. This is what an anti-feminist looks like” (bijlage 1b) en “I don’t need feminism because I’m not a victim and I am not a misandrist” (bijlage 1c). Het laat, jammer genoeg, ontzettend goed zien hoe slecht het feminisme erin geslaagd is om te communiceren waar zij voor vecht.

Een beetje teleurgesteld ben ik wel, wanneer ik de massale posts van vrouwen en mannen met dergelijke papiertjes zie. Ik, als toebehorend aan dat wat men ‘feminisme’ noemt, ben me er zeer bewust van dat het feminisme door bepaalde mensen als misandrische praktijk wordt uitgevoerd. Maar dat betekent nog niet dat dit mijn overtuiging van zijn ‘originele’ betekenis en doel (gelijkheid, het aanpakken van man-vrouw hokjes) vermindert; eerder dat ik weet dat er wat rotte plekjes op de appel van het feminisme groeien, waarvan ikzelf weiger te eten.

Een klein beetje hoop haal ik uit vondsten zoals deze: “I don’t need feminism, because real feminism is about equal opportunities and respect for women. Not: abortions, free birth control and the ability to walk around like a shameless slut while damning the male population for being born!” (bijlage 1d), en “I don’t need feminism! I don’t need something that demonizes men. I don’t need something that tells me the actions of a slut are okay, and then that the possible evidence of those actions can be thrown away like they were nothing but a clump of tissue, and I sure as hell don’t need anything that makes playing the victim out to be ‘empowering” (bijlage 1e). Deze vondsten doen mij inzien, dat het merendeel van de mannen en vrouwen welke dit soort bordjes ophoudt uit de conservatieve hoek komt - en bovendien uit een hoek welke niet zo goed heeft opgelet wanneer het gaat om wat feminisme nou precies inhoudt, of doet. Het feit dat verschillende vrouwen bordjes ophouden met argumenten tegen abortus (en tevens het ‘versletten’ van abortus), de pil en zogenaamde ‘sluts’; sletten, vertelt mij dat zij nog geen kaas hebben gegeten van de terminologie hierachter. Zij hebben blijkbaar geen idee dat de seksuele spagaat (Bergman) ook voor hen als be- en onderdrukkende factor werkt. En daarnaast klinkt het over één kam scheren van alle vrouwen die abortus hebben gepleegd, de pil vergoed willen hebben en/of de seksuele autonomie willen hebben die de man ook heeft als zijnde ‘sletten’, niet helemaal intelligent.

Maar vooralsnog wordt ook door deze vrouwen, zonder hun wel-of-niet intelligent zijn te bevragen, óók het mannenhaatstigma aangekaart. Dit is dus een connotatie, die in zeer uiteenlopende delen van de maatschappij de ronde doet (dit gaat dus van een Lady Gaga, tot Streep, tot een groot aantal mensen uit de middenklasse, en van links tot rechts en van progressief tot conservatief. Zelfs een van mijn favoriete/

interessantste youtubers, een conservatieve transvrouw, Blaire White, maakt hierover verschillende opmerkingen in verschillende videos: Feminism is pointless, Feminism: the biggest joke, Men are the worst).

Je wilt niet weten hoe vaak ik, nadat ik gezegd had dat ik feminist was, het volgende antwoord kreeg: “oh, dus jij haat mannen?”, of: “oh, ben je dan ook lesbienne?”. Nee. Ik ben geen lesbienne, en ik heb ook geen hekel aan mannen. Maar omdat een merendeel van de feministische community het verpest heeft, moet ik dit nu toelichten.

Op het internet wordt de hetero man door een deel van de ‘feministische’ community neergezet als verschrikkelijke verkrachter, grote verpester van alles wat leuk had kunnen zijn, als minderwaardig aan de vrouw, als vrouw hatende, walgelijke schuldigen van alles wat misgaat in het leven.

De hashtag #killallmen die anderhalf jaar geleden nog viral ging op verschillende social media, is een goed voorbeeld van mannenhaat en seksisme binnen de ‘feministische’ community. Dit gedrag wordt gevoed door de hype, geforceerd slachtoffergedrag, en vooral: onbegrip (van de sociaal- politieke situatie, van de daadwerkelijke bedoeling van feminisme, etc).

Om heel eerlijk te zijn: goed uitleggen, zonder hier emoties (van woede) bij te betrekken, kan ik deze kwestie niet. En ik denk dat de beste manier om dit alles toe te lichten is om het exacte probleem te laten zien. Ik heb in de laatste twee jaar haatdragende opvattingen en uitspraken in het echt én online mogen meemaken. En ik heb, als voorbeeld, een aantal all-round accurate uitspraken, posts en trends gevonden op het internet, welke een goed beeld kunnen schetsen van de ‘andere kant van het feminisme’ (die waar ik zo graag géén onderdeel van wil uitmaken). Voorbeelden van meningen, personen, ideeën en wat-nog-meer, die er dus voor zorgen dat er een algemeen beeld geschapt wordt van het feminisme als mannenhaat-beweging. Voorbeelden van feministen met de neiging de vrouw bóven de man te zetten, en de man te laten ‘boeten’ voor alles waar zij zogenaamd schuldig voor zijn (radicaal ‘feminisme’ maar dan wél echt volgens de gecriminaliseerde opvattingen van deze term: *feminisme taken to a radical extreme*):

1. Een tumblr-post: “did you know: it’s completely okay to accuse a man of rape, because they’re already a rapist who hasn’t been caught” (bijlage 2a).
2. Een tumblr-post: “#killallmen is not optional. It is something that must happen! - Ok, hold up, before you go after me and threaten to rip my guts out. I am not saying we should murder you. We should just remove the CIS-gendered side of you. The world would do so much better without men. There would be no more wars, murders, rapes or men for that matter. Cisgenderism is something that people cling onto because they were raised by a cis-gendered family. Let go of your past, look toward the future. You want your children to be who they really are, don’t you?” (bijlage 2b).
3. Nog een tumblr post: “I hate when cis men claim to be anti rape or feminist. Like, no. You’re literally rape culture” (bijlage 2c).
4. Een Facebook-post van een vrouw die een ‘women and non-binary’-event wilde hosten: “hey I made as many of you hosts so please invite loads of BME women and non-binary people! - Also if you’ve been invited and you’re a man and/or white please DON’T COME just because I invited a bunch of people and hope you will be responsible enough to respect this is a BME Women and non-binary event only... Don’t worry lads, we will give you and allies things to do ;)” (bijlage 2d). Hierbij hoort óók een foto, waarbij de organisator van het event een briefje op een deur heeft geplakt met: “No white cis men plz”, waarnaast ze een zielige pose doet (bijlage 2e).
5. De twitter hashtag #Killallmen: “Kill all men, seriously”, en “We need to kill all men, I don’t see an alternative”, en “Men literally have hurt so many women I care about including myself so my new year’s pledge is to kill them all” en “Kill all men. All we need are women. ‘Study concludes that patients of female physicians fare better’”, en “FUCK outta here. Kill all men who waste ur time n energy 2k17”, en “KILL ALL FUCKING MEN”, etc (bijlagen 2f t/m 2k).
6. En dan nog veel verkochte mokken met daarop de tekst “delicious male tears”, t-shirts met “the future is female”, en veel gedeelde *memes* waarop staat: “Mens rights? But men are never right!”
7. Een tumblr-inbox van een witte hetero man, die blijkbaar niet volgens wens gefunctioneerd heeft, met anonieme berichten als: “Slit your throat. No one should be proud to be cis. Cijhets are the scum of the world” (bijlage 2l).

Dit is slechts een kleine greep uit de vondsten (op vooral tumblr, gezien dit platform vaak als broedplek functioneert voor dergelijke ideeën. Zie de volgende kop: Ic. Reden NO. 4: SJW's en sneeuwvlokken). En jammer genoeg moet ik toegeven dat ik deze haatdragende manier van praten en denken over de witte, hetero man in het echt al meerdere keren heb meegemaakt. Dit is geen feminisme meer, maar misandrie (mannenhaat). En onder het mom van 'witte, hetero mannen zijn de meest bevoordeelde mensen uit onze maatschappij' wordt het blijkbaar binnen een bepaalde groep mensen volledig geaccepteerd hen ten volste te haten, buiten te sluiten en zelfs te bedreigen.

Hier wordt vergeten dat de witte hetero man er net zo goed niks aan kan doen dat hij wit, hetero en man geboren is als dat een donkere, lesbische transvrouw er niets aan kan doen dat ze donker, transgender en lesbische is. De witte hetero man wordt hier vervloekt voor zijn hetero- en mannelijkheid, terwijl de donkere lesbische transvrouw op handen de hemel in gedragen moet worden. Waarom? Omdat ze, in grote opluchting van de mannenhaatcommunity, alles behalve een witte hetero man is. En niets is voor hen erger dan wit en man zijn. Niets is erger dan masculien zijn.

Naast dat ik er van overtuigd ben dat deze haat van mond op mond door andere mannenhaters gevoed wordt, denk ik te weten dat deze haat voortkomt uit puur en alleen het feit dat de witte, hetero, cis man, de meeste privileges heeft in deze wereld (op basis van aangeboren factoren). De witte hetero man zal niet onderdrukt worden op basis van zijn huidskleur, seksualiteit, sekse of gender, omdat het systeem (dat wat ik de nastuipingen van een wit, heteronormatief patriarchaat noem) in zijn voordeel werkt. Volgens mij is de 'filosofie' achter het haten van de (witte) hetero man, dat hij weer 'op zijn plek' gezet moet worden. Alleen werkt het, uiteraard, averechts. Iemand vervloeken voor zijn mannelijkheid en heteroseksualiteit is net zo walgelijk als iemand vervloeken voor zijn homoseksualiteit of vrouwelijkheid. Ik begrijp niet dat dat inzicht nog niet gegroeid is binnen dit 'clubje' mensen.

Alhoewel deze verachtelijke groep mensen levend en wel is, en zich irritant genoeg beweegt in dat overkoepelende ding wat 'feminisme' heet, kan dit niet de enige reden zijn waarom de connotatie 'feminisme = mannenhaat' nog zo veel gemaakt wordt. Veel 'oppervlakkige', niet verdiepende of ongeïnteresseerde bijstaanders zullen deze diepe internet-krochten van het feminisme niet eens meemaken, tenzij ze erg actief zijn op het internet, of bepaalde televisieprogramma's kijken.

Ik denk dat deze associatie ook ontstaan is door de manier waarop het feminisme in zijn algemeenheid over de (witte hetero) man praat (en hoe dit wordt neergezet in de media). Vaak wordt hij buiten de discussie gelaten omdat hij niet degene is die het meest lijdt onder de gevolgen van het heteronormatieve, witte patriarchaat. En wanneer hij wel betrokken wordt in de discussie, wordt hij vaak neergezet als de grote onderdrukker, veroorzaker, of geile woeste piraat die overal zijn piemel in wil steken. Dit alles zorgt voor de nodige tegenreactie. Zoals 'bewegingen' zoals het anti-feminisme en het 'meninisme', mensen die zich geen feminist meer durven noemen, en feministen zoals ik, die thesissen zoals deze moeten schrijven.

Het woord 'feminisme' is dus een woord met een genderbias, welke een uitsluitende indruk geeft, en een groot deel van de 'feministen' die online en in de media actief zijn bevestigt (het idee van) deze bias door misandrie te *preachen*. En al is dit niet hetgeen wat ten grondslag staat aan de definitie of bedoeling van het feminisme (want gelijkheid, en niet superioriteit staat hierin immers centraal) wordt de algemene perceptie van het feminisme misvormd door misrepresentaties in zowel de media, als op het internet, als mondeling in gesprekken (op bijvoorbeeld feestjes. Zo hoor ik wel eens: "iew, hetero's" of "gatverdamme, mannen zijn echt varkens").

Maar een wit, hetero jongetje wordt niet geboren als grote onderdrukker. Er is niets mis met het hebben van een piemeltje. Of met wit zijn, of met hetero zijn. Er is iets mis met het systeem waarin ditzelfde jongetje opgroeit. En dat is niet de schuld van het jongetje. Dat gaat op het moment iederéén aan. En een redelijk intelligent feminist móet dit begrijpen.

Ik kom op voor de meisjes wiens rokjes omhoog worden getrokken in nachtcafés, de meisjes die graag manager in plaats van secretaresse willen zijn, de meisjes die verafschuwd naar hun eigen lichaam kijken in de spiegel omdat hun lichaam niet is wat de maatschappij wil dat het is. Ik kom op voor mijn beste vriend in drag, de jongens die jongens willen zoenen zonder in elkaar geslagen te worden, zij die abortus nodig

hebben. Maar ik kom óók op voor de hetero jongens, die niet over hun gevoelens kunnen praten, die alles voor zichzelf houden, die knokken als een antwoord zien, en altijd de dominante rol in een relatie moeten opnemen. Die voor etentjes betalen omdat dat zo hoort. Die een aanzoek moeten doen, een eerste stap moeten zetten. Waarvan verwacht wordt dat ze allemaal succesvolle, werkende zakenmannetjes zullen zijn, al lukt dat niet altijd.

Ik blijf het zeggen, en ik zeg het gewoon nogmaals. We zijn allemaal in zekere zin slachtoffers van de hokjes die de maatschappij voor ons gecreëerd heeft. Zowel man als vrouw, als zij daar tussenin. En een feminist die deze uitspraak niet begrijpt, heeft simpelweg zijn/haar huiswerk niet gedaan.

Ic. Reden tot kotsen NO. 4: SJW'S EN SNEEUWVLOKKEN

Het 'special snowflake' of 'snowflake' syndrome is kort en makkelijk uit te leggen. In het Engels kennen we de uitspraak *you are my snowflake* (of iets wat daar op lijkt) als een uiting van waardering. Het betekent simpelweg iets als: jij bent special voor mij / jij bent bijzonder. Het woord *snowflake* staat in deze context voor een uiterst bijzonder persoon, een excentriek persoon. Bijna zeldzaam: zoals een sneeuwvlok. En dat is dan ook exact het uitgangspunt van het zogenoemde snowflake syndrome: geen sneeuwvlok lijkt op elkaar, dus er zal geen sneeuwvlok precies zijn zoals jij.

Dit 'syndroom', wat inmiddels vaak op platforms als youtube ter discussie gesteld en besproken wordt, heeft een uiterst verborgen oorsprong - afijn, voor hen die niet met het internet opgegroeid zijn, of hen die niet (te) veel op het internet hebben uitgespookt. Het komt namelijk voort uit de diepste krochten van platforms als Tumblr, Youtube, en andere social media.

Tumblr, een microblogging systeem en sociaal platform waarop deelnemers een eigen website kunnen maken en hierop foto's, teksten, filmpjes en .gif-jes (bewegende afbeeldingen) kunnen delen en anderen kunnen volgen om vervolgens eventuele content te reposten, wordt vaak genoemd in de discussie rondom het special snowflake syndrome. Het is namelijk het thuis voor vele alternatieve leef- en denkwijzen (net als 4chan, nu).

Sinds Tumblr in 2007 werd opgericht, werd het niet zo zeer gecontroleerd door eventuele moderators. Content wat op Tumblr gepost werd, werd niet gefilterd of gecensureerd. Pas wanneer een post *geflagged* werd, zou er naar gekeken worden en eventueel verwijderd worden. Zo is Tumblr ook (wellicht ongewenst) thuis voor vele porno-gerelateerde content. Pas toen Yahoo in 2013 Tumblr overnam, werd zijn content meer gereguleerd en gecontroleerd (en, eerlijk is eerlijk: dat staat nog steeds gelijk aan behoorlijk ongecontroleerd).

Deze vrijheid, het creatieve deel (het bouwen van je eigen 'site', het kiezen van een thema, etc), en daarnaast de eventuele anonimiteit die Tumblr aan zijn *users* bood, trok natuurlijk veel (alternatieve) mensen, welke met name bestonden uit jongeren. Tumblr werd een community waar iedereen zijn hart kon luchten, zijn diepste geheimen, fetisjen of angsten kon delen, en iedereen, ondanks verdeelde meningen, zichzelf kon zijn.

Dit laatste laat het platform klinken als een bijna idyllische plek op het internet, waar alles zo maar kan en alles mogelijk is, maar dit is precies het punt waar het voor Tumblr, naar mijn idee, de mist in ging. Vanaf 2013 zag ik de site, en daarmee mijn puberale omgeving, steeds meer veranderen. Complete pro-anna accounts zag ik op het platform voorbij gaan. Foto's van *self-harm*, zwaar depressieve teksten, psychopathische uitingen, zelfmoordpogingen, geromantiseerde definities van *mental illness* en nog zo veel meer zag ik op mijn *dashboard* voorbij komen. Ik zag hoe er op mijn middelbare school meisjes depressie begonnen te faken omdat het internet hen het idee gaf dat een mentale ziekte iets tofs zou zijn. Ik zag hoe het hebben van een psychisch probleem plots veranderde in iets wat je bijzonder maakte. Iets wat je een zogeheten (ja, echt) *snowflake* maakte.

Depressie faken stond gelijk aan aandacht krijgen. Zeggen dat je een paniekaanval had gehad was plots veel makkelijker dan te zeggen dat je je huiswerk niet had gedaan omdat je er geen zin in had. Introvert zijn was ineens *cute*, plots begreep iedereen Charlie's perspectief in *the Perks of Being a Wallflower*. En ik, als daadwerkelijk met depressie en angststoornissen gediagnosticeerde puber, voelde me niet meer serieus genomen.

Dit was, laten we het zo zeggen, mijn eerste negatieve *encounter* met het snowflake syndrome. Hierna begonnen mij andere dingen op te vallen, deze ditmaal zeer belangrijk in het punt wat ik probeer te maken. Mensen begonnen zich ineens in bepaalde, onpopulaire politieke statements of bewegingen te verdiepen om zich vervolgens aan hun kant te kunnen scheren. Steeds vaker hoorde ik 15-jarige lesbiennes op zogenaamde *twittermeetings* schreeuwen hoe zo'n hekel ze wel niet hadden aan mannen, over feminisme, over de schoonheid van de vrouw, over racisme in Amerika, over het recht te kunnen zijn wie je wilt zijn. Maar alles kwam uiteindelijk neer op: ik ben zo speciaal dat ik niet geaccepteerd word zoals ik ben - dus ik moet overal tegenaan schoppen.

Het afgelopen jaar heeft zich, vrijwel op dezelfde manier als het depressie faken van voorheen, een totaal andere snowflake-tak ontpopt vanuit het Tumblr-front. Een meer gender-gerichte, voortkomend uit de LGBT-familie en vaak onder leiding van jongeren die zichzelf feministen noemen. Het is een tak die, vooral op dit moment, en na het uitkomen van *Call me Caitlyn* (een inspirerend moment voor veel jongeren om 'uit de kast' te komen met hun seksualiteit of gender) veel discussie oproept in zowel het aangeleerd/aangeboren debat als in meer religieuze en politieke contexten. Aangezien genderrollen alles te maken hebben met feminisme, wil ik zeker dit fenomeen aankaarten. Het gaat namelijk, kort gezegd, om het bestaan van meerdere genders. Begrijp me niet verkeerd: ik ben ervan overtuigd dat er naast man en vrouw (de binaire 'genderidentiteiten') ook veel meer bestaat. Ik ben van mening dat je je niet hoeft te identificeren met het woord man of vrouw. Hetgeen wat tussen je benen bungelt staat immers totaal los van hetgeen zich in je schedel schuilhoudt.

Ik ben er van overtuigd dat transgender zijn, of het niet willen conformeren aan de binaire standaard, totaal legitiem is. Dat het kan, dat je je voelt alsof je in het verkeerde lichaam vast zit. Of dat je je de ene dag meer mannelijk voelt dan de andere dag, waarop je je wellicht meer vrouwelijk voelt. Jouw vrouwelijkheid wordt niet gedefinieerd door jouw biologische opbouw. Sekse is één ding. Gender een ander (hallo, Judith Butler).

De grootste distinctie tussen beide, is dat sekse draait om onveranderlijke factoren. Biologische factoren, zoals chromosomen of geslachtsdelen. Je chromosomen zijn onveranderlijk. XX is biologisch vrouwelijk, XY is biologisch mannelijk. Gender gaat, in tegenstelling tot het biologische sekse, eerder om een sociale context. Gender gaat om hoe jij je voelt in je hoofd, over jezelf. En is, als we uitgaan van Judith Butlers theorie, een beïnvloedbare factor, anders dan sekse. Judith Butler zegt, zoals we weten, dat gender performatief is. Iets wat je o.a. leert van je ouders, van de maatschappij. Het leert je h^oe jij je moet gedragen met de sekse die jij gekregen hebt. Je leert van je mannelijke socialiserende factoren hoe je een man moet zijn, en van je vrouwelijke andersom. Het is een groot aangeleerd performance. Je zou dus kunnen stellen dat sekse 'nature' is, en gender 'nurture'. Maar dit is niet altijd het geval. Gender kan alle kanten op gaan, gezien het echt puur om het gevoel van een individu (binnen zijn/haar) sekse zelf gaat. Sommige mensen voelen zich een man, terwijl ze in een vrouwelijk lichaam geboren zijn. Anderen voelen zich geen van beide, of iets totaal anders.

Ik vecht absoluut voor de rechten van iedereen die niet in een van deze twee binaire hokjes past. Moge zij het recht hebben zichzelf thuis te laten voelen in hun eigen lichaam, en gelukkig te zijn. Moge zij, in deze ontzettend zware strijd met henzelf, hun lichaam en hun directe omgeving, zo min mogelijk verzwarende krijgen van een niet begripvolle buitenwereld. Transgender of non-binair zijn is geen ziekte, net als homoseksualiteit (of a-, bi-, pan-, whatever-zo-lang-je-maar-niet-op-dakpannen-doden-of-dieren-valt-seksualiteit) dat niet is.

Maar ik ga niet zo ver als bijvoorbeeld Riley J. Dennis (youtuber), door te zeggen dat het niet willen daten van een transgender man of vrouw discriminatie is (bekijk haar volledige video, welke als belachelijk is onthaalt door de hele trans community; 'Your dating "preferences" are discriminatory' op Youtube). Nou val ik toevallig op zowel man als vrouw. Maar stel je even voor dat ik een hetero man zou zijn met een kinderwens. Het is volledig aan hem om dan niet met een transvrouw te willen daten. Een transvrouw kan helaas geen kinderen baren. En gezien ik als hetero man met een kinderwens dus graag kinderen zou willen kunnen krijgen met een vrouw, vind ik het een heel legitieme reden om geen transvrouwen te willen daten. Of stel je simpelweg voor dat ik alleen op vrouwen viel, en een voorkeur voor vagina's zou hebben, dan zou ik een transvrouw kunnen afwijzen die geen bottom surgery heeft gehad, omdat deze simpelweg niet het geslacht zou hebben waar ik op zou vallen en me seksueel toe aangetrokken zou voelen. Deze voorkeuren zijn niet discriminerend. Je kunt jezelf niet dwingen ergens voor te vallen als je er niet voor valt.

Ik zie transgender zijn (transgenderisme) niet als ziekte maar wél als een zekere vorm van 'aandoening', een genetische afwijking; een waarbij je lichaam niet goed samenwerkt met het brein. Een waarbij je hoofd in tegenstrijd is met je lichaam, wat er voor zorgt dat je je dysforisch voelt wanneer je in de spiegel kijkt, of dat je wordt aangesproken met het verkeerde voornaamwoord. En op het moment is het een 'aandoening' waarvoor het enige medicijn bestaat uit het presenteren als de andere sekse. Want, immers; in dit fysiek verkeerde lichaam, schuilt in het brein, daadwerkelijk een ander gender/sekse dan het lichaam wellicht

verklappen zal. Het brein kan daadwerkelijk vrouwelijk zijn, als het lichaam mannelijke uiterlijkheden vertoont. Als een banaan in een sinaasappelschil. Dat werkt niet.

Dat gezegd hebbende, wil ik graag terugkomen op mijn sneeuwvlokjesverhaal. Alsof je van jezelf niet al bijzonder genoeg bent, is er zelfs binnen deze trans- of LGBTQ-community, een gigantische opmars aan snowflake-achtige gedragingen. Zo wordt er geopperd dat er misschien wel 1000 verschillende genders bestaan, dat je mensen eerst moet vragen hoe ze zich identificeren voordat je een gesprek met ze aangaat, dat gender niet meer bestaat, en er zijn zelfs mensen die hun eigen voornaamwoord verzinnen om maar niet hem, haar of hen/zij genoemd te worden (*Ze, Ce, Thi, etc.*).

Wat ik hieraan als problematisch ervaar is het volgende: als je, bijvoorbeeld, een vagina hebt en je niet per se gedefinieerd voelt door het woord 'vrouw', ben je, in de ogen van deze jonge *snowflakes*, al een transgender. En da's best grappig - ik wist niet dat ik transgender was. Hiervoor hoeft je in de ogen van non-binaire snowflakes niet het verlangen te hebben je in een ander lichaam te bevinden of last te hebben van *body dysphoria* (een psychische fout, kenmerkend voor transgender personen, waarbij je je buitengewoon ongemakkelijk voelt en wellicht zelfs een hekel hebt aan je eigen lichaam, welke niet als eigen(!) ervaren wordt).

Veel gendersnowflakes denken er bijvoorbeeld niet eens aan ooit een transitie te beginnen, omdat ze geen last hebben van dergelijke dysforie. Vooralsnog noemen ze zichzelf maar al te graag volmondig transgender. Dit is problematisch, niet alleen omdat het 'false advertising' is, maar ook omdat het idee wordt gewekt dat transgender zijn hip is. Iets wat kan leiden tot behoorlijk verkeerde keuzes in een jong leven. Een beetje zoals depressief zijn hip werd toen ik 15 was. Non-binaire genderervaringen zijn volledig valide. Genderfluidity, queerness, agender, of bedenk-het-maar zijn, zijn naar mijn idee échte fenomenen. Een ervaring die je écht kunt hebben. Maar er wordt continu vergeten dat, vanzelfsprekend, elk individu op deze planeet, elk variërend karakter, zijn gender anders ervaart, en dat niet voor elke verschillende ervaring een specifiek hokje hoeft te bestaan - omdat er oneindig veel ervaringen bestaan (dit is dan ook waar gender absoluut anders is dan het onveranderlijke sekse). Ik geloof er in dat we iedereen moeten respecteren in de manier waarop zij hun gender uitoefenen, en dat het een vanzelfsprekendheid zal moeten zijn om men aan te spreken met de voornaamwoorden van voorkeur. Al begrijp je het wellicht niet; het gaat hier om respect. Live and let live is hierin *key*. Maar om overal hokjes voor te creëren en te claimen dat, wanneer je in zo'n hokje past (en geloof me; het is heel makkelijk om in zo'n hokje te passen, want zoals ik al zei, ervaart iedereen zijn gender op een unieke manier) transgender bent, is schadelijk. Dit resulteert in een vloed van mensen die zichzelf ten onrechte als 'transgender' gaan identificeren om zo veel mogelijk binnen een minderheid te vallen (sneeuwvlokjes houden van bij minderheden horen).

Online wordt dit ook wel 'transtrending' genoemd. Een fenomeen, welke er voor zorgt dat de mensen die daadwerkelijk last hebben van body dysforia, of mensen die überhaupt graag in transitie willen, niet meer serieus genomen worden.

De meest populaire, en wellicht (zelfs door de LGBTQ+-community) meest gehate persoon binnen deze "trans trender"-discussie is denk ik wel YouTuber Milo Stewart (zie <https://www.youtube.com/watch?v=P9GN-OVyTr0> vanaf 03:10, waar een transgender praat over Milo). Zij gaat zo ver in haar special snowflakegedrag, dat ze onbewust de hele LGBTQ-community belachelijk maakt. Hier een voorbeeld van haar eigen video's, het origineel is helaas verwijderd (vanwege de vele haat), maar er zitten wel mooie reacties bij, nu: <https://www.youtube.com/watch?v=5q4kwxf0wU> (Blair White: Tumblr Vomit).

Het klinkt het allemaal vrij onlogisch: want waarom zou je graag bij een 'minderheid' willen horen?

Het gaat hier vaak (lees: altijd) om links/socialistisch georiënteerden, die hun transgender ("transtrender") identiteit bewust of onbewust gebruiken als politiek statement. Wat in veel argwaan resulteert bij politiek anders ingestelden. Vind maar eens een non binaire snowflake die niet feministisch is, westers, links of democraat is, of een non binaire snowflake die voor Trump gestemd heeft. Ik heb op het hele internet gezocht - maar niet gevonden.

Is dit een concreet bewijs dat non-binaire snowflakes niet altijd serieus te nemen zijn? Vast niet, maar ik weet wél dat je ‘echte’ transgenders (en dan heb ik het dus over hen die daadwerkelijk dysforie en/of een verlangen in een ander lichaam te behoren ervaren) op elk politiek front, in elke religie en op elke plek van de wereld kan vinden. In de ghetto zul je transgenders tegenkomen, in het Midden-Oosten transgender vrouwen in burka’s, in Amerika een Republikeinse, dikke transgender vrachtwagenchauffeur, en weet-ik-veel-wat nog meer. Misschien zijn dit stereotypische benaderingen, maar mijn punt is gemaakt.

En even om heel eerlijk te zijn kan het mij echt niet schelen wie er naar welk toilet gaat. Ik vind het hartstikke gezellig om mijn mannelijke, homoseksuele beste vriend in drag naar de vrouwen-wc te slepen. En al was hij niet in drag, of viel hij op vrouwen, nam ik hem alsnog met alle liefde mee. Kom op jongens. Het is een wc. Een wc! Zo’n ding waar we op poepen. Gaan we nou echt doen alsof dat meer is dan slechts een stoel met een gat om onze boodschap in te doen?

Wat mij betreft mag je alle toiletten genderneutraal maken. Zo lang ze maar schoon zijn en er een deur met slot op zit. Dat geldt naar mijn idee ook voor kleding. De HEMA werd vorig jaar (2017) nog gigantisch verhit onthaald vanwege haar keuze om kleding, speelgoed en spullen voor man, vrouw en kinderen vanaf nu genderneutraal te presenteren (verpakkingen zonder ‘man’ of ‘vrouw’ aangegeven op de verpakking, en een andere indeling van de winkel). Ikzelf snap niet wat hier het probleem is. Van mij mogen ze alles genderneutraal maken! Je weet immers zelf toch wel wat je leuk vindt, of wat je nodig hebt? Daarvoor heb je die binaire richtlijnen in de winkel en op verpakkingen echt niet nodig.

Wat maakt jou het nou uit of het een jongens- of meisjesshirt is welke je je kind aantrekt? Als je kind het leuk vindt is er lekker niks aan de hand. Ikzelf was namelijk dat kind. Ik wilde geen roze aan, geen rokjes aan. Ik wilde stoer zijn en in bomen klimmen. Ik wilde niet spelen met poppen, maar met tractoren en speelgoedautootjes. Mijn ouders moeten wel gedacht hebben dat ik een klein jongetje was. En, om heel eerlijk te zijn, leek ik ook wel een beetje op een jongetje (zie de foto in bijlage 3). Ik koop nog steeds graag shirts en broeken van de ‘mannen’-afdeling. En in roze voel ik me nog steeds stom. Maakt dat me ineens een meneer? Nee. Volgens mij staat er toch echt mevrouw op mijn id-kaart. Definieert dat wie ik ben? Ook niet. Ik ben gewoon Lilian.

LIST OF NON BINARY GENDERIDENTITIES	
Agender	Genderqueer
Agenderflux	Gendervoid
Androgyne	Hijra
Aporagender	Intergender
Ashtime	Mahu
Berdache	Maverique
Bi-gender	MTX
Burnesha	Neutrois
Butch	Ninauposkitzipxpe
Demiboy	Nonbinary
Demigender	Polyeder
Demigirl	Quariwarmi
Enby	Queer
Fa’afafine	Sekhet
Femme	Trans feminine
FTX	Transgender
Gallae	Two-spirit
Genderfluid	Vaguegender
Genderflux	X-gender
Genderless	XTX
Gender neutral	Yinyang ren

(Hiernaast: lijst met 'gevalideerde' genderidentiteiten. Bron: nonbinary.miraheze.org. Op het internet staan langere lijsten, van 5 minuten scrollen lang, maar naar mijn idee is dit de meest serieuze, gecontroleerde lijst)

Het vervelende aan deze kwestie, naast dat hen die serieus genomen zouden moeten worden, niet meer serieus genomen worden (door conservatieven of rechts-georiënteerden, veelal), is dat vanwege de politieke oriëntatie van dergelijke non-binaire snowflakes (links, met feministisch en LHBTQ+ aanmoedigend), mensen met ditzelfde politieke gedachtegoed óók minder serieus genomen worden. Feminisme wordt nu niet alleen meer geassocieerd met mannenhaat, zeikwijven en okselhaar. Ook wordt het geassocieerd met sneeuwvlokken, die hun gehele gender ombouwen tot politiek statement; mensen die graag een punt maken van hun echt-niet-zo-bijzondere genderervaring. Iedereen is immers gewoon uniek. Klaar.

De grap is dat ik nu ergens best bang ben om deze 'provocatieve' mening over sneeuwvlokjes openbaar te maken. Niet omdat ik denk dat ik fout zit, of omdat ik denk dat het een zonde is om zo te denken, maar omdat ik weet dat het door Social Justice Warriors wel zo onthaalt zal worden. Nog zo'n groep mensen, die onlosmakelijk verbonden is met de connotatie van menig millennial wat betreft feminisme: SJW's.

Natuurlijk (en gelukkig) bestaat niet het gehele links-politieke deel van de wereldbevolking uit mensen die aan het special snowflake syndrome lijden (of, eigenlijk, lijden wij aan hén - dat geheel ter zijde).

Ik, als allergisch aan het rechtse en liberale gedachtegoed en nog geen maand geleden tot 'radicaal idealist' en 'wereldverbeteraar' uitgemaakt door mijn collega's, vind het niet per se makkelijk me aan het volgende toe te geven, maar ik moet zeggen dat zich binnen de 'dragers' van de socialistische ideologie zich toch wel een hoop irritante mensen bevinden (hou hierbij in gedachten dat het overgrote deel van de links-politieke vleugel feminist zal zijn en andersom het grootste deel van de feministen links zal zijn).

'Social Justice Warrior' is een term die op het internet al lange tijd gebruikt wordt voor, kort gezegd, mensen die in letterlijk elke discussie de sociale-ongelijkheid-kaart opsteken. Om het even snel toe te lichten voor hen die nog niet weten wat een SJW precies is, hier een Urban Dictionary definitie:

social justice warrior:

A pejorative term for an individual who repeatedly and vehemently engages in arguments on social justice on the Internet, often in a shallow or not well-thought-out way, for the purpose of raising their own personal reputation. A social justice warrior, or SJW, does not necessarily strongly believe all that they say, or even care about the groups they are fighting on behalf of. They typically repeat points from whoever is the most popular blogger or commenter of the moment, hoping that they will "get SJ points" and become popular in return. They are very sure to adopt stances that are "correct" in their social circle.

The SJW's favorite activity of all is to **dogpile**. Their favorite websites to frequent are **Livejournal** and **Tumblr**. They do not have relevant favorite real-world places, because SJWs are primarily civil rights activists only online.

#1:

A social justice warrior reads an essay about a form of internal misogyny where women and girls insult stereotypical feminine activities and characteristics in order to boost themselves over other women.

The SJW absorbs this and later complains in response to a Huffington Post article about a 10-year-old feminist's letter, because the 10-year-old called the color pink "prissy".

#2:

Commenter: "I don't like getting manicures. It's too prissy."

SJW: "Oh my god, how fucking dare you use that word, you disgusting sexist piece of shit!"

Juist. Een social justice warrior is *pretty much* hetzelfde als die ene 50+ vrouw in de supermarkt die volledig vastzit in een tv-werkelijkheid en alles gelooft wat er in de krant staat. Alleen zijn SJW's selectief in de

informatie die ze promoten. Zo zullen ze nooit argumenten hanteren die ten koste gaan van hun imago, of argumenten die door minder (op internet) populaire mensen gehanteerd worden.

Uh. Klinkt dat als mij? Ja. Wellicht. Maar ondertussen ben ik een volledig onderzoek gestart, gebaseerd op zowel popu- als onpopulaire meningen, en zitten de meeste SJW's gewoon met hun billen op de bank door hun super eenzijdige tumblr-feed te scrollen.

Doordat SJW's van oorsprong eigenlijk alleen maar activist zijn op het internet (en niet in *real life*), en alleen wanneer het hen uitkomt (of wanneer het hen meer volgers oplevert), is het moeilijk hen écht serieus te nemen. Social media zoals Facebook en YouTube staan vol met volledige 'cringe compilations' en andere filmpjes waarin SJW's volledig de grond in geboord worden.

Dit is niet omdat het grote publiek niet vindt dat er sociale-politieke kwesties zijn die moeten veranderen, maar omdat deze zogenaamde social justice warriors te pas en te onpas met dergelijke argumenten kunnen komen, zelfs als er niets aan de hand is. Van één mug kunnen zesentwintig olifanten gemaakt worden. Kijk bijvoorbeeld eens naar het filmpje van een meisje die volledig flipt wanneer ze in een taxi een Hawaïaanse bobble head ziet staan, genaamd 'Annaliese Nielsen assaults Lyft driver'.

Dit is natuurlijk een erg extreem voorbeeld, maar vanzelfsprekend zijn er ook binnen de feministische community een groot aantal SJW's. Deze gedragen zich, hypothetisch gezien, vanuit dezelfde bewegingsdrang als de eerder besproken 'special snowflakes' (lees: alles draait om aandacht, imago en reputatie). Alleen is het bij SJW's niet zo zeer zo dat ze zichzelf (uiterlijk of gender o.i.d.) erg speciaal vinden. Ze willen vaak graag speciaal of superieur gevonden worden door gebruik te maken van alleen maar PC-gedrag. Dat wil zeggen: een social justice warrior zal vaak op alle vlakken politiek 'correct' zijn. Zo is de ideale social justice warrior equalist of feminist, spreekt deze zich uit tegen racisme, ableisme, seksisme, etc. en als kers op de taart wordt deze ook nog veganist. Niet uit eigen belang; eerder vanwege de wetenschap dat je als veganist het het beste doet voor de natuur en het milieu, en hierdoor dus een beter mens geacht wordt (door de links-politieke sjw-bubbel).

Zij vinden hun ideologie en daarbij horende referentiekader beter dan dat van anderen, en gedragen zich hier dan ook naar, in de hoop zo veel mogelijk aanbeden te worden om hun ge-wel-dige inzicht. Alles wat niet in lijn is met hun denkwijze is incorrect. Een denkwijze, welke ze vaak, ironische genoeg, niet eens zelf onderzocht of onderbouwt hebben. Ze hebben het dan simpelweg van iemand overgenomen. Van een artiest die ze tof vinden, een instagrammer die ze volgen of een TEDxTALK die ze gekeken hebben. *Papegaaien*, heet dat, geloof ik.

Wat het probleem is met SJW's in de feministische community is, dat ze door hun ontzettend aanwezige activiteit op het internet ongelooflijk veel (social) media aandacht krijgen, wat anderen dan weer te zien krijgen, en denken: "ah, daar heb je weer zo'n doorgedraaide, boze feminist, die nooit wil luisteren naar andere inzichten en overal iets over te zeiken heeft".

De grap is, dat SJW's met de kam eigenlijk niet volledig onder de feministische groep te scheren zijn, omdat ze geen idee hebben waar ze het over hebben - vanwege hun papegaai-talent en hoge beïnvloedbaarheid: als de populaire kanalen waarop zij hun mening baseren, hun mening veranderen, zullen zij hersenloos mee veranderen (om hun populariteit of geloofwaardigheid op peil te houden).

Een groot deel van het beeld wat de meeste buitenstaanders dus van feminisme voorgeschooteld krijgen, is niet eens écht feminisme. Denk aan het ik-haat-alle-mannen-stigma, wat een totaal onfeministisch inzicht is. Feminisme gaat niet om hoe bijzonder je bent, om welk gender je hebt (of hebt verzonnen), om dat vrouwen superieur zijn aan mannen, of iets anders dergelijks. Het gaat om het gelijk behandelen (van alle kanten!) en het in hun waarde laten van alle groeperingen. Man, middenweg, of vrouw. Hetero, homo, of whatever. Eigenlijk draait het feminisme heel simpel om die ene zin die we allemaal vroeger bij een vriend(inntetje) thuis gehoord hebben: 'samen spelen, samen delen'. Maar dan wel eerlijk.

SJW's vergeten nog wel eens wat het exacte idee achter het moderne feminisme precies is. Of eigenlijk, vergeten zij dit niet: ze hebben dit nooit geweten. En toch zijn SJW's wel dé mensen die op het moment,

door hun internet-activisme in de publieke media hét beeld van feminisme neerzetten. Scheef en niet-kloppend als het misschien is. Google voor de grap maar eens: 'SJW compilation'. Vaak gaat dit in de titel gepaard met de woorden 'feminist', 'non binary', 'body positive' en uiteraard 'cringe'. Het internet staat vol met compilaties van Social Justice Warriors die zichzelf voor schud hebben gezet op het internet, op tv, of in andere media.

Juist omdat er in de media en binnen the *general public* zo'n krom, hatelijk beeld en associatie van feminisme is ontstaan, weigeren veel feministen zichzelf te definiëren met het woord 'feminist'. Daar hoor ik, zoals ik eerder al toegaf, ook bij. De associatie is immers zo immens groot geworden, en deze kun je bijna niet meer uit de voeten. En dan is het soms handiger (lees: minder pijnlijk) om een ander woord te gebruiken. Of simpelweg je mond te houden.

Id. Reden tot kotsen NO. 3: FEMINISME ALS FASHIONITEM

Tegenwoordig lijkt het bijna alsof je je politieke ideologieën kan aanschaffen bij de dichtstbijzijnde H&M. Vooral in de laatste 2-3 jaar is het me steeds meer opgevallen dat het feminisme bijna eerder een soort merchandise lijkt te zijn geworden, die gedragen kan worden door elke willekeurige *Becky*, dan dat het daadwerkelijk een beweging is die ergens voor staat en voor vecht.

Ik herinner me nog goed het moment waarop er ineens bandshirts van Nirvana, the Ramones, Guns and Roses, AC/DC, Metallica en andere old school bands te koop kwamen bij de H&M. De halve middelbare school, in het aftandse boerendorpje waarin ik opgegroeid was, liep plots met een dergelijk bandshirtje rond. Mijn beste vriendinnetje en ik maakten destijds vaak grapjes over de populaire meisjes (die vooral veel Nicki Minaj en Lady Gaga leken te luisteren), die plots gewaad in een Metallica of Ramones shirtje op school verschenen. Er was *no way in hell* dat ze daadwerkelijk naar deze bandjes luisterden.

Dit bleek ook daadwerkelijk zo te zijn, in de les van meneer Jager, onze Engelsdocent met een voorliefde voor gitaarmuziek. De dag dat Kelsey de Vries besloot in haar bordeauxrode Ramones crop top naar de les te gaan, werd haar middenin de les plots gevraagd of ze wel wist wie dat waren, de Ramones. Verbaast en ietwat angstig antwoordde ze hierop: ‘uh, nee? Ik vond het gewoon een mooi shirt’. Waarop meneer Jager haar uitgebreid vertelde wie dat waren, en onze les vervolgens ineens over muziek in de jaren 70-80 leek te gaan. Ik en mijn beste vriendinnetje hebben daar vervolgens de halve dag nog om gegiecheld.

Deze herinnering koppel ik momenteel ontzettend aan de feminist-trend. Om naast mijn studie extra bij te verdienen, werk ik in de detailhandel. Nog specifieker: ik werk als verkoopmedewerkster bij de Monki, een meer ‘exclusief’, stijlspecifiek, Scandinavisch, opgekocht dochterbedrijf van de H&M. Daarnaast een bedrijf welke handelt vanuit een zeer feministisch uitgangspunt. Body positivity, gender fluidity, vrouwenrechten, het samen staan als vrouwen/vrouwelijken, en een bewustzijn van het idee van privilege staat onder andere zeer centraal binnen het bedrijf. Het laatste jaar heb ik op mijn eigen werkvloer shirtjes voorbij zien komen met daarop de teksten: “Love me gender”, “Girls support girls”, “Girls to the front”, “Pussy power” en “Pussy love”. Broeken met “GRL PWR” op de knieën geborduurd (hier zijn ook sokken van), onderbroeken en buttons met “Periods are cool. Period”, “Bloody Queen” en “Pussy Power” en roze notitieboekjes waar in gouden letters “Feminist” op de kaft gedrukt staat. En dan heb ik het alleen nog maar over mijn éigen werkomgeving.

De Monki is hier absoluut niet alleen in. Weekday (ook een dochterbedrijf van de H&M) kwam bijvoorbeeld dit jaar met een T-shirt met de leus: “women need more sleep than men because fighting the patriarchy is exhausting”, als onderdeel van hun Zeitgeist collectie. Forever21 verkocht basic T-shirtjes met simpelweg “Feminist” gedrukt op de borst. Pull&Bear kwam met o.a. shirtjes met daarop de tekst “Girls encourage girls”, “Girls bite back” en “support your local girlgang”. Ook Topshop verkocht al eerder shirtjes met ‘Feminist’ op de borst, H&M verkocht shirtjes met de woordenboekdefinitie van het woord op de borst, Urban Outfitters verkocht o.a. witte mokken met “Feminist” in het roze, enzovoort. Feminisme is zelfs zo fashionably-interessant dat Karl Lagerfeld tijdens de Paris Fashion Week (2015) zijn modellen en feministisch protest laat ‘spelen’. Inclusief protestborden. En ook onlangs, in 2017 (SS), bracht Dior modellen op de catwalk met Cimamanda Ngozi Adichie’s TedTalk en boektitel “we should all be feminists”.

In de reacties onder de video van Karl Lagerfeld’s (Chanel) Spring/Summer collectie uit 2015, vind ik onverwacht, van een account genaamd ‘utopia’ de volgende reactie: “I’m a feminist, and I have to say I’m a little disgusted with this. Granted, the clothes are great (and it’s been a long time since I could say that about a Chanel collection) but to use feminism as a trend in an industry which is arguably the anti-thesis for feminism... As much as I love Lagerfeld in interviews, I have to say this isn’t the first time he’s been misguided. Also why does he constantly preach modernism, and then suddenly launches a collection that’s heavily inspired by 60s/70s feminist movements?”.

Ik vind dit lastig. De fashion-industrie in combinatie met feminisme. Ergens wil ik zeggen dat het een goede match is. De fashionwereld is vrij vrouwelijk, en dus is representatie voor de vrouw in deze ene industrie die zij wél gedomineerd heeft, misschien niet slecht. En daarnaast heeft fashion ook veel betekend in de ontwikkeling van de lengte (of kortte) van rokken, de mogelijkheid voor vrouwen om broeken te dragen, het

comfortabeler maken van vrouwelijk ondergoed, etc. Er is geen twijfel mogelijk, dat als we het over kleding hebben, de 'trends' en dus de fashionwereld in de hand (kunnen) hebben wat men draagt. Ik wacht nog steeds op het moment waarop deze industrie het voor mij mogelijk gaat maken 's zomers zonder shirt en top rond te lopen.

Maar er bestaat inderdaad een tegenstrijdigheid. De fashion-industrie heeft de vrouw in meerdere (al dan niet: alle) situaties in de 21e eeuw neergezet als onmenselijk. Als niets meer dan een seksuele andere. En het heeft bovendien, altijd de bovenhand gehad in het onhaalbare schoonheidsideaal. In de reclamespot 'Train de Nuit', voor Chanel No. 5, wordt het blijkbaar heel normaal en fashionable gevonden dat je lastiggevalen en aangeraakt, en zelfs van achteren gekust word door een willekeurige, enge man. Of dan de walgelijke advertentie van Jimmy Choo, waarbij een dood lijkende vrouw in de achterbak van een auto ligt, en een donkere man (ook lekker donkere mensen criminaliserend, weer) met een schop in het zand op de rand van de auto zit (bijlage 4a). Of de American Apparel reclames, waarbij dames wijdbeens en schaars gekleed in seksueel suggestieve poses gefotografeerd zijn, met de tekst 'Now open' ernaast (bijlage 4b), of dan het idiote groepsverkrachtingsscenario welke zich voordoet in een reclame van Dolce & Gabbana (bijlage 4c). Allemaal voorbeelden van het seksisme welke in de fashion-industrie blijkbaar erg normaal zijn.

Het is raar, voor een industrie die de vrouw altijd geobjectiveerd, gedehumaniseerd en geseksualiseerd heeft, om zich ineens in te zetten voor haar rechten. Het is niet dat ik er niet achter sta, eerder dat ik twijfels heb aan het motief en de oprechtheid hiervan. De fashionindustrie is namelijk ook die industrie die meisjes van 14 vertelt dat ze te kort, te dik, of te lelijk zijn om model te worden. Neem bijvoorbeeld Emma Warwick, een 14(!)-jarig meisje uit Londen die zich uitspreekt over de impact die Victoria's secret fashionshows op haar en haar vriendinnen hebben (artefactmagazine.com, 2018):

"(...) Victoria's secret is very highly publicized, everyone that watches it around me, when we talk about it no one says 'oh these wings are nice'. The only thing that goes through our minds, when watching these seriously malnourished models walk down the runway, is 'wow they're beautiful' and 'why do I not like that'. It's not an accurate representation of women, no one around us actually looks like that, the general public does not look like that.

With many other girls, this evolved to self-hatred, and they go through eating disorders. I know a lot of girls who aren't comfortable with the way they look. I know a girl who tried to commit suicide because she was bullied throughout her school life, because of the way she looks.

It's so unfair because no one tells girls they look fine, but everyone is telling them they don't look fine. This is something seriously unsettling and disgusting.

Women and girls are constantly being put down about the way they look, boxed in and labeled, and if you don't fit in these labels then you are an outcast (...)"

Dit zijn uitspraken van een 14(!)-jarig meisje! In het artikel bespreekt ze dat ze als op haar 12e met haar gewicht bezig was, en of haar uiterlijk wel klopte met de *beauty standards* welke op het moment in (social) media gehanteerd worden. Ook Stranger Thing's award winnende actrice Millie Bobby Brown vertelt dat ze schrok wanneer ze het dagboek van haar 7(!)-jarige zusje las, waarin een dieetplan en *weight target* te vinden waren.

Ik weet niet hoe feministisch ik situaties als deze dan vind (lees: ik vind ze helemaal niet feministisch). Meisjes zo jong als zeven jaar zijn al bezig met hun uiterlijk, gewicht en of ze wel 'mooi' genoeg zijn op basis van de standaarden die door de mode-industrie en social media (waarin fashion, uiterlijk, botox en make up ook erg centraal staat) gevoerd worden. Ik vind dat je als industrie niet aan feministische campagnes mag beginnen als je niet eerst de seksistische en objectiverende problematiek binnen deze industrie oplost. De feministische trend in de high-fashionindustrie is niet oprecht. Anders was er al veel eerder iets veranderd in het soort modellen welke ze promoten. Maar tot de dag van vandaag is de modellenwereld voor iemand zoals ik (ik ben 1.65 meter klein), iemand met een beperking of iemand met overgewicht ontzettend ver weg.

En toch, hoe hypocriet de situatie ook is, wordt deze ‘feministische kleding’ met feministische leuzen verkocht bij de H&M, Weekday, Topshop, Monki, noem maar op. Blijkbaar is er dus vraag naar, en verkoopt het ook prima. Maar, naast de hypocrisie van de fashionindustrie zélf, ligt er ook een stukje van het probleem bij de mensen die dergelijke shirtjes, mokken of sokken kopen.

Ik zie vaak, in het echt én op social media, meiden die met dergelijke ‘merch’ (laten we het even zo noemen) rondlopen. Niks mis mee natuurlijk: iedereen mag immers dragen of kopen wat hij/zij wil. Waar het mis gaat is op dat exacte moment waarop Kelsey de Vries een aantal jaren geleden compleet dichtklapte: de vraag of je eigenlijk wel weet wat er op je shirt staat (of mok, boek, of sjaaltje).

Wanneer je met de naam van een bepaalde politieke stroming, ideologie of overtuiging op je borst gedrukt rondloopt, ben je direct en indirect een representatie voor deze ideologie voor buitenstaanders. Je draagt dus meteen een soort ‘verantwoordelijkheid’ met je mee wanneer je dergelijke merch gaat dragen. Representativiteit is in een situatie als deze nogal belangrijk. En dat is waar het mis gaat. Kelsey weet namelijk helemaal niet wie de Ramones zijn. En Janine met het ‘Feminist’-shirt denkt dat ze weet waar feminisme voor staat maar dat weet ze eigenlijk ook niet zo zeker.

Heel eerlijk gezegd vind ik het probleem welke zich voor deed bij de bandshirtjes vele malen onschuldiger dan het probleem welke zich nu voordoet met de feminisme-shirtjes. Feminisme is hottt. Het is helemaal hip om super politiek correct te zijn, je bewust te zijn van je gigantische witte privileges, organisch en veganistisch te eten, etc. En dat is geweldig! Het is tijd dat mensen wakker worden en zelf een stap zetten in het beëindigen van jaren- of eeuwenlange problematiek. Maar het gaat mis wanneer een willekeurige Janine een ‘feminist’-shirtje koopt puur omdat ze het lettertype en het shirtje zo mooi vond. Dit zorgt voor een schadelijke misrepresentatie van de feministische community, waarbij de aanname ontstaat dat feministen helemaal niet weten waar ze het over hebben, wat uiteindelijk, in combinatie met misrepresentaties op (sociale) media of in het echt (extreem-radicalen, SJW’s, sneeuwvlokken en mannenhaters) in de conclusie kan resulteren dat feminisme onnodig is.

Allerlaatst wekt dit alles het idee dat feminisme slechts een trend is welke kan komen en gaan. Wat nogmaals tot de veronderstelling kan leiden dat feminisme niet nodig is; eerder simpelweg trendy. En dat het vanzelf wel weer over vliegt.

Nu hebben we het alleen nog maar gehad over de daadwerkelijke fashion-kant in het ‘feminisme als fashionitem’-kopje. Maar naast de kant waarbij feminisme letterlijk wordt gedragen en geconsumeerd, is er ook nog de kant waarbij feminisme een verkooplabel wordt voor je eigen identiteit. Deze tactiek wordt vaak toegepast op social media, en is bedoeld om een bepaald soort *following* op te bouwen en aan te trekken. Dit heeft dezelfde werking als het dragen van een ‘This is what a feminist looks like’-shirt. Ook dan ben je representatief voor de feministische community en zou het fijn zijn dat je weet waar je het over hebt (en wat je adverteert).

Feminist zijn zit niet in hoe vaak je vermeldt dat je er een bent (in de hoop mee te kunnen liften op de volgers van deze politieke stroming) maar in of je er naar handelt. En dat ontbreekt nog wel eens. En dat zorgt er dan weer voor dat de verkeerde handelingen of manier van denken met het feminisme geassocieerd wordt.

Een voorbeeld. Ik citeer een post van Amber Amour, bekend ‘feministisch’ persona op het internet, welke ook in haar instagram biografie heeft gezet dat ze feminist is. Deze post heeft 1.664 likes:

“The strongest I’ve ever felt was when I identified as lesbian. There is something deeply powerful about not needing or wanting a man, in a world that tells you that “little old women just can’t survive without men”. I still identify as queer and will continue to use men for sex (what? Never seen a brutally honest sexually liberated woman before?) but I have known for a long time that my heart is dedicated to loving women. Being your authentic self is such a struggle when you’ve been programmed with heteronormativity. But fuck the system. Fuck the patriarchy. I am a woman who loves women and I am proud!! #LGBTQ #lesbian #girlswholikegirls #outandproud #lesbianpride #dykepride #queer #lovewins #poly #polyamory #independentwomenwholick pussy” (bijlage 5).

Accounts zoals deze zijn er niet in tientallen of honderden. Eerder in duizenden. En een hoop van deze feministische accounts hebben ook meerdere duizenden volgers. Realiseer je, dat het niet voor niets is, dat eigenaars van accounts met duizenden volgers social media 'influencers' heetten. Wat zij postten, de kennis die zij delen en de 'propaganda' die zij promoten, heeft invloed op de volgers van dergelijke accounts. Deze post vertelt me dat het niet cool is om hetero te zijn. Want een man nodig hebben is *niet deeply powerful*. Een vrouw nodig hebben wel. En dat het helemaal oké is om mannen te gebruiken voor seks (ik vraag me af hoe deze zelfde vrouw gereageerd zou hebben wanneer het andersom zou zijn; wanneer een man toegeeft een vrouw te gebruiken voor seks. Dan is het namelijk, hypothetisch, ineens niet oké.). Deze post heeft een zwaar misandrische ondertoon, *and I'm not here for it*. Want nou ben ik verdomme toch wel een geëmancipeerde vrouw - maar ik heb lekker wel mijn vriendje nodig.

Ie. Reden tot kotsen NO 5: HET KIJK-EENS-NAAR-HET-BUITENLAND-ARGUMENT

Ik denk dat, waar we het nu over gaan hebben, een van de meest frustrerende, domme argumenten is, die ik ooit binnen het feminisme-debat gekregen heb. En toch wordt het (te) vaak gehanteerd. Ra, ra, wat is het? Het is het “in-andere-landen-is-het-nog-veel-erger-dus-hou-je-bek”-argument!! Jááá! We gaan het hier écht over hebben! We hebben er zin in.

Dit argument wordt vaak opgeworpen om de feminist (of equalist, of simpelweg starter v.d. discussie) zo snel mogelijk de mond te snoeren. In bijvoorbeeld het Midden-Oosten, is de onderdrukking van de vrouw namelijk nog veel erger! Hier worden minderjarige meisjes uitgehuwelijkt aan 50-jarige mannen, zijn de verkrachtingscijfers veel hoger en worden vrouwen aangevallen met zuur! Dat is zeker een reden om alle ongelijkheid (hoe klein deze ook moge zijn in vergelijking tot sociaal-politiek minder ontwikkelde landen) binnen ons eigen land volkomen te vergeten en ons nooit meer ergens aan te storen! Top! Dank je wel voor de opmerking, Jeroen, ik ben totaal geen feminist meer nu.

Nee, zo werkt dat niet. Sorry Jeroen. Goed geprobeerd. Maar we hebben het immers over de sociale situatie in ons eigen land, en niet over andere, achterlopende landen in Europa of zelfs daar buiten. Die, overigens, amper te vergelijken zijn met ons eigen cultuurtje, omdat de volledige opbouw (het politieke systeem, sociale hiërarchie, etc.) vaak gebaseerd is op een totaal andere religie, andere tradities, maatschappelijke vooruitgang en geschiedenis. Dat is appels met peren vergelijken. Of eh, Jezussen met profeten.

Laten we, om Nederland als land even in contrast te kunnen zetten met andere, op het sociale vlak minder ontwikkelde landen, de Nederlandse geschiedenis raadplegen (bedenk hierbij een overdreven keelschraap):

Nederland als land, heeft in tegenstelling tot een hoop andere landen, zoals Italië of België, een protestantse basis. Dit hebben wij te danken aan de verlichtte Willem I, die in 1815 koning der Nederlanden werd. Onze eerste echte koning, als nieuw land (of: ‘Verenigd Koninkrijk’), was een protestant: een (voor die tijd) vooruitdenkende. Nu ga ik niet alles uitleggen over de verlichting en over katholieken en protestanten en al dat gejengel, want dit is verder volkomen irrelevant (iedereen heeft dit op de middelbare school geleerd, mag ik hopen).

Het punt is, dat Nederland vanaf het begin een progressief land is geweest. Het heeft altijd, vanaf zijn allereerste basis op sociaal/cultureel vlak een klein stukje ‘vooruitgelopen’ op de rest van de landen, die vaak nog een onverlicht systeem hanteerden en katholiek bleven. De nuchtere, vernieuwingsgezinde protestantse mentaliteit, is vervolgens altijd bij ons gebleven, waardoor we minder moeite hebben met out-of-the-box-denken. Wij, Nederlanders, zijn niet streng, praten open over seks en drugs, vinden dat iedereen zichzelf moet kunnen zijn, en blijven vaak nogal nuchter. Behalve als het om avondjes uit gaat. Dan zijn we niet nuchter.

Voor andere landen, met een religieus/cultureel totaal verschillende basis, is het lastiger om een bepaalde ‘open minded’ blik te hebben op topics zoals homoseksualiteit, genderrollen, seks, en, bijvoorbeeld drugs. Hier kan de regering van een land, noch de bevolking iets aan doen. Het is immers slechts de mentaliteit die zo ontzettend vastzit in het gehele volk. Denk aan de Amerikaanse gun laws. Het is makkelijk, gezien de cijfers rondom public shootings, om als buitenstaander te zeggen dat “ze het gewoon moeten afschaffen”, maar het zit zó in de Amerikaanse mentaliteit jezelf te moeten kunnen beschermen, dat het een ontzettend lastige kwestie is geworden.

Als Nederlanders hebben we wat dit betreft een ontzettende voorsprong, gebouwd te zijn op progressief denken. Geen reden ons beter te voelen dan de rest: wel reden anderen te inspireren. Een aantal voorbeelden van onze kleine historische(!) ‘voorsprong’ in vergelijking tot de rest van de wereld zijn: het wettelijk toestaan van het homohuwelijk in 2001 (als eerste), het verzoek van Aleta Jacobs in 1883 om haar op de kiezerslijst te plaatsen, het passief vrouwenkiesrecht in 1917, het actief kiesrecht in 1919 (waarin o.a. Engeland, Finland en Denemarken ons voor waren), het hebben van toegankelijke abortusklinieken, de mogelijkheid tot het plegen van abortus (en dat zelfs nog door de overheid/verzekering vergoed krijgen), etc.

Eens per jaar varen er wat homoseksuelen door de grachten van Amsterdam, steken we een frikadel speciaal in onze mond, en roepen we: “jééh Nederland!!”, terwijl we diezelfde ochtend nog blij waren dat er eindelijk wat menstruatiebloed was komen opdagen - een week geleden kochten we namelijk nog een morning afterpil. Gewoon, bij de Kruidvat. Want dat kan gewoon.

Terug naar het argument van ons stereotype ‘Jeroen’ (jongeman van 22, houdt van hockey), welke kort gezegd ongeveer als volgt geformuleerd wordt: “ja maar in Arabische landen en Afrika en zo is het nog veel erger hoor dus volgens mij heb je niet zo veel te zeuren”.

Let vooral op de manier waarop Jeroen geen exacte landen durft te noemen omdat hij, eigenlijk, nou eenmaal niet weet waar het dan precies zo erg is. In elk geval oppert hij dat in Arabische landen vrouwen worden uitgehuwelijkt en homo’s doodgeslagen en dat we allemaal maar gewoon onze mond moeten houden over het feit dat ik, mijn homoseksuele beste vriend, en mijn vriendinnen, ons niet (altijd) veilig voelen op straat. Dat we niet mogen zeuren over de manier waarop mijn verkrachter dacht dat ik er ontzettend zin in moest hebben omdat mijn “mond zei...” maar “mijn ogen zeiden...”, en dat ik het niet stom mag vinden dat mijn vriend denkt dat hij altijd al zijn emoties moet verbergen voor iedereen.

Nee, volgens Jeroen bestaan dergelijke ongelijkheden niet in Nederland, omdat het “in andere landen” nog veel erger is. En Jeroen heeft gelijk. In sommige landen is het veel erger. In Saudi-Arabië mogen, vanwege strikte hantering van Sharia-wetten (let op: religie speelt in dit alles echt wel een rol), vrouwen niet eens stemmen, noch de deur uit zonder hun man. Of dan landen zoals Somalië, Egypte, en Mali, waar vrouwenbesnijdenis nog volkomen normaal gevonden wordt, waar zich overigens ook alarmerende verkrachtingscijfers opdoen (bron: vgv.ggd.nl). Of dan Indonesië, waar geweld tegen vrouwen geen probleem blijkt te zijn, en vrouwen een maagdelijkheidstest moeten doorstaan om sommige banen te kunnen vervullen (ik bedoel: wat the fuck?) (bron: Amber Dujardin, Trouw, 2015). Oh, en vergeet alle landen waarin homoseksualiteit als zonde wordt afgedaan, landen waar kinderen gekidnapped worden voor uithuwelijking (denk aan Yemen, maar óók aan het westerse Amerika, want kindhuwelijken zijn anno 2018 in bepaalde staten van Amerika nog steeds legaal), en landen als Chad, waar 60% van de vrouwen analfabeet is (wiki: Tsjaad).

Maar dit zijn ook de landen waarin bijvoorbeeld nog steeds albino’s worden vermoord vanwege zogenaamde hekserij. Ontwikkelingslanden of landen verwickeld in politiek conflict (denk aan oorlog in bijvoorbeeld Syrië, maar ook aan corruptie, ziekten etc), of extreem religieuze gebieden. Het is niet rationeel de situatie in Nederland met de situatie in dergelijke landen te vergelijken. In dit soort landen moet absoluut iets gebeuren aan de sociale structuur en bovendien zwaar gesleuteld worden aan de hantering van de basisrechten van de mens op zich. De VN (VN-doel 5: gender- en seksegelijkheid), de EU, en een hoop goede doelen zetten zich hier al voor in, en ik hoop oprecht dat dit met succes gaat. Maar, kom op, het heet natuurlijk niets voor niets een ontwikkelingsland: het is een land in ontwikkeling. Een soort peuter. Een volwaardig mens, die recht heeft op precies datzelfde als onszelf, maar nog niet zo goed kan lopen. Of lezen.

Nederland kan de hele marathon al rennen. En heeft al 3x de hele Harry Potter reeks uitgelezen. Het is niet eerlijk een volwassene met een peuter te vergelijken; om Nederland met Jordanië, Yemen, Chad of Congo te vergelijken. Dit zijn twee totaal verschillende kwesties.

Alleen omdat er hier, in Nederland, ontevredenheid bestaat over kwesties betreffende gender- en seksegelijkheid, betekent het niet dat de mensen die hierover willen discussiëren de wereld buiten de westerse ontkennen. Het betekent slechts dat wij, als burgers van het land dat wij kennen, een weeffout hebben ontdekt waar wij het niet mee eens zijn. Het betekent niet dat ik me net zo ongelijk of onderdrukt voel als Sabina uit Iran, maar binnen het systeem wat ik ken, voel ik me ongelijk. En het is mijn recht deze fout in het systeem aan te geven, en er moreel op tegen te zijn.

In een discussie als deze, lieve Jeroen, Bert, Thea of Geertje, heb ik het het zelf liever over gender- en seksegelijkheidskwesties (leuk galgewoord), binnen de vergelijkbare, Westerse wereld en niet over die 50.000 kilometer daar buiten. Dat, is zoals ik al eerder zei: appels met peren vergelijken. Dus laten we het, vanaf nu, alleen nog maar over appels hebben als het over appels gaat. Of, zeg me dan gewoon dat je het liever over peren hebt. Dan houden we de appels er buiten.

2

II. HERVORMING

Na zo diep in te gaan op het feminisme, en de vlakken waarop het momenteel misgaat, denk ik dat het goed is te concluderen dat het feminisme toe is aan een hervormende factor. Een systeemupdate. Met virusscanner.

Het feit dat het feminisme zó onderhevig is aan misinterpretaties, misrepresentaties en negatieve connotaties, maakt het moeilijk om opnieuw te beginnen. Je hebt het immers niet alleen over de huidige status, waarin media en internet een rol speelt, maar ook over jaren aan geschiedenis, startende vanaf de industriële revolutie (zo rond 1800), welke op de middelbare school aan ons geleerd wordt.

De tijden zijn vanaf het begin van het feminisme behoorlijk veranderd. De vrouw mag nu naar school, haar stemrecht gebruiken, aan het werk, en bovendien (in Nederland) abortus plegen en de anticonceptiepil slikken. Iets wat, vóór Aletta Jacobs, nog ver van de realiteit verwijderd was.

Een jaren oud 'concept' zoals het feminisme, moet, wanneer het meegenomen wordt naar de moderne tijd, hoe dan ook aangepast worden aan het juiste tijdsframe. Het is belangrijk te weten waar 'we' vandaan komen, maar wij moeten ons ook realiseren dat we niet meer in een patriarchaat leven, eerder in de stuip trekkingen hiervan. Normativiteit en traditie zit ons in de weg. Niet zo zeer de (grond)wet.

De Nederlandse wet (7. II-23 Gelijkheid van mannen en vrouwen), bijvoorbeeld, vertelt ons namelijk: "De gelijkheid van mannen en vrouwen moet worden gewaarborgd op alle gebieden, met inbegrip van werkgelegenheid, beroep en beloning. - Het beginsel van gelijkheid belet niet dat maatregelen gehandhaafd of genomen worden waarbij specifieke voordelen worden ingesteld ten voordele van het ondervertegenwoordigde geslacht".

Hierin is dat laatste een belangrijke. Want hoe graag ik ook zou willen dat de vrouw meer vertegenwoordigd zou worden in de media, instituten, bedrijven en politiek, is het belangrijk ons te realiseren dat we moeten vechten voor gelijkheid van kansen (dat wil zeggen: dat iedereen kans heeft zich te ontwikkelen zoals hij/zij wil), niet voor gelijkheid van uitkomst (dat wil zeggen: het geforceerd pushen van gelijke welvaart en gelijke representaties). Dit laatste is een communistisch idee.

Maar zoals we hebben concluderen in kop 1a over polarisatie, wordt deze gelijkheid in kansen nog wel eens geobstrueerd (denk aan de uitzendbureaus welke bewust op etnische achternamen filteren, of aan de seksestereotypering welke voor het idee zorgt dat bijvoorbeeld vrouwen geen zware dingen kunnen tillen). En in gehanteerde normen en waarden, zit ook nog steeds de nodige weeffout. Denk bijvoorbeeld aan de seksuele spagaat, waarin de vrouw zich bevindt, en de agressieproblematiek die zich voordoet onder jongetjes (en mannen).

Het feminisme is nog lang niet klaar. Een ander voorbeeld van obstakels die het feminisme zou kunnen tackelen is dat Nederland medisch onderzoek bijna alleen op mannen wordt gedaan. Vrouwelijke hormonen zouden hierbij in de weg zitten. Met als resultaat dat vrouwen medicatie slikken welke eigenlijk voor het mannenlichaam bedoeld zijn. Dat kan niet goed zijn (bron: Het F-boek, 2015, Lauren Smits, pp. 17). Dan zitten die zelfde hormonen toch net zo goed in de weg?

Maar hoe kun je het feminisme, waarin zo veel fout gaat, nou eigenlijk verbeteren? Ik denk dat het tijd is voor imagoverbetering en herdefiniëring. Lauren Smits beschrijft nog een derde factor: het 'bewustzijn verhogen', maar ik ben er van overtuigd dat het verhogen van dit bewustzijn tegelijk kan gaan met de herdefiniëring en imagoverbetering.

Het is belangrijk dat mensen weten wat er te doen staat en wat er nou precies misgaat, maar ik kan me voorstellen dat een ieder zich wel eens opgesloten heeft gevoeld in zijn voorgeprogrammeerde genderhokje. Ik begrijp dat de vrouw of een transgender persoon hier wellicht meer last van zou hebben dan een man, maar ook mijn vriend geeft bijvoorbeeld toe dat hij zich naar voelde bij het kopen van een cosmeticaproduct (wallenroller). Dit zijn kleine dingetjes, maar ik denk dat het bewustzijn er in bepaalde mate al is. Alleen het bewustzijn van het feit dat hier een verandering in kan en mag komen, is er nog niet helemaal.

Qua herdefiniëring wil ik duidelijk zijn. Feminisme móet echt inclusiever. Dus niet alleen gericht op hoogopgeleide (witte) vrouwen, maar ook gericht op POC, de man, op de lageropgeleide vrouw en de transgender community (vooral trans vrouwen worden nog wel eens als een bedreiging voor de feministische community gezien, omdat dit een manier zou zijn van de man om alsnog te kunnen domineren in een vrouwelijke omgeving. - Ik weet het, echt walgelijk. Maar dit zijn échte argumenten welke écht gehanteerd zijn. Ik zelf hoorde dit argument voor het eerst op youtube, maar ook Paglia schrijft hierover). Het moet mét mannen. Niet tegen mannen. Het mag wel eens wat minder plichtmatig. De wereld verbeteren hoeft niet serieus of zelfs haatdragend te zijn. Het mag wel wat gezelliger. Iets moois met mensen van alle soorten en maten. En wat vriendelijker naar meneer toe.

En dan nog de imagoverbetering. Dit is hetgeen waar het moeilijk gaat worden, want we hebben het immers over jaren aan negatieve connotaties en interpretaties. Wanneer herdefiniëring succesvol is, denk ik dat het imago uit zichzelf al iets zal opkrikken. Desalniettemin, mag het feminisme hipper en vooral vrolijker. Weg met het idee van boze vrouwen die hun okselhaar uit protest laten groeien en bh's verbrandden en in vagina-pakjes rondschrœuwen op de Women's March. Laten we gewoon even ophouden met boos doen, of boos lijken. En ophouden met het vervloeken van de witte hetero man, voor feiten waar hij van nature niks aan kan doen. Laten we elkaar rustig uitleggen wat het probleem is, en ook daadwerkelijk naar de ander luisteren. Een prettig gesprek of discussie werkt zó veel beter dan een grote heksenjacht. Positiviteit mag best.

IIa. WAAROM DE ESSENTIE VAN HET FEMINISME NOG STEEDS RELEVANT IS EN GEKOESTERD MOET WORDEN

Het feminisme is dus aan een hervorming toe. Maar wat kan weg en wat mag blijven? Naast het feit dat het boze vrouwen en mannenhaatstigma, misandrie, de polariserende factoren, het fashionfeminisme/trendfeminisme, de snowflakes en social justice warriors dus absoluut verdwijnen moeten, blijven er een hoop relevante factoren over. We hoeven het feminisme niet weg te gooien, want in essentie is zij nog steeds belangrijk.

De Van Dale definitie van het feminisme - fe·mi·nis·me (het; o), is immers: “het streven naar gelijke rechten voor vrouwen en mannen”. En als we er vanuit gaan dat man en vrouw (behalve dus op masturbeer, porno en fysiek gebied; J.S. Hyde) ook daadwerkelijk gelijk zijn, zou het een vanzelfsprekendheid moeten zijn dat mannen en vrouwen dus ook gelijk behandeld worden.

Maar dit is (nog) niet altijd het geval. Gelijke seksuele opvoeding, gelijke representaties en gelijke kansen voor iedereen zijn belangrijk. En dat is de essentie van het feminisme voor mij. Weg met de sekstereotyperingen welke ons alleen maar tegenhoudt, weg met de genderhokjes, weg met de segregatie van maatschappij en economie in man-vrouw, weg met de seksualisering van de vrouw, weg met de mannelijke blik. Weg met de culturele conditionering welke voor seksisme zorgt. Het is tijd voor intersectionele inclusiviteit.

Heel simpel: feminisme, en haar kerngedachte (gelijkheid voor iedereen), kan een hoop positieve veranderingen brengen in systematisch seksisme, racisme, homofobie, xenofobie, ableisme, en andere soorten discriminatie. We zijn digitaal met elkaar verbonden en kunnen onze informatie makkelijk en snel met elkaar delen en bediscussiëren via Twitter, Instagram, Facebook, blogsites, podcasts, radio en video. Als we de mainstream media niet zo ver krijgen om ons, en onze idealen niet te representeren, doen we dit zelf wel. Het is belangrijk om over deze factoren een bewustzijn te creëren in alle intersecties van de maatschappij, om een wereld te creëren waarin gelijkheid écht bestaat. Niet alleen het placebo daarvan.

Die gelijkheid in kansen (niet: gelijkheid in uitkomst; dit is communistisch), zou een recht moeten zijn, en in wetgeving wordt deze ook behartigd, maar in handelen, in normen en waarden en in normativiteit en media, blijft deze intersectionele gelijkheid nog ver te zoeken. En dat is waar het feminisme nog veel aan de weg te timmeren heeft.

IIb. ALLEDAAGSE -ISMES

Maar wat zijn dan de speerpunten waar het feminisme zich wél op zou moeten richten?

Gezien er niet één feminisme is (dat wil zeggen: er zijn heel veel verschillende soorten en opvattingen van het feminisme: zie kop 1a over polarisatie), kan ik namens al deze stromingen zeggen (als *common ground* in al deze sub-groepjes): ongelijkheid. Feminisme moet zich richten op ongelijkheid, en deze rechte trekken. De weegschaal in balans brengen, tot op beide kanten een evenwaardig gewichtje ligt.

En als je ongelijkheid wil bestrijden, bestrijd je dus vanzelfsprekend seksisme, racisme, ableisme, homofobie, xenofobie, en discriminatie (in welke vorm dan ook). Als je een échte feminist bent, ben je intersectioneel feminist. Je kunt namelijk niet ontkennen dat een vrouw in een rolstoel net zo goed een vrouw is als een vrouw zonder beperkingen, of dat een zwarte man net zo goed een mens is als een witte man dat is. Het is idioot in jouw strijd voor gelijkheid niet op te komen voor dergelijke anderen.

Het westerse leven, zit namelijk, of je het nou wil of niet, nog steeds vol met allerlei -ismes. Waarom? Omdat we dus in die nastuipingen van een heteroseksueel, wit patriarchaat leven, waarin bepaalde manieren van denken aangeleerd of zelfs deel van onze traditie of normativiteit zijn geworden. En dit is niemand's specifieke schuld; het is eerder de werking van de tijd geweest, die deze manier van denken heeft laten vastroesten in onze traditie-liefhebbende hoofden, maar het is wel tijd om deze dagelijkse -ismes aan te pakken.

Speerpunten voor het feminisme anno 2018, zouden wat mij betreft o.a. zijn:

- Het aanpakken van het dagelijkse -isme *femfobia* (= misogynie = seksisme). Femphobia, de angst en afgunst voor vrouwelijke karakteristieken zoals zorgzaamheid, empathie, emotionaaliiteit, maar ook de wil om mooi te zijn, etc., zit nog steeds vastgeroest in de opvoeding van meisjes, maar vooral jongens (kop 1a: polarisatie). Om de schadelijke genderhokjes waarin we gestopt worden - welke er voor zorgen dat jongens problemen krijgen met bijvoorbeeld (het uitspreken van) hun emoties, en meisjes problemen krijgen met o.a. hun autonomie - ten einde te laten komen, moeten we eerst die afgunst voor vrouwelijke eigenschappen aanpakken. Het is belangrijk dat er geen distictie gemaakt wordt in lage of hoge status op basis van typisch 'mannelijke' (hoog) of 'vrouwelijke' (laag) karaktereigenschappen (zo zou bijvoorbeeld homoseksualiteit een lage status van mannelijkheid zijn; daarom wordt er veel gescholden met het woord homo). Deze vorm van seksisme zit in vrijwel alle lagen van onze cultuur verwerkt: van onze opvoeding ('verman jezelf', 'wees een vent', 'echte mannen huilen niet'), tot onze media (denk aan de manier waarop ze bij voetbal international over homo's en transgenders praten zoals de aflevering met René van der Gijp verkleed als vrouw), tot de sprookjes die we onze kinderen vertellen (over heroïsche ridders die draken verslaan en prinsessen op paarden die prinsessen uit kastelen redden), tot mond-op-mond-informatie ('HÉ! Homo!', 'Die roze trui is echt gay', 'Jonge, die gast is echt verwijfd'), etc. Manieren waarop we dit kunnen aanpakken zijn: reële representaties (van mannelijkheid en vrouwelijkheid) in de media, het tijdens de opvoeding normaliseren van zogenaamd gender-atypisch gedrag, en het verwerven van meer aandacht (in bijvoorbeeld de media, maar ook in instituten) voor de sterke, leidinggevende vrouw, en andere sancties welke man en vrouw als meer versatiel en uiteenlopend neerzet dan de binaire genderhokjes in onze media, tradities/normativiteit, en opvoeding dat doen. *Long way to go*, dus.
- Het verwijderen van heteronormativiteit uit onze opvoedingen. Zo spreekt mijn beste vriend Amer zich altijd in frustratie uit tegen heteronormativiteit. Als homoseksueel zijnde, heeft hij er altijd moeite mee gehad dat de wereld, omdat hij een jongetje was, er meteen vanuit ging dat hij vanzelfsprekend een vriendinnetje zou krijgen. Het was niet alleen zijn moslim vader, welke van hem wenste dat hij op meisjes zou vallen. Ook was het de westerse media en 'cultuur', welke hem continu opnieuw liet zien dat de 'normale' manier van liefhebben tussen een jongetje en een meisje plaatsvindt. Zo zijn vrijwel alle kindersprookjes geschreven vanuit een hetero manier van denken. En later waren/zijn tienerprogramma's, zoals *Beugelbekkie*, *Totally spies*, *As Told by Ginger*, maar ook *SpongeBob* en 'zelfs' het Nederlandse *Het Huis Anubis*, altijd heteronormatief geschreven. En dat, terwijl homoseksualiteit heus geen zeldzaamheid is. Onbewust, leg je een kind door het benadrukken van het meenemen van een eventueel vriendinnetje, een verplichting op. En de media voedt dit idee door homoseksualiteit (vooral in kinderprogramma's) nog weinig besproken te maken. Het verwijderen van die heteronormativiteit kan 'simpelweg' door het

schetsen van een meer inclusief beeld van de maatschappij in kinderprogramma's en -verhalen, door je kind's opties open te laten wat betreft eventuele romantische partners in de toekomst, en door acceptatie van homoseksualiteit aan zich. Alleen met dit laatste lijkt de maatschappij zo nu en dan nogal wat moeite te hebben.

- Het (seksueel) opvoeden van onze jongens en meisjes op dezelfde manier. De seksuele opvoeding tussen jongens en meisjes verschilt schrikbarend van elkaar. Meisjes worden van jongs af aan al angst ingeboezemd voor hun seksualiteit en seksuele leven ('stuur je me een berichtje wanneer je veilig thuis bent?', 'fiets nooit alleen naar huis 's avonds/'s nachts!', 'slik de pil!', 'pas op dat je niet met teveel mensen slaapt, want niemand wil een afgelichte boterham', etc), terwijl er tegen jongens simpelweg wordt gezegd: veel plezier vanavond, pas op jezelf. Meisjes leren te leven in een wereld vol engers. Jongens niet. Het is van belang, dat we zowel jongens en meisjes leren over de gevaren - en plezieren - van de (seksuele) wereld, dat wij hen leren over *consent* (jongens net zo goed als meisjes), wat veilige seks inhoudt, en wanneer je je vingers thuis moet houden. Daarnaast is het belangrijk om de seksuele spagaat (zoals Sunny Bergman dit omschrijft) bij de kern aan te pakken: *slutshamen* moet niet getolereerd worden, en bovendien zal de vrouw in de media minder moeten worden neergezet als erotisch object.
- Het aanpakken van (institutioneel) racisme. Al doen we in Nederland alsof we 'kleurenblind' zijn (iets, waarmee we racisme volledig onbespreekbaar maken: wij zien immers geen kleur), worden er nog steeds mensen buiten het sollicitatieproces gehouden vanwege hun 'exotische' achternaam, wordt het woord 'neger' nog steeds door witte mensen gebruikt om mensen met een donkere huidskleur te omschrijven, en is zwarte piet nog steeds traditie (met een hoop voorstanders). Het is belangrijk dat we bewustzijn creëren voor de dagelijkse problematiek van POC (People Of Color). Het verwerpen van de Nederlandse 'kleurenblindheid' is hier een onderdeel van, maar ook de realisatie dat Nederland gebouwd is op een koloniaal (racistisch) verleden, speelt hierbij een rol. Luisteren, naar de mensen die deze dagelijkse problematiek ervaren, en deze serieus nemen, speelt hierbij een grote rol. Alleen wanneer we luisteren, en onze witte fragiliteit aan de kant zetten, kunnen we ons realiseren dat (bijvoorbeeld) een 'traditie' zoals zwarte piet wel daadwerkelijk racistisch is. Witheid, wit privilege en het uitgebreid bespreekbaar maken hiervan, is hierin van groot belang.
- Het drastisch veranderen van zowel het schoonheidsideaal voor de vrouw als de objectivering van de vrouw in de media. Het plastische chirurgie, extreem-sporten-en-weinig-eten aanmoedigende schoonheidsideaal is schadelijk voor zowel jongere als oudere vrouwen. Niet alleen vertelt het de vrouw dat zij van nature niet mooi kan zijn; ook vertelt het haar dat ze absoluut geen tekenen van ouderdom mag tonen en dat zij er altijd seksueel verlangbaar uit moet zien. Met de komst van smartphones en social media, en het feit dat de jongsten uit onze maatschappij hier net zo goed gebruik van maken, heeft dit schadelijke schoonheidsideaal ook impact op meisjes van nog niet eens 12 jaar oud (denk aan de dieet-plannen van het 7-jarige zusje van Millie Bobby Brown). Dit kan, hopelijk, hersteld worden door een grotere variatie aan vrouwelijke representaties en vrouwelijke lichamen in de media onder het mom van 'schoonheid', maar ook door op social media meer échte afbeeldingen te delen.

Over al deze speerpunten apart heb ik in deze thesis al volledige bladzijden geschreven, dus hier houd ik het beknopt. Wel wil ik hierbij benoemen, dat het niet makkelijk gaat zijn deze alledaagse vormen van seksisme, racisme, homofobie en discriminatie uit ons systeem te halen. Zoals al eerder gezegd, vinden mensen het vaak moeilijk om de factoren die zij hebben meegekregen in hun opvoeding (traditie, normativiteit) los te laten en tot iets nieuws te komen. Om dergelijke doelen te behalen, zijn wellicht nog meerdere generaties nodig.

Het is belangrijk om je bewust te worden van deze alledaagse -ismes. Deze zitten namelijk echt in elke hoek en kier van de maatschappij verstopt. Net paaseieren.

Zo vielen tampons en maandverband in 2016 nog onder de 21%-taks, maar vallen ze, na het nodige protest, nu onder de 6%-taks, als zijnde 'verbandmiddelen met geneeskundige doeleinden' (dit is nog steeds onzin, want het is geen verbandmiddel met een geneeskundig doeleind, want: menstrueren is natuurlijk. Het is geen verwonding, of zo. Maar oké: *we're getting somewhere*). En zou je je kunnen afvragen waarom er zó genoten wordt van *Rupaul's Drag Race*: een soort America's next top model voor drag queens, waarbij het dramatisch uitvergroten van een vrouwelijk persona en deze op een extreme wijze uitspelen centraal staan. Is het feit dat er van mannen in drag genoten wordt (terwijl vrouwen die daadwerkelijk zo extreem vrouwelijk zijn gehaat worden voor hun ijdelheid, extreme vrouwelijkheid, sletterigheid, etc) misogyn? En waarom worden er

volledige programma's gemaakt over vrouwelijke mannen, maar niet zo veel over mannelijke vrouwen? En wat zegt het feit dat borstvoeden in het openbaar als controversieel gezien wordt over onze maatschappij? Waarom kan ik gerust de hashtag #man opzoeken op instagram, maar krijg ik vervolgens een foutmelding wanneer ik #woman zoek? (bijlage 8a, 8b). Waarom raken mijn mannelijke vrienden niet in paniek wanneer zij hun vrienden kwijtraken in de stad, en ik wel wanneer ik mijn vriendinnen kwijtraak? En waarom dragen mannen eigenlijk geen hakken?

Dit alles heeft te maken met alledaagse -ismes. En het is deels aan het feminisme, om hier zowel een antwoord op te kunnen geven, als een verandering in te kunnen brengen.

Iic. WAAROM FEMINISME OOK VOOR MANNEN RELEVANT IS

Alhoewel de man in het feminisme, door een kortzichtige groep mensen, nog wel eens wordt neergezet als grote boze wolf, vind ik het belangrijk te benadrukken dat het feminisme óók voor de man relevant is (dus óók voor de witte hetero man, die door het feminisme het meest wordt uitgekotst).

Want alhoewel de man misschien niet buitengesloten zal worden op basis van zijn gender/seks, bestaat er, dankzij genderstereotyperingen en de binaire gender hokjes die wij van jongs af aan meekrijgen, ook voor mannen een druk om aan deze stereotiepen en hokjes te voldoen.

Mannen moeten masculien, sterk, dominant, leidinggevend, stoer en succesvol zijn. Dit stereotiepe verlangen naar mannelijk succes (in vergelijking tot vrouwelijke sexiness en schoonheid) moet zich vooral vertalen in financieel succes. Een échte man is, vanzelfsprekend, welvarend en financieel onafhankelijk. Hier in Nederland hebben we het vooral over de 'Hard werkende Nederlander', waarmee we eigenlijk gewoon de hard werkende man bedoelen. En het westerse schoonheidsideaal vertelt ons dat de man veel mooie spulletjes moet hebben (als bewijs van zijn succes). Daarom zorgt mama voor de kinderen, niet papa. Want papa moet geld verdienen.

Dylan van Rijsbergen, historicus, schrijft over mannelijkheid en vaderschap: "Het is natuurlijk mogelijk om af te wijken van die eenzijdige verwachting die bestaat van mannen. Een kans om dat te doen is zorgend vaderschap. Het is een kans die vaak niet benut wordt. Hoeveel vaders blijven niet voltijds werken en laten ze zorg voor hun kinderen min of meer aan hun geliefde over? Op de korte termijn is dat wellicht de gemakkelijke weg: werken is immers veilig en bekend terrein voor de meeste mannen. Zorgen - die eindeloze herhaling van handelingen: het voeden, de luiers, de slaapjes, spelen, aan- en uitkleden, wassen, knuffelen, en nog meer spelen, ruimte geven en begrenzen, ondersteunen, troosten, stimuleren, woede bedaren, nachtelijke angsten bezweren, overreden en overreed worden - ligt voor velen buiten hun comfort zone.

(...) Soms betekent minder werken het opgeven van een baan waar je in kan doorgroeien. Als we de officiële emancipatiemonitor van de overheid erop naslaan, zijn het nog altijd vooral vrouwen die automatisch dit offer maken, terwijl hun mannelijke partners gewoon doorwerken. Dit is male privilege in het kwadraat, maar het tekent ook de angst van mannen om aanzien te verliezen. Met als gevolg dat ze er op latere leeftijd achter komen dat ze iets wezenlijks hebben gemist, dat ze zich - in de woorden van columnist Martin Bril - voelen als een toerist in hun eigen gezin" (Het F-Boek, pp. 40)

Die angst om aanzien te verliezen, komt vooral voort uit het feit dat ditzelfde aanzien ook wordt gezien als een aantoning van mannelijkheid. Bij het verliezen van een baan, of het minder gaan werken, en dus het verliezen van aanzien, voelt de man zich minder mannelijk. Een financieel afhankelijke man past namelijk niet in ons patriarchale, westerse idee van mannelijkheid. Het is niet dat deze man daadwerkelijk minder mannelijk wordt wanneer hij minder gaat werken, maar zo wordt het wel ontvangen.

"De mannen die er wel voor kiezen om meer te zorgen, zullen in veel gevallen een hoeveelheid weerstand moeten overwinnen. Afhankelijk van zijn omgeving kan een man die er voor kies om minder te werken om voor zijn kinderen te zorgen, met onbegrip of hoon te maken krijgen. Van andere mannen, maar ook van vrouwen. Op mannen kan een zorgende man, iemand die afwijkt van het patriarchale rollenpatroon, bedreigend overkomen. Zo confronteert hij hen met hun eigen privilege: waarom werken zij vaak voltijd en hun partner in deeltijd? Hij heeft daarnaast vaak een sterkere band met zijn kinderen, iets wat zij moeten missen en dat doet pijn. Tenslotte doorbreekt hij hun voorstelling over hoe de wereld hoort te zijn en dat maakt hen onzeker. De zorgende vader laat een glimp zien van een zachtere, meer relationeel gerichte mannelijkheid.

(...) Mannen die er voor kiezen om meer te zorgen, kunnen de wereld, hun kinderen, hun partner en zichzelf iets wezenlijk positiefs meegeven. Het is belangrijk om dit telkens weer te benadrukken, zeker in een wereld die 'het goede leven' bijna altijd definieert in termen van consumptie en economische groei.

In een patriarchale samenleving staan heteroseksuele blanke mannen boven vrouwen, boven homoseksuele mannen, boven gekleurde mannen en vrouwen. Maar ook de werkende mannen boven mannen die meer zorgen. Dat maakt de feministische kritiek op patriarchale onderdrukking ook voor mannen relevant.” (Het F-Boek, pp. 40, 41).

Het feminisme, als ‘beweging’, zet zich in tegen deze stereotype, binaire genderhokjes welke voor ons gecreëerd zijn. Het hokje van de dominante, sterke, stoere, financieel onafhankelijke man, hoort hier ook bij. Het is belangrijk dat óók mannen het gevoel hebben of krijgen dat zij hun leven kunnen indelen zoals zij dit zelf graag willen; zonder continu een idee van ‘mannelijkheid’ hoog te hoeven houden. Dit is belangrijk voor de door van Rijsbergen omschreven ‘zorgende mannen’, maar ook voor mannen die nagellak willen dragen, mannen die niet op vrouwen vallen, mannen met een XX-chromosoom, mannen met emoties.

Mannen met emoties. Dat zijn dus alle mannen. Emoties, en het praten hierover, passen namelijk óók niet in het ‘traditionele’ idee van mannelijkheid. Dit is ontzettend schadelijk. En daarnaast dehumaniserend. We moeten de man in de media en in onze manier van opvoeden meer aanmoedigen om ‘zacht’ en emotioneel capabel te zijn. Uitspraken zoals: ‘verman jezelf’ (dat wil zeggen: stel je niet zo aan) en ‘wees eens een echte kerel’ (dat betekent vrijwel hetzelfde, maar meer in de zin van: ‘doe niet zo verwijfd’), werken hier niet echt aan mee.

Het is verbazingwekkend, hoe mijn vriend en al mijn exen, vrijwel allemaal emotioneel incapabel waren of zijn. Fenomenen zoals femphobia (de angst voor typisch vrouwelijke eigenschappen in zowel man als vrouw) versterken dit idee van ‘de mannelijke man’ als superieur, welke er voor zorgt dat mannen niet mogen huilen, emotioneel mogen zijn of bijvoorbeeld huisvader mogen zijn. Pak je dus misogynie aan, dan pak je ook indirect de verachting van de ‘zachtere’ man aan. En dit is belangrijk. Want het opkroppen van emoties zorgt voor wrok, of misschien zelfs depressie. En dit is dan weer hetgeen wat ten grondslag ligt aan het feit dat zelfdodingen twee keer zo hoog zijn onder mannen, dan onder vrouwen (bron: Centraal Bureau Statistiek, ‘Meer zelfdodingen’, 2016). Mannelijke emoties moeten, letterlijk en figuurlijk, bespreekbaar worden gemaakt.

Daarnaast zou, ter bevordering van de emancipatie, het ook een logische stap zijn als de man steeds meer als lustobject gezien mag en zou worden. Aynouk Tan, journalist, curator en art director vraagt zich bijvoorbeeld af: “Terwijl de begeerte van het vrouwenlichaam wordt opgewekt door de onzichtbaarheid, begeren we dan man via de regels van de zichtbaarheid. Via kort haar wat het gezicht compleet onbedekt laat, of een geheel ontbloot bovenlijf. *Waarom fantaseren we niet over een man die de panty verleidelijk van de knie afrolt?*” (Het F-Boek, 2015, pp. 285).

Waarom mag de man niet óók sexy zijn? En wat zegt het over de bestaande genderrollen, dat ik het lachwekkend vind om aan het idee te denken dat mijn vriend op een sexy wijze een panty van zijn harige beentjes af rolt?

Iets in mij zegt dat, wanneer het andersom er belachelijk uit ziet, het waarschijnlijk eigenlijk ook zo is. Die hele seksualisatie van alles. Met name de vrouw. Dat is eigenlijk gewoon heel erg stom. Maar hoe eerlijk is het eigenlijk, dat de man zich nooit op die manier sexy mag voelen? Seks is immers gewoon een oer-behoefte. En al helemaal voor mannen, zo blijkt uit Jane Shibley Hyde’s onderzoek. Dus zoals ik in kop 1a over polarisatie me al afvroeg: mag een jongen zich dan niet mooi voelen? Of zich mooi willen maken? En wat zegt het over mij, dat ik hierbij alleen maar kan denken aan de *Rocky Horror Picture Show*, mijn beste vriend in drag, en die ene keer dat Sander een jurkje van mij had aangetrokken (waarna we beiden de slappe lach kregen)?

Mannen moeten zich, volgens Tan, eigenlijk massaal in mooie roze jarretels gaan heisen. En nog veel belangrijker: wij zouden hier net zo goed geil van moeten worden. Want is het niet een teken van een diepgewortelde genderongelijkheid, dat het blijkbaar vreemd is om hier als vrouw over te fantaseren? En is het niet vreemd dat een vrouw wel een broek aan kan, maar een man geen rokje?

“Door de man niet aantrekkelijk te vinden in roze jarretels dwingen we hem in het keurslijf van een eenzijdig manbeeld. Bovendien bevestigen we daarmee zijn dominante positie: wanneer vrouwen zich in een pak met

stropdas hullen, werkt dat statusverhogend; wanneer mannen zich met iets vrouwelijks associëren (wat dan ook), is dat statusverlagend” (pp. 288).

Dus, als we echt op zoek zijn naar gendergelijkheid, is het belangrijk om hierbij ook de man in acht te nemen. Het is belangrijk dat we ‘zachte’, ‘vrouwelijke’ eigenschappen in de man gaan waarderen. De man mag best huisvader zijn, hij mag best over zijn gevoelens praten (*please do*), hij mag best financieel afhankelijk zijn, sexy zijn, mooi zijn of een rokje aan. Beter nog: dit alles zou een vereiste moeten zijn voor minstens een deel van de mannelijke bevolking (want realiseer je wel: er is niets mis met de mannelijke man, en ik dwing ook geen enkele masculiene man hiermee om zich minder masculien voor te doen; het is alleen belangrijk dat de mogelijkheden er zijn, en sociaal geaccepteerd worden) als we écht een staat van gelijkheid willen bereiken.

IId. DE WAGE GAP EN ANDERE FABELS: DE WERELD UIT

Er gaan een aantal fabels de ronde over en in het feminisme, waarvan ik het belangrijk vind om hen uit de discussie te halen. In deze herdefiniëring en een 'correctie' van het feminisme vind ik het belangrijk dat gehanteerde argumenten onderbouwt en onderzocht zijn, voor zij de wereld in geslingerd worden.

Neem bijvoorbeeld de loonkloof (*wage gap*) tussen man en vrouw. Dit argument, namelijk; dat vrouwen minder zouden verdienen dan mannen, wordt ook hier in Nederland, en ook door meiden van mijn leeftijd gehanteerd. Man en vrouw zou nog dusdanig ongelijk behandeld worden, dat zij ook ongelijk betaald worden voor exact hetzelfde werk.

Dit is niet waar. In elk geval: niet hier in Nederland. Het idee van deze *wage gap* is gebaseerd op (algemene) gemiddelden. De man zou, op basis van deze gemiddelden, veel meer verdienen dan de vrouw. Maar hierbij wordt geen rekening gehouden met het feit dat als je gemiddelden gebruikt, bepaalde achtergrondkenmerken onzichtbaar blijven.

Zo werkt de vrouw bijvoorbeeld vaker parttime. Vaak is dit omdat (vanwege onze binaire sekstereotyperingen: dat vrouwen voor de kinderen moeten zorgen en mannen voor het merendeel moeten werken - 'het enige recht van de vrouw is het aanrecht'), de vrouw zelf wenst (of ook: dat er van de vrouw gewenst wordt) dat zij het huishouden regelt, op de kinderen past, na het werk een maaltijd op tafel kan zetten, etc. Het salaris van de vrouw blijft achter omdat het werk van de vrouw dus vaker stil komt te liggen door familieomstandigheden. Denk ook aan het hebben van een kind en het verlof welke hiermee gepaard gaat. Dit haal je, financieel gezien, niet snel in. Wat blijkt uit het "Nationaal Salaris Onderzoek" van Intermediair en Nyenrode Business Universiteit is dat van de vrouwen maar liefst 34% het werk stillegde vanwege familieomstandigheden, tegenover maar 3% van de mannen. Dus ondanks het feit dat je 'samen' als man en vrouw een kind krijgt, heeft dit uiteindelijk alleen negatief effect op de financiële situatie/het salaris van de vrouw (zo wordt je ook wel lekker financieel afhankelijk van je man. Doe! autonomieit).

Volgens ditzelfde onderzoek verdient een vrouw vanaf een leeftijd van 35 zo'n 3.662 euro minder dan mannen, en is het zo dat mannen sneller een vast contract krijgen dan vrouwen. Volgens Jaap van Muijen, hoogleraar psychologie en mede-opsteller van het onderzoek, komt dit deels van de assertiviteit van de man: "Vrouwen willen graag eerst die baan en beginnen dan pas met onderhandelen. Het probleem is dat ze dan te laat zijn. Ook zijn mannen vaak beter in conflictsituaties. Zij kunnen een inhoudelijk meningsverschil met iemand hebben en aan het einde van de dag toch met elkaar een biertje drinken. Vrouwen gaan conflicten liever uit de weg, omdat die bij hen langer doorsudderen".

Daarnaast werkt de vrouw vaak in sectoren of functies welke minder betaald worden dan sectoren of functies waarin de man zich veel bevindt (denk aan het onderwijs; een niet gigantisch lucratieve, tijdsberovende sector, welke vandaag de dag zeer vrouwelijk is).

Deze feiten halen het gemiddelde salaris van de vrouwelijke bevolking omlaag. En als je dus alleen kijkt naar het gemiddelde salaris van de vrouwelijke en mannelijke bevolking, lijkt dit verschil in salaris dus behoorlijk hoog. Maar dit is niet perse accuraat. Want waar we écht naar moeten kijken, is naar wat man en vrouw per uur verdient in precies dezelfde sector met precies dezelfde functie (en waarom) .

De loonkloof tussen man en vrouw beslaat in daadwerkelijkheid maar 5% in de overheid, en 7% in het bedrijfsleven. En het is zelfs zo, dat jonge vrouwen meer verdienen dan mannen, omdat jonge vrouwen vaak hoger opgeleid zijn. Het is pas vanaf een leeftijd van 30+, dat het andersom ineens het geval is. (bron: centraal bureau statistiek, CBS) Iets wat naar mijn idee ook enigszins logisch is, want onder mensen die nu bijvoorbeeld 50 zijn, is het vaak zo dat juist mannen hoger opgeleid zijn. Dit heeft alles te maken met hoe, met de tijd, de mogelijkheden en ambities van de vrouw veranderd zijn. Meisjes doen het nu beter dan jongens in het onderwijs (bron: Het F-boek, pp. 292).

Centraal Bureau Statistiek vertelt mij het volgende: "Er bestaan beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen, maar de verschillen zijn voor een belangrijk deel verklaarbaar uit kenmerken als opleidingsniveau, beroepsniveau, het hebben van deeltijd- of voltijdwerk en werkervaring. Bovendien worden de verschillen

kleiner, onder meer door een stijgend opleidingsniveau van vrouwen. Zo verdienen jonge vrouwen meer dan jonge mannen. Dat blijkt uit het CBS onderzoek 'Gelijk loon voor gelijk werk?', waarin beloningsverschillen zijn gecorrigeerd voor een twintigtal relevante kenmerken. Of de verschillen die resteren na deze correctie te maken hebben met seksdiscriminatie of andere oorzaken kan met dit onderzoek niet worden vastgesteld. (...) Dat jonge vrouwen een hoger uurloon hebben dan jonge mannen hangt voor een groot deel samen met het feit dat jonge vrouwen gemiddeld hoger opgeleid zijn dan jonge mannen. Bij oudere werknemers (vanaf 45 jaar) is het opleidingsniveau onder mannen hoger dan onder vrouwen en gaan bovendien factoren als werkervaring en beroepsniveau een grotere rol spelen. Qua aantallen en salarissen domineert de oudere groep nog altijd de totale werknemerspopulatie" ([cbs.nl](https://www.cbs.nl)).

De man-vrouw-kloof die overblijft, wanneer bovenstaande argumenten en redenen in acht zijn genomen, kan dus niet vastgesteld worden als zijnde seksdiscriminatie. Maar waar komt deze dan precies vandaan?

Joop (BNNVARA) voegt hier, op basis van het Nationaal Salaris Onderzoek, het volgende aan toe: "Naast het krijgen van een kind, zijn vrouwen ook vaker gedwongen hun loopbaan te onderbreken dan mannen vanwege een burn-out of overspannenheid. Dat is de derde meest voorkomende reden om te werken bij vrouwen: 15 procent van de vrouwen heeft het werk stil moeten leggen, tegenover 9 procent van de mannen. Eerder is al gebleken waar dat onder meer door komt. Zo zijn zwangerschapskwaaltjes vooral onder twintigers en dertigers een belangrijke boosdoener. Voor andere leeftijdscategorieën geldt dat vrouwen simpelweg minder gezond zijn dan mannen, anders behandeld worden door bedrijfsartsen en vaker in sectoren werken waar de werkdruk en daardoor ook het ziekteverzuim hoog is".

Het grote vrouwelijke wonder, en tegelijk het grote vrouwelijke nadeel, namelijk: het kunnen baren en dragen van kinderen, zorgt er dus voor dat we het op de werkvloer niet altijd even goed kunnen bijbenen (met de mannen). Dit doet me denken aan hoe het patriarchisch systeem is ontstaan (om je even op te helderen: tijdens de agrarische periode, waarin zware gereedschappen en werktuigen niet altijd goed te hanteren waren door (zwangere) vrouwen). Chimamanda Ngozi Adichie omschrijft in haar TedTalk uit 2017 een Nigeriaans fenomeen welke 'bottom power' heet. Dit zou de grote kracht zijn van de vrouw: dat zij de keuze heeft met wie zij zich gaat voortplanten (dat is ook niet altijd zo, maar oké), maar een onderzoek alleen al, laat zien dat de wondere wereld van onze eierstokken en baarmoeders, ook een gigantisch nadeel kan zijn. En het zou al heel erg meewerken als het een normaliteit zou worden dat óók de man met zwangerschapsverlof zou kunnen en mogen (papadagen), al is het alleen al om de druk op de vrouw (werken, voor het gezin zorgen, kinderen baren, een goede moeder zijn, het huishouden verzorgen) te verminderen en fenomenen zoals burn outs bij vrouwen te voorkomen.

De 'ongelijkheid' zit dus veelal alleen in die gemiddelde cijfers. Niet perse in de betaling die we voor ons werk krijgen. Eerder zit de ongelijke behandeling in de manier waarop de vrouw en man behandelen en bekijken. De vrouw wordt bijvoorbeeld verantwoordelijk gemaakt voor haar zwangerschap, voor kind en voor gezin; een druk die niet zo zeer voor mannen bestaat. De ongelijkheid in salaris bestaat dus vrijwel alleen maar vanwege de binaire sekstereotyperingen die ons aangeleerd zijn. Die sekstereotyperingen zijn dus hetgeen wat wij moeten aanpassen, niet perse het loon voor de vrouw of man, want het verschil tussen beide bestaat simpelweg vanwege eerder genoemde redenen.

Het zou fijn zijn, als feministen die zich bezighouden met deze kwestie, en deze ook als argument gebruiken, deze feiten en cijfers eens goed analyseren en de verworven informatie gebruiken in de discussie. Te vaak wordt nog het idee gewekt dat de loonkloof voortvloeit uit pure seksisme of discriminatie. Dat de vrouw, voor het zelfde contract, en dezelfde functie met dezelfde achtergrond een totaal ander uurloon verdient. En dit is simpelweg niet waar. Alhoewel seksisme en discriminatie een rol spelen in de loonkloof, heeft dit eerder te maken met de manier waarop we vrouwen situeren in het werkveld en in het gezinsleven. Niet met de manier waarop we haar betalen. Een stap in de goede richting zou zijn: zwangerschapsverlof voor mannen en het normaliseren van het huisvaderschap in plaats van per definitie het huismoederschap. Het gebrek hieraan is een gebrek welke ten grondslag ligt aan de sekstereotyperingen en binaire seksehokjes waarin wij geconditioneerd worden te leven. Want dit, die voorgeprogrammeerde manier van denken over seksen, dát is waar verandering in moet komen om de loonkloof te dichten.

Feministen hebben wel vaker de neiging argumenten te gebruiken welke niet volledig doordacht zijn om hun motivatie te onderbouwen. Zo ook het *rape culture* argument. Eén, waar ik gemixt tegenover sta. De westerse wereld, en dus óók Nederland, zou een *rape culture* zijn. Rape culture is een cultuurtje waarin verkrachting, misbruik en seksuele intimidatie genormaliseerd wordt.

De filosofie hierachter, is dat iets zogenaamd ‘onschuldigs’ als catcalling (vrouwen naroeven op straat), grapjes over verkrachting, locker room banter (stoere manier van praten over (seksuele handelingen met) de vrouw zoals ‘grap em by the pussy’), dick pics en het ‘boys-will-be-boys’-fenomeen, zich kunnen manifesteren in stalken, het (niet-consensueel) maken of lekken van seksuele videos of fotos, ongewilde seksuele aanrakingen, revenge porn (pornografische videos of beelden van vaak iemands ex, bedoeld als wraakneming), welke uiteindelijk resulteren in misbruik, drogeren en verkrachting. Normalisatie van seksisme en vrouwenhaat manifesteert zich in degradatie, welke zich uiteindelijk manifesteert in misbruik.

“Tolerance of the behaviors at the bottom supports or excuses those higher up. To change outcomes, we must change the culture” (bron: the11thprincipleconsent.org, zie bijlage 6: rape culture uitgelegd door middel van een hiërarchische piramide).

En hier, in dit idee, kan ik me redelijk goed vinden. Ik ben er zeker van overtuigd dat het tolereren van vrouwonvriendelijk gedrag zoals catcalling, vrouwen sletten of ‘kechs’ (denk aan het voorval met rapper Boef) noemen, ongewilde (nog-)niet-seksuele aanrakingen, grapjes over verkrachting, locker room banter, etc., er in kan resulteren dat er op een bepaalde en verkeerde manier gedacht wordt over wat oké is en wat niet oké is. Wat er uiteindelijk in kan resulteren dat dit gedrag escaleert en dus problematischer en extremer wordt. Gedragingen zoals deze moeten op tijd, in een vroeg stadium voorkomen en gecorrigeerd worden.

Hetgeen waar ik een probleem mee heb, is het idee welke de term *rape culture* wekt. De doorsnee associatie met deze term is: een cultuur waarin verkrachting de norm is. En zo wordt de term ook gebruikt in de feministische discussie. De term *rape culture* gebruiken in een ‘cultuur’ zoals de Nederlandse is het zeggen dat in Nederland verkrachting genormaliseerd wordt en dat jonge mannen bij ons geconditioneerd worden om uiteindelijk in een verkrachter te veranderen. Hiermee, met deze associatie, en het feit dat de term ook op deze manier gebruikt wordt in de discussie, ben ik het absoluut niet eens. Hier in Nederland weet een verkrachter best dat wat hij aan het doen is grensoverschrijdend gedrag is, maar hij doet het alsnog. Er zullen maar weinig gevallen zijn waarbij de verkrachter volledig *clueless* is.

Alhoewel ik me kan vinden in de rape culture piramide, welke ons vertelt dat het tolereren van ‘klein’ seksistisch gedrag kan resulteren in ‘groot’, schadelijk seksistisch (en seksueel) gedrag, vind ik niet dat de term ‘rape culture’ gehanteerd mag worden voor landen zoals Nederland. Een betere term zou zijn: sexist conditioning culture. Of: sexually superior conditioning culture, of: culture of sexual entitlement (zo iets). Weet ik veel).

Waarom we deze term, naar mijn idee, niet mogen hanteren, is omdat er Nederland sancties getroffen worden tegen verkrachters. Hiervoor kun je celstraf krijgen. En alhoewel het in Nederland nog niet perfect gaat (want óók ik kreeg de vraag: ‘maar wat had je aan dan?’ en ‘misschien heb je wat gemixte signalen gegeven?’ - toen ik voor het eerst vertelde over mijn verkrachting) komen we, rechterlijk en wettelijk wel zo veel mogelijk op voor de slachtoffers (ik probeerde hier een ander woord voor te vinden. *I did not succeed*. ‘Slachtoffers’ klinkt echt super kut). In Nederland wordt verkrachting niet zo zeer de schuld van de vrouw gemaakt. Misschien door kortzichtige conservatieve stommerds, maar niet door het rechtssysteem of onze ‘cultuur’. En er zijn landen waarin dit wel gebeurt. Dát zijn echte *rape cultures*.

Denk aan India. In veel plaatsen in India is het dagelijkse koek dat er meerdere vrouwen verkracht worden. En dan is het ook nog eens de schuld van de vrouw. Een documentaire van The Quint over Haryana’s verkrachtingscultuur (2018) laat zien hoe het idee (dat van het normaliseren van verkrachting) vastgeroest zit in hun manier van denken. Onder het mom van: “You can’t clap with one hand” (dus: voor seks zijn twee partijen nodig), blijkt het doodnormaal gevonden te worden. Wanneer meisjes simpelweg glimlachen naar een jongetje, zou ze er voor zorgen dat de jongen zich aangetrokken voelt tot het meisje, en dus vragen om verkrachting. “Girls should not leave the houses unless they have some work”, zegt een jongetje van hooguit 14. En ook het politiepersoneel uit de omgeving zegt dat zelfs met iemand praten consent nodig heeft, en als

je dus met iemand praat (en dus ‘consent’ geeft), is het ook niet gek dat je verkracht wordt. Dit is ook de omgeving waarin *honour killings* (het vermoorden van je eigen familielid, vaak een vrouw, omdat zij bijvoorbeeld een vriendje of een romantische relatie heeft, welke niet bevalt) hartstikke vaak voorkomen.

De verkrachter wordt in deze cultuur niet gestraft. Het is immers niet zijn schuld, maar die van zijn ‘prooi’. Zelfs de politie is het hier mee eens. Dít is rape culture. En India is niet alleen. In bijvoorbeeld Ethiopie wordt seksueel geweld richting vrouwen getolereerd, worden zij ontvoerd en gedwongen te trouwen. En Zuid-Afrika piekt nog steeds in verkrachtingscijfers (wiki). Nederland is hier niet mee te vergelijken. Ik vind het schandelijk dat we over de westerse wereld durven praten als zijnde een rape culture wanneer er in culturen als die van India een gigantische normalisatie van verkrachting plaatsvindt

Ja: we moeten de factoren aan de onderkant van de piramide aanpakken om situaties bovenaan de piramide te voorkomen. Maar er is geen rape culture in Nederland. Eerder seksisme, een tolerantie voor de beginselen van seksueel overschrijdend gedrag.

Zo vind ik de #metoo discussie dan ook een lastige. En zoals je wellicht gemerkt hebt, ben ik hier niet op in gegaan in deze gehele thesis. Want onder het mom van #metoo is er geen distinctie gemaakt tussen seksuele intimidatie, aanranding, of brute verkrachting. Waar ligt de grens? Nageroepen worden op straat is niet van dezelfde aard als bruto verkracht zijn geweest. Ja: het is onderdeel van diezelfde piramide (bijlage 6), maar zijn aard verschilt ontzettend. Daarnaast is #metoo niet te controleren. Het is zo makkelijk iemand vanaf je laptopje te beschuldigen van verkrachting, terwijl dit helemaal niet waar is. #metoo heeft, ook Nederland, neergezet als een maatschappij waarin verkrachting en aanranding gigantisch veel plaatsvindt. Maar ik vraag me af hoeveel hiervan wel écht waar is. Denk bijvoorbeeld aan de #metoo-beschuldiging van Jelle Brandt Corstius, waarin hij Gijs van Dam als schuldige neerzet. Zijn volledige carrière staat nu onder vuur, voor een feit, welke niet eens bewezen is. Gijs van Dam geeft zelf, aan tafel bij De Wereld Draait Door, aan dat hij en Jelle simpelweg samen een drankje hadden gedronken en vervolgens samen naar huis waren gegaan. Jelle zegt dat hij verkracht is geweest. Wat is hiervan waar?

In het artikel ‘Ha, een prooi’, van HP/De Tijd, 2018, staat dit, en de ernst van een eventueel onterechte beschuldiging ter discussie: “Een #Metoo beschuldiging in de media betekent een levenslange beschadiging van je reputatie en carrière” - Peter Plasman.

Ik ben trots op hen die daadwerkelijk verkracht of aangerand zijn geweest, die hier nu onder het mom van #metoo mee naar buiten zijn gekomen. Alleen het gevaar van de ‘hype’ van de #metoo, is dat het een trend maakt van de leus. En het is ontzettend moeilijk na te gaan welke hiervan daadwerkelijk om aanranding of verkrachting gaat, en welke bijvoorbeeld simpelweg om nageroepen worden gaat. #metoo is voor mij eerder een hype dan een beweging. En mijn persoonlijke voorkeur is dan ook, dan #metoo zo veel mogelijk los van het feminisme wordt gezien.

Daarnaast zijn er nog andere dingen, waar ik als feminist, dankzij de media en het internet, automatisch geassocieerd wordt. Denk aan de fat acceptance/body positive movement. De beste vriend van mijn vriendje zei me laatst nog, toen ik zei dat ik mensen met morbide obesitas echt heel naar vond: “maar Lilian, jij bent toch een feminist. Jij hoort helemaal body positive enzo te zijn”. Nee. Ik weiger een beweging die extreem ongezond gedrag normaliseert te supporten. Ik vind fat acceptance stom. Als je een aandoening hebt welke je meer vet laat opslaan, kun je hier natuurlijk niets aan doen. Maar ik sta niet achter vrouwen die zichzelf dood eten (en hier dan ook nog in toegejuicht willen worden). Ook wordt ik als feminist geassocieerd met SJW’s en special snowflakes, en ook hier sta ik niet achter. Het idee van de in de wage gap gelovende, rape culture hanterende, #metoo schreeuwende, non-binaire, morbide obesitas feminist, mag de wereld wel uit. En snel.

Ile. ZEG WAT JE BEDOELT OF HOU JE MOND GEWOON: DE IMPACT VAN TAAL

Een andere, en voor mij zeer belangrijke factor in het herdefiniëren en de imagoverbetering van het feminisme, is de taal die wij gebruiken. En daarmee bedoel ik: het woord ‘feminisme’.

Het woord feminisme is, zoals ik dat in het begin van deze thesis al stelde, er een met een genderbias. Het woord ‘feminam’ uit het Latijn, betekent ‘vrouw’. Het feminisme, als woord, is dus los te vertalen als ‘vrouwisme’.

En dit is logisch, wanneer je de oorsprong van het feminisme in je achterhoofd houdt. Het feminisme werd namelijk geboren in een wereld waarin de vrouw nog niets mocht of kon, en was bedoeld om de vrouw meer te laten mogen en kunnen. Zoals stemmen, naar school gaan, werken voor loon, en later: de anticonceptiepil slikken, openbare wc’s gebruiken, financiële autonomie, en abortus mogen plegen. *You know the drill.*

Maar we hebben dit woord, met zijn genderbias, connotaties en geschiedenis, meegenomen naar een situatie waarin bovenstaande rechten al verworven zijn. Een situatie waarin het niet meer alleen gaat om de vrouw, maar ook om homoseksuelen, transgenders, mensen met een beperking, mensen van kleur, maar ook de man. En voor veel feministen is dit prima. Want feminisme gaat immers om gelijkheid, toch?

Juist. Het gaat dus om gelijkheid. En als gelijkheid is wat we willen, dan is gelijkheid het woord wat we zullen (en moeten) gebruiken. Het is tijd voor equalisme.

Genderneutraliteit wordt in het feminisme ontzettend belangrijk gevonden: het zorgt ervoor dat iedereen zich betrokken voelt in het verhaal. Maar feminisme is zélf niet eens een genderneutrale term. Het is een exclusieve term. Niet alleen vanwege zijn naam, maar ook vanwege de connotaties en man-buitensluitende interpretaties die met het woord mee komen. Een woord, welke zich vast houdt aan de binaire man-vrouw hokjes.

Betsy Cairo omschrijft in haar TedTalk ‘Why I’m not a feminist’ (2016), al dat het feminisme (het woord) een erg strikte man-vrouw (binary) verdeling hanteert, welke erg lijkt te focussen op de verschillen tussen man en vrouw: het voelt polariserend. “(...) and I feel that the word itself, is stalling the movement”. De beste manier om er te komen, volgens Betsy, is om onze taal te veranderen.

Sommige vrouwen voelen zich bijvoorbeeld al gelijk aan mannen, en voelen zich daarom ook niet verbonden met het feminisme. Volledig vergetend dat het feminisme óók vecht voor mensen die niet eens vrouw zijn, maar misschien homoseksueel, trans, of komend van minder privilege.

Veel mannen voelen zich al helemaal niet aangetrokken tot het feminisme. Het woord, met zijn genderbias, vertelt hen dat het niet voor hen bedoeld is, de geschiedenis van het feminisme laat hen zien dat het vooral om vrouwenrechten ging, en de connotaties welke gecreëerd worden in de media en op internet (boze vrouwen en mannenhaat, polariserende factoren, fashionfeminisme/trendfeminisme, de snowflakes en SJW’s) zorgen er ook niet voor dat hij zich welkom voelt. Eerder voelt hij zich buitengesloten en misschien zelfs gehaat. Dit alles, deze negatieve connotaties, de genderbias, en de exclusiviteit van het feminisme kunnen we makkelijk uit de voeten gaan door het woord onder de schop te nemen.

Als gelijkheid hetgeen is waar het uiteindelijk allemaal om gaat, dan is het woord gelijkheid hetgeen wat ons letterlijk in woord en daad zal moeten representeren. Daarom, ben ik geen feminist meer.

Equalisme is een term, welke vrij is van het binaire, genderneutraal is, inclusief en verwelkomend is voor iedereen, en bovendien meteen érg duidelijk is over zijn doel. Het is een term, welke ook de man uitnodigt onderdeel te zijn van de discussie en het verhaal. En deze inclusiviteit is zo belangrijk, wanneer we het écht over gelijkheid willen hebben.

Ik ontken hiermee niet dat de roots van een dergelijke term in het feminisme liggen. Zie feminisme als een floppy disk, en equalisme als een usb. Beide te gebruiken voor vrijwel dezelfde doeleinden, maar de één heeft zijn tijd gehad. En dat is oké. Tijd verandert nou eenmaal, en feminisme gaat in deze tijd niet meer

alleen maar om de (binaire) vrouw. Het is oké om soms dingen aan te passen aan het tijdsframe waarin je je bevindt.

Ik weet dat sommige feministen dit misschien als belediging zullen zien voor de vrouwen die zich onder het mom van het feminisme voor ons (de toekomst) ingezet hebben. Of als een angst. Dat ik me niet zou durven identificeren met het woord feminisme. Maar vooral na het schrijven van deze thesis, ben ik me zeer bewust geworden van het feit dat het feminisme een zeer polariserende werking kan hebben. In inhoud, redenering en manier van denken ben ik nog steeds hetzelfde. Ik sta voor vrouwenrechten, mannenrechten, mensenrechten. Gelijke behandeling van zowel een transgender persoon als een witte hetero man, als een zwarte vrouw en een homoseksuele man, een able-bodied persoon en een mevrouw in een rolstoel. Ik ben alleen geen feminist meer. Noem mij maar equalist. Of intersectioneel equalist. En ik vecht nog steeds voor dat waarvoor ik onder het mom van feminisme ook vocht.

IIF. DE VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE BEELDMAKER IN EEN BEELDCULTUUR: THE WOMAN AS A KITCHENTABLE

Allerlaatst ben ik natuurlijk beeldmaker: tekenaar, filmmaker (en schrijver, maar dat is geen beeld, hehe), binnen een beeldcultuur. De positie die ik daarin aanneem is er een van verantwoordelijkheid. Iets, waarvan ik denk, dat alle beeldmakers het zouden moeten hebben.

En wanneer ik het heb over beeldmakers, heb ik het niet alleen over kunstenaars. Ook heb ik het over reclamemakers, programmamakers, social media sterren, modellen, actrices, noem maar op. Iedereen met een podium in de media.

Onder kop *1a: polarisatie*, trok ik al de conclusie dat onze beeldcultuur, onze media, een polariserend effect heeft, en dat de media de vrouw niet altijd even vrouwvriendelijk neerzet. Dat wil zeggen: de vrouw wordt vaak neergezet als seksueel beschikbaar, als huismoeder (in televisieprogramma's, maar ook reclames voor bijvoorbeeld schoonmaakmiddel), als alleen maar mooi of als accessoire (zoals bijvoorbeeld in parfumreclames, of reclames zoals die van axe), terwijl de man vaak als stoer, leidinggevend en succesvol wordt neergezet.

Hierbij kun je je afvragen of de man niet zo zeer als lustobject wordt neergezet omdat hij nog grotendeels de leiding heeft. Stel je de man maar eens voor in een sexy bikini, in een parfumreclame. Hij komt dan uit de zee, kijkt zwoel in de camera en probeert je iets te verkopen. Of draai de rollen eens om in de Dolce & Gabbana groepsverkrachtings-reclame. Of stel je voor dat er mannelijke vlaggenjongens in strakke pakjes waarin je álles kan zien bij een autorace zouden staan. Als het andersom lachwekkend zou zijn, is het dan niet überhaupt lachwekkend en idioot, hoe we de vrouw in onze media en beelden neerzetten?

Sunny Bergman schrijft zelfs dat cultuurwetenschappers die onderzoek hebben gedaan naar de objectificatie van het vrouwenlichaam, hebben ontdekt dat er naar een vrouw wordt gekeken (to-be-looked-at-ness), terwijl de man juist de kijker is. Hij is eigenaar van dé blik: de 'male gaze'. Dit is diezelfde blik die vrouwen op een bepaalde manier in de media en op het internet positioneert. En filmwetenschapper Laura Mulvey schreef in de jaren 70 al dat mannen zich veel makkelijker kunnen identificeren met de personages in films, terwijl vrouwen hier veel meer moeite mee hebben. Vrouwelijke personages in films zijn vaak een erotische, seksuele andere. En zo wordt zij ook gezien door mede-personages in de film, maar ook door ons; de kijker. De vrouw is, in film, vaak een object wat zelf voor het verhaal niet zo veel betekend of doet, maar wel een factor die de grote held in het verhaal motiveert of aanzet tot actie.

Sunny Bergman introduceert me, in haar tekst 'The female gaze: kijken is een vorm van aandacht' (Het F-boek, 2015, pp. 221) tot de Bechdel-test. Een test, bedacht in 1985 door striptekenaars Alison Bechdel. Het bestaat uit drie regels waarmee je films kan analyseren op representatie van gender/seks: komen er in het verhaal twee of meer vrouwen voor met ieder hun eigen naam? Praten deze vrouwen met elkaar? Over iets anders dan mannen?

Het resultaat van het uitoefenen van deze test is op zijn zachtst gezegd irriterend. Er zijn mijn weinig films die de drie vragen kunnen 'doorstaan'. Mijn favoriete kinderfilm *Shrek* (d.w.z.: *Shrek 1*) slaagt er niet in om vrouwelijke personages als gelijkwaardig neer te zetten. Ook *The Big Lebowski*, *Pirates of the Caribbean* en *Lord of the Rings*, allemaal kaskrakers, slagen niet. Sunny Bergman: "Want ook het ophemelen van de vrouw als 'muze' maakt haar niet menselijk. Het is een afstandelijke benadering; door van de vrouw een mystiek, geïdealiseerd wezen te maken, hoef je je niet met haar te identificeren" (Het F-Boek, 2015, pp. 221).

Ook omschrijft Sunny, dat bijvoorbeeld het DWDD-gastenbestand van maart 2013 bestond uit 22 procent vrouwen tegenover 78 procent mannen, en dat de vrouw gemiddeld veel jonger en knapper was dan de mannen die er aan tafel zaten. En dat niet alleen. Van de vrouwen die wél waren uitgenodigd, wat zo'n 35% actrice of presentatrice, terwijl dit bij de mannen maar 3% besloeg (pp. 223).

Het is dus echt tijd om van die *male gaze*, die vrouwen objectificeert en neerzet als minderwaardig, af te komen. Maar hoe doe je zoiets? Want niet alleen de media, maar ons gehele gehanteerde schoonheidsideaal, lijkt te draaien om deze male gaze. Denk aan eerdergenoemde en extreem beroemde *beauty-icon* Kylie

Jenner, die zichzelf zo mooi, aantrekkelijk en sexy mogelijk maakt door haar lippen op te spuiten, sexy kleding te dragen, veel te sporten, veel make up te dragen en plastische chirurgie te gebruiken. Zij heeft 109 miljoen volgers. Wanneer ik kijk naar haar instagram, zie ik allemaal foto's waarop ze zwoel en sexy in de camera kijkt, waarop ze haar goddelijke lichaam laat zien, of met haar grote billen naar de lens gericht staat. Meer dan de helft van haar foto's heeft geen omschrijving. What you see is what you get. Ik mis een beetje autonomie. Een beetje van haar als persoon, wanneer ik naar haar beroemde instagram-account kijk. Waar is haar mening over dingen? Of haar inspirerende quotes? Of haar verhaal over hoe haar dag was? Of zoiets? Blijkbaar is haar seksueel verlangbare lichaam genoeg om een dergelijk publiek te trekken.

Ook bij beroemdheden zoals Kylie ligt een verantwoordelijkheid. Het feit dat ze haar lippen al opspuit wanneer ze 17 is, stuurt geen positieve boodschap naar haar miljoenen (vrouwelijke, en jonge) fans. Het zou fijn zijn, als je een platform van 109 miljoen volgers ten goede zou kunnen gebruiken. Bijvoorbeeld om bewustzijn te creëren over representatie, man-vrouw-hokjes, het milieu, of zelfs de bio-industrie. Maar tot mijn grote teleurstelling, gebeurt dit niet. Kylie voedt de onzekerheid van miljoenen jonge volgers, door zichzelf op haar jonge leeftijd al als een gigantische sex bomb neer te zetten, en toe te geven aan juist die male gaze, en dat misogynie schoonheidsideaal (zie kop 1a: polarisatie), waar diezelfde jonge meisjes zo mee in de knoop zitten. Maar hier is zij niet alleen in. Er zijn hoeveelheden wereldberoemde actrices, zangeressen, schrijfsters, presentatrices, noem maar op, die hun platform en grote hoeveelheid aan volgers niet (durven) gebruiken om dergelijke topics aan te kaarten.

En ergens kan ik hiervoor begrip opbrengen. Zo kan Kylie er niets aan doen dat zij zo geconditioneerd is. Ook zij, is op een manier 'slachtoffer' van de hokjes die we voor man en vrouw gecreëerd hebben. En daarnaast is het niet makkelijk je als vrouw uit te spreken op het internet. Commentaar als: 'ik kom naar je huis en ik neuk je zo hard in al je gaten dat je niets meer kunt zeggen jij oliedom moddervet wijf' (Asha ten Broeke: 'Wat bezielt de trol?', 2014), en 'Hee, jij bent zo fakkig lelijk, hou je bek' (uitspraak van Maxime Hartman, bij Pauw & Witteman over Asha ten Broeke) vindt vrijwel onbestraft plaats. De man is misschien gestoord of dom, maar de vrouw is hiernaast bovendien te lelijk om er(gens) iets over te mogen zeggen, en moet eens goed geneukt worden. Blijkbaar is het dus belangrijk dat de vrouw in de eerste plaats mooi is. Pas daarna mag zij mens zijn. Nikki Dekker schrijft: "Zolang het vrouw-zijn van de vrouw belangrijker is dan de dingen die ze zegt, is ze niet vrij om zich uit te spreken, en dus niet gelijk. Dan is de emancipatie niet voltooid". (Het F-Boek, 2015, pp. 232).

De neukbaarheid van de vrouw maakt dus, op het internet en ik het echt, voor een groot deel uit of zij iets mag zeggen of niet. Misschien is het daarom, dat vrouwen er zo graag neusbaar uit willen zien, en zich op het internet dus zo willen presenteren. *Sex sells*. Maar of het de mening van de vrouw per se goed verkoopt, weet ik niet zo goed.

Om in verandering te brengen in het seksisme en die male gaze in de media, hebben we tegenbeelden nodig. Series zoals *Orange is the New Black*, *Borgen*, en *Girls* laten een minder stereotiep (seksueel) vrouwelijk beeld zien. En films zoals *Black Panther* en *Princess and the Frog* zorgen bijvoorbeeld eindelijk voor wat meer mediarepresentatie van de zwarte bevolking. Maar ook zou het fijn zijn, als porno, wat gigantisch veel geconsumeerd wordt door vooral de mannelijke bevolking, in zijn industrie en omgang met 'actrices' in de mainstream wat vrouwvriendelijker zou kunnen zijn (ja: porno gaat deels over de diepste, vunzigste en misschien zelfs verschrikkelijke fantasieën die je kunt hebben, zodat hier vervolgens op afgetrokken kan worden - maar misschien is het een goed idee die fantasieën niet altijd te voeden. Het voeden van die fantasieën, zoals verkrachttingsfantasieën of incestfantasieën, kan namelijk ook een idee van goedkeuring geven).

Deze tegenbeelden zijn belangrijk, want op deze manier laat je letterlijk zien hoe het ook anders kan, en hoe het zelfs zou moeten. Hiermee wil ik niet(!) zeggen dat het een goed idee is om (à la Casey Jenkins) een bolletje wol in je kut te stoppen, en vervolgens een sjaal te breien van deze wol, terwijl je ook nog eens ongesteld bent - want ja, godverdomme: ik wordt echt ziek van het feit dat dít is waar feministische kunst mee geassocieerd wordt. Niet alleen is het tenenkrommend en nogal onsmakelijk; ook zorgt het vanwege zijn onnodigheid, slechte onderbouwing en zweverigheid, voor schade aan de 'feministische' (equalistische) kunstwereld. Niemand heeft behoefte aan beelden van jou, die een sjaal uit haar vagina breit (en dat is niet

vanwege vrouwenhaat. Als een man een bolletje wol in zijn poepgat zou stoppen, wil ik hem er ook geen sjaal van zien breien. Stop gewoon geen dingen in je down-there wat er niet hoort).

Wat ik wél bedoel te zeggen met tegenbeelden die laten zien hoe het eigenlijk zou moeten, is dat ik mainstream/normale beelden wil zien waarin de vrouw als volwaardig persoon wordt neergezet. Niet als seksueel object, als erotische personage of als accessoire. Ik wacht zelf nog op het moment dat reclamebureaus en de beautywereld deze hint ook gaan snappen.

Maar niet alleen de makers van reclames en fashion- en beautytrends snappen de hint klaarblijkelijk nog niet. Ook in de kunstwereld, en zelfs hier, op de kunstacademie, blijkt een groot deel van de mensen nog niet te zien wat er mis is in onze media, internet en de manier waarop we vrouwen doorgaans representeren en behandelen in (andere) socialiserende factoren.

Wanneer ik een karikatuur wil maken van hoe de vrouw nog steeds (zeer passief) neergezet wordt in de media, (seksuele) opvoeding, normativiteit en traditie en religie, krijg ik een aantal heftige reacties. Zo heftig, dat ik het werk bijna niet meer durf te maken, en besluit een onderzoeksverslag te schrijven:

THE WOMAN AS A KITCHENTABLE [ONDERZOEKSVERSLAG IN DAGBOEKFORMAT]

“Ik zit in de knoop. Dit is de eerste keer dat ik al kritiek krijg op een werk vóórdat het werk überhaupt gemaakt is. Begrijp me niet verkeerd, al vanaf het eerste jaar van de academie heb ik geroepen dat ik wel die kunstenaar wilde zijn die zó veel stampij veroorzaakte dat ze wellicht wel eens opgepakt zou kunnen worden. Niet dat ik de afgelopen jaren in de verste verte die kunstenaar ben geweest, maar ik heb nooit mijn neus opgetrokken voor een goede portie controverse (in mijn eigen én andermans werk). Waarom voel ik me dan nu zo ongemakkelijk bij het feit dat er een goed aantal mensen zijn die het niet met me eens zijn (of misschien eerder: de essentie van het werk volledig verkeerd interpreteren)? Waar is dat stoere wijf uit jaar 1, die ondanks alles toch stevig in haar schoenen bleef staan? En waarom voelt een aanval op het concept vrijwel meteen als een aanval op mijn persoon? (...)

Na een jaar lang gezocht te hebben naar een format waarin ik mijn femi- / equalistische ei kwijt kon (prostituees tekenen, films maken over vrouwelijk trauma, een serie tekeningen over de vrouw op het internet waarbij o.a. zeer expliciete beelden zaten van pornografische situaties), heb ik de hele zomer verder gezocht. Niet dat ik zo zeer veel gemaakt heb. Totaal niet, eigenlijk. Het was eerder een soort ‘mentaal wroeten’. Zo dacht ik een tijdje dat ik misschien vrouwelijk naakt wilde tekenen. Nog specifieker: een naakt van mezelf. Maar wat wilde ik daar nou weer mee? Of een soort vage VPRO-documentaire maken, waarin ik een zakelijk gesprek of interview aanga met alle mannen waarmee ik ooit seksueel contact heb gehad: dat zijn er 5. Maar dat zou betekenen dat ik ook met mijn verkrachter in gesprek moest gaan. En ik weet niet of ik dat wel aan kan. Dat is zo’n idee, die ik nog steeds niet heb losgelaten, maar waarschijnlijk ook niet ga uitvoeren. Of dan het idee om een serie te maken van vrouwen die doen alsof ze dingen zijn die ze niet zijn. Zoals een boom. Of een deurpost. Maar ik wist ook niet zo goed waar dat nou eigenlijk goed voor was. Alhoewel de laatste twee ideeën me wel ontzettend intrigeerden.

Ik zat op Ameland, rond 12 uur ’s avonds, met een kop muntthee en een sigaret op het terras van een of ander barretje. Een plek waar ik nooit uit mezelf was heengegaan, als het niet was voor het feit dat Jedidja de hele zomer op Ameland aan het werk was geweest, en een avondje blijven slapen de enige manier was om nog iets leuks te doen deze zomer. Daarnaast heb ik soms het idee dat de enige persoon die nog iets nuttigs of bruikbaars uitkraamt in mijn vriendengroep Jedidja is. Dus ik had haar ook een soort van nodig, denk ik. Maar goed: sigaret. Thee. Jedidja. Ameland. We hadden het over een hele boel dingen, zoals families die liegen en mannen die weggaan en relaties die stukgaan, maar ook over het feit dat we dus zouden afstuderen. Volgend jaar. Wat nu dus dit jaar is. En dat ik géén idee had waar ik in godsnaam mee zou moeten afstuderen. Dat ik zou willen dat ik ook gewoon een fotograaf was. Dat ik zou weten: ik

ga afstuderen met een foto. Maar in plaats daarvan ben ik all over the place en heb ik geen idee welke van de twintighonderd (het zijn er maar 3, eigenlijk) media het zal worden. En toen hadden we het over mijn thema's. En over vrouwen en mannen, en onbegrip en frustratie. En toen zei ik ineens iets. Iets met een vrouw als keukentafel, of zoiets. Ik had er meteen een hele sterke associatie bij. En ik kon het daarna eigenlijk ook niet meer loslaten. Ik wilde er een werk van maken.

Het is niet de eerste keer dat ik in vrouwen meubilair herken. Ik was wel eens eerder op feestjes toen ik hooguit zestien was, ergens in een dorpje 20 minuten van Groningen, waar jongens die het hardst schreeuwden gelijk hadden en het stoerst waren, en meisjes die het stilst in de hoek van de kamer bleven zitten het mooist. Ik herinner me hoe vriendinnetjes als accessoire stil naast vriendlief bleven zitten, terwijl hij in een brullende discussie was over voetbal, of school, of of ze nou wel of niet een pizza gingen bestellen. En ze mengde nooit, en ze sprak nooit, maar als er een grapje werd gemaakt dan lachte ze. Even. En dan keek ze weer blanco voor zich uit of richtte ze zich weer stilletjes naar het andere meubilair. Het is niet dat ze geen mening had. Of dat ze nooit eens gek wilde doen. Want als ze alleen was met de meisjes, stond ze dansend met de stofzuiger in de woonkamer. Het is gewoon dat ze voor zichzelf de keuze had gemaakt dat het makkelijker was om stil en mooi te zijn dan luid en sterk.

Dat was een rigoureuze uitspraak. Aldus een medestudent (ook vierdejaars) over bovenstaand statement. Ik mocht meisjes geen meubilair noemen. En ik moest vraagtekens zetten bij mezelf. De vrouw neerzetten als keukentafel met hierom heen een groep feestvierende Vindicater-achtige, bier drinkende, chipsvretende, sigaretten rokende, blanke hetero's in een stinkhuis zou misandrisch zijn. Volgens hem moest ik eens ophouden met telkens 'mijn' problemen presenteren als 'ook andermans problemen'. Want uiteindelijk was het toch allemaal 'mijn probleem'. Ik moest ophouden met center-of-the-world-art maken, gezien al mijn werk over mezelf zou gaan. En ik moest de kijker meer armslag geven. Subtieler zijn. En dat mijn 'skill' ontzettend waardevol was. Maar heel kortom: mijn concepten dus niet. En dat hij absoluut geen model wilde staan voor een dergelijk werk. "Ik wil liever niet worden neergezet als vrouwenhater", met een ondertoon die impliceerde dat het werk bedoeld was om alle mannen kut over zichzelf te laten voelen. Dat het werk bedoeld was als misandrisch statement verpakt in een mysogonistische facade. Volledig missend dat dit werk slechts een karikatuur is van de daadwerkelijke realiteit, en dat zijn reactie op het werk barstte van niet alleen hypocrisie, maar blijkbaar ook onwetendheid.

Ik schrok een beetje van deze (eerste) reactie op mijn concept, want ik had oprecht verwacht dat het werk, als uitvergroting, begrepen zou worden. In plaats daarvan kreeg ik een mix van frustratie en onbegrip en verwijten naar mijn hoofd geslingerd. Dat 'mijn probleem met mannen niet iedereens probleem met mannen is'. Niet wetend dat ik totaal geen probleem heb met mannen. Sterker nog. De meeste mannen zijn niet gewelddadig of luid of woest of onredelijk, maar veel mannen zijn bang om hun mond open te trekken, zijn bang om vrouwen te ondersteunen en zijn vooral bang een eventuele confrontatie met andere mannen aan te gaan. Seksisme is geen mannenprobleem. Het is geen bewust proces: het is een maatschappelijk/sociaal probleem welke als een soort malware in je hoofd kruipt en vervolgens de hele tijd op de achtergrond zijn werk doet, terwijl je er zelf niets van door hebt. Een virus gevoerd door seksistische media, gewoonten, religie en overheid. Again: seksisme is geen mannenprobleem. Maar laten we het er allemaal even over eens zijn dat mannen en vrouwen hierdoor wél in een totaal verschillende wereld van elkaar leven. Leg de levens van een blanke, hetero cis-man maar eens naast die van een donkere, lesbische transvrouw.

Seksisme is zo diepgeworteld in onze maatschappij dat wanneer een vrouw besluit haar mond open te trekken en voor zichzelf op te komen, het niet word gezien als voor haarzelf opkomen, maar als 'playing the victim card'. En dit is onderdeel van dat wat mij wellicht het meest frustreerde aan het verschil aan reacties op dit concept tussen man en

vrouw. Van vrouwen kreeg ik bovenal te horen het werk gewoon te maken: en dat ze er begrip voor hadden. Van mannen daarentegen kreeg ik een soort afgunst, en veel adviezen tot het aanpassen van mijn werk omdat het wel eens misandrisch kon zijn. Een geschokte reactie van meerdere jongemannen op mijn keukentafelwerk, welke ik nog nooit eerder had gezien wanneer een vrouw vertelde over het lastiggevalven worden op straat, seksuele intimidatie, ongewenste aanrakingen of zelfs verkrachting. Nee, wanneer we het hebben over laatstgenoemde, is de eerstgenoemde reactie van deze alinea wellicht eerder van toepassing. En dat terwijl het keukentafelwerk slechts een karikatuur is van de manier waarop vrouwen tot vandaag de dag nog steeds worden neergezet en behandeld in zowel media als maatschappij als religie als relatie, en noem maar op. De hypocrisie van deze reactie wekt een sterke allergische reactie bij me op. Een werk met een vrouw als keukentafel mag absoluut niet gemaakt worden. Maar het feit dat ik elke keer wanneer ik over mijn verkrachting vertel van andere vrouwen te horen krijg dat ik niet de enige ben is blijkbaar a-okay.

Het voelt een beetje zoals dat ene dingetje wat je ouders vroeger altijd zeiden tijdens het eten wanneer je vertelde over mensen die gepest werden op school (wellicht was je dat zelf): “maak je geen zorgen liefje, de pester pest alleen maar uit angst om zelf gepest te worden”. Maak je geen zorgen liefje. De man is alleen maar misogyn uit angst dat mensen misandrist worden. - Dát is pas een rigoureuze uitspraak. En nee. Dat is niet hoe ik denk. Maar is dat hoe het voelt? Ja.

Niet kennen is ontkennen. En valt dat de man kwalijk te nemen? Dat weet ik niet. Daar waar ik als (klein) meisje altijd toelichting heb gehad van mijn ouders over het beschermen van mijn lichaam, het ‘nooit alleen naar huis fietsen’ en het altijd goed slikken van mijn pil, het krijgen van zelfbeschermingslessen op de middelbare school terwijl de jongens gewoon mochten voetballen, en sturen van berichtjes naar mijn vriendinnetjes wanneer ik veilig thuisgekomen was, hebben mannen diezelfde ervaring andersom volgens mij nooit gehad. Een jongetje zal nooit volledige voorlichtingen of lessen op school of preken van papa en mama krijgen over de manier waarop je niet naar vrouwen schreeuwt op straat of ongewenst aan billen zit - totdat het een keer misgaat. Vraag eens aan een catcaller waarom hij eigenlijk catcallt, en ga er maar vanuit dat er geen bruikbaar of logisch antwoord uitkomt. De catcaller weet zelf ook niet waarom. Volgens mij weet hij niet beter. Juist hierom is het belangrijk dat mannen elkaar hierin niet toejuichen (denk aan b.v. de Vindicat bangalijs, of Vindicaters an sich, het denigreren van vrouwen d.m.v. woorden zoals slet of hoer o.i.d., of dan de manier waarop ik op Lowlands een jongen bij de W.C. op zijn vriend hoorde inspreken dat, als je 48% denkt dat ze het niet wil, en 52% denkt dat ze het wel wil: je haar gewoon moet verkrachten). Het is belangrijk dat van binnenin de mannelijke ‘community’ een stem komt die deze misogyne stem tegengaat.

Want zelfs nu, na 3 golven feminisme en een eventuele vierde groeiend op dit moment, moeten vrouwen nog steeds vechten voor representatie in belangrijke culturele, politieke en sociale instituten. Vrouwen krijgen nog te weinig plaats en ruimte om hun verhaal te vertellen en deze te ontplooiën (en andere vrouwen, maar ook mannen te inspireren). En te vaak, wanneer de vrouw wél deze ruimte krijgt, wordt de vrouw getoond door datgene wat men de ‘male gaze’ noemt. Deze ‘gaze’ toont de vrouw als een passief-erotische medemens (of mede-bestaande, eerder). Wat volledig afwijkt van de diepte en complexiteit in mannelijke representaties. Dit heeft grote gevolgen voor hoe de vrouw zichzelf ziet en neerzet in onze wereld. De vrouw ziet zichzelf, overal, constant als een sekssymbool of -object. Denk alleen al aan de media of advertenties zoals deze (bijlagen 4a t/m 4c, en bijlage 7), welke bestaan uit diepgewortelde misogynie en onbegrip voor de consequenties die deze massaal geproduceerde beelden hebben op onze maatschappij en de manier waarop de vrouw hierin gezien wordt (de ergste heb ik hier zelfs nog weggelaten, er bestaan meerdere advertenties en editorials waarbij dingen zoals (groeps)verkrachting of seksuele intimidatie en het ‘recht hebben op’ van de man richting de vrouw centraal staan).

We leven in een pornocultuur, waarin iedereen continu overal toegang heeft tot pornografische inhoud. Het is een soort beeldtaal die we allemaal hebben leren kennen, waar de media onder andere op anticipeert (advertenties, films, social media, maar ook bijvoorbeeld popsterren zoals Miley Cyrus die zonder enige schaamte pornografisch-geïnspireerde handelingen uitvoert op het podium). Onze behoefte voor pornografische inhoud is groter geworden en deze wordt dan ook continu gevoerd. Wat me hieraan beangstigt is dat zeer jonge kinderen met hun telefoons hetzelfde internet op kunnen gaan, porno kunnen kijken, en vervolgens denken dat dat de seksuele norm is. Terwijl pornografie verre van een dergelijke realiteit staat, en de vrouw in porno vaak als ontzettend submissief en minderwaardig wordt geportretteerd. Ergens in me bestaat een angst dat hier door jongere generaties naar zal worden gehandeld, en ergens heb ik al het idee dat dit gebeurt. Ik denk aan gelekte naaktfoto's en sexy instagramposts van meisjes op de helft van mijn leeftijd, aan hoe diezelfde meisjes een leeghoofd-maar-wel-sexbomb Kim Kardashian als een god idealiseren, en aan hoe ik echt zeker weet dat ik er op mijn 13e niet zo volwassen of 'sexy' uitzag als de 13-jarigen van nu.

Het feit dat ik weet dat wanneer ik halfnaakte onderbroekfoto's zou posten op mijn instagram, ik meteen meer volgers zou krijgen, maar dit bewust niet doe omdat ik niet wil deelnemen aan een cultuur die de vrouw alleen waardeert wanneer ze van zichzelf een seksueel object maakt (Kim Kardashian? Keukentafel?), en het feit dat 'slutshamen' door vrouwen zelfs een ding is, frustreert me. Deelnemen aan 'rape culture' of patriarchaat (vergis je niet, dit is niet hetzelfde) is blijkbaar makkelijker dan er tegenin te gaan. En de malware die zich een weg heeft gebaand in de hoofden van vele mannen, zit in kleine groeperingen net zo goed in de hoofden van vrouwen. Zo ben ik vaak genoeg nageropen of uitgelachen door vrouwen op straat vanwege mijn 'te sletterige' kleding, of het feit dat ik mijn make-up op een bepaalde manier koos te doen. En hoor ik in de kledingwinkel waar ik werk nog te vaak de vraag: 'maar wat voor bh doe je hier dan onder aan' of: 'oh god, die is wel erg kort, daar moet je wel even een witte legging onder aan doen'. Terwijl het rokje tot de knieën komt, en de top zich prima leent om zelf als bh te dienen. Die bijna krankzinnig-angstige manier van zelfbedekking, uit angst er misschien een reactie op zal komen, is schadelijk. Het leert de vrouw zich te schamen voor haar lichaam, en het ten allen tijde te verstoppen. Het leert de vrouw dat haar lichaam een wandelende zonde is. Dat terwijl alle jongemannen in de zomer zonder moeite in hun blote bast de bus in stappen. Daarbij moet ik wel zeggen, dat er de laatste jaren een opvallende stroom aan vrouwen is gekomen die deze gedachtegang volledig geweigerd hebben. Voorgevormde BH's ruilen zich in voor dunne, stoffen triangelbh's waarin tepels lekker wél zichtbaar zijn, of zelfs géén bh wanneer dit toch niet nodig is, korte broekjes onder rokjes verdwijnen, en benen worden alleen geschoren als de drager van het beenhaar er zelf zin in heeft. Een soort terugreizen van het vrouwelijk lichaam, welke altijd al niet alleen van de vrouw geweest is. Daar word ik blij van. Alleen, erg teleurstellend, dat deze 'soort' vrouw zich in zeer beperkte kringen bevindt. En dan heb ik het over de kunst- cultuur- en mediakring.

De hypocrisie van het feit dat veel mannen dit werk als choquerend ervaren, maar diezelfde shock niet ervaren wanneer de vrouw praat over hoe zij publiekelijk en sociaal-cultureel behandeld wordt, terwijl mijn werk slechts een karikatuur van ditzelfde handelen is, is misschien wel onderdeel van ditzelfde denken. Het vrouwelijk lichaam is al tijden lang niet van de vrouw alleen geweest. Het is altijd gezien als een vorm zó seksueel, dat het zichzelf verstoppen moet. En zij die dat niet doet, is een slet, en moet er wel om hebben gevraagd wanneer er ongewenst aan haar lichaam wordt gezeten. Camille Paglia zei hierover het volgende: "het menselijk lichaam communiceert. Niet alleen door te praten, maar ook door houding en presentatie. Kleding is onderdeel van die presentatie. Dus als je ontblotende kleren draagt, stuur je een seksuele boodschap. Ik wil niet zeggen dat je er om vraagt [om verkrachting] wanneer je sexy kleren draagt, maar het brengt wel een extra risico met zich mee, want je draagt een seksuele boodschap". En hier heeft ze gelijk in: onthullende kleding dragen maakt je extra kwetsbaar. Maar de vrouw is zich al bewust van dit fenomeen. Zij weet dat mannen haar ontblootte benen sexy kunnen vinden. Of vervolgens de hele middag naar haar borsten zullen staren in plaats van naar haar ogen. De vrouw kent de risico's al lang, gezien zij hier haar hele leven mee geconfronteerd is. Het

sturen van een 'seksuele boodschap' door middel van kleding geeft alleen geen vrijpas tot het lichaam van de drager. De manier waarop een vrouw als Paglia hier alweer het probleem bij de vrouw zelf legt, verwacht me. Je kunt toch gewoon met je vingers van een ander af blijven? Wanneer ik een heerlijk koekje zie liggen bij de Subway, maar weet dat ik op het moment niet genoeg geld heb om het koekje te kopen, neem ik het koekje toch ook niet zo maar mee? Hoe lekker en onweerstaanbaar het koekje dan ook is: ik blijf er vanaf. Waarom kan een potentieel verkrachter niet gewoon met zijn vingers van het koekje afblijven? Juist. Dit heeft dus alles te maken met het feit dat het vrouwelijk lichaam nooit van de vrouw alleen is geweest. Het gevoel van 'recht hebben op' het vrouwelijk lichaam is onbewust en/of bewust nog sterk aanwezig.

Wat grappig. Ik bedenk me net hoe belachelijk het zou zijn als ik het koekje wél zou opeten zonder te betalen. Ik stel me een situatie voor waarin de verkoper boos naar me toe zou lopen en me zou vragen waarom ik dat koekje had opgegeten als ik toch wist dat ik er geen geld voor had. En dat ik dan zou zeggen: 'maar hij vroeg er om! Hij zag er zo lekker en aantrekkelijk uit! Hij wilde het zelf gewoon! Hij vond het zelf ook lekker!'. En dat de verkoper dan zou zeggen: 'ja dat klopt, hij zag er wel érg lekker uit'.

Een belachelijk scenario, maar realiteit wanneer we het hebben over vrouwen en de manier waarop zij op dagelijkse basis worden lastiggevallen. Ik schrik elke keer weer dat wanneer ik het in vrouwelijk gezelschap over mijn verkrachting heb, ik altijd te horen krijg dat ik niet de enige ben. Het toppunt was de dag dat ik aan het werk was mijn 5 vrouwelijke collega's op de werkvloer, en 3 van de 5 aangaf eenzelfde of vergelijkbare ervaring te hebben gehad. Dat is 60%. Of meer. Ik kan niet zo goed rekenen. Maar ik schrok er wel ontzettend van. Gisteren nog, sprak ik met een meisje bij de metaalwerkplaats op school over dit werk, en waarom ik het wilde maken, en ook zij gaf aan eens verkracht te zijn. En dat ze, net als ik, PTSS had overgehouden aan haar nare ervaringen met o.a. mannen. Dit wil niet zeggen dat mannen de grote boosdoener zijn in dit verhaal, en dat mannen nooit verkracht zouden kunnen worden (mijn vriend werd op Lowlands nog door een andere man aangerand), maar de aantallen in de vrouwelijke bevolking zijn schrikbarend. Alleen al terugkomend op Lowlands: de band Architects moest op Lowlands de tijd nemen om een aanrander van een crowdsurfende vrouw duidelijk te maken dat het absoluut niet oké is om ongewenst aan andermans lichaam te zitten. "It is not your body". (<https://www.youtube.com/watch?v=X9yzspL5fWc>)

Het is niet jouw lichaam. Afblijven dus. Dat dat verdomme zo moeilijk is, snap ik gewoon echt niet. En dan komen we allerlaatst uit bij hetgeen wat dit werk zijn uiteindelijk vorm heeft gegeven: de welgeliefde (kuch) studentenvereniging Vindicat Atque Polit uit Groningen. Een studentenvereniging die barst van jonge, intelligente, blanke jongemannen in strak pak met glibberig balletjeshaar, papa-betaald-het-wel-meneertjes en arrogante Willem-Jans, Peters en Boudewijns. De club die denkt overal mee weg te kunnen komen omdat het leeft in de gedachtegang dat zij de hoge pieten van de toekomst zijn. En helaas is dat deels waar. Nog niet eens een week geleden waren zij alweer in het nieuws vanwege het slopen van de Sushi Mall en hun medewerkers. Daar zouden ze tegen muren hebben geplast, het personeel belachelijk hebben gemaakt en uitgelachen wanneer er iets verkeerd ging, flessen drank hebben meegenomen zonder te betalen, en zich kortom gewoon als entitled arseholes hebben gedragen. Hier een leuk lijstje, die goed samenvat wat er allemaal mis is met deze specifieke vereniging: <https://www.nu.nl/dvn/4918787/achtergrond-waarom-ligt-gronings-studentencorps-vindicat-vuur-.html?redirect=1>.

Wat me vooral ontzettend dwarszit aan Vindicat, is de manier waarop zij omgaan met hun vrouwelijke leden (of vrouwen in het algemeen, eigenlijk), en de manier waarop ik dit tekenend vind voor de manier waarop de jongemannetjes met de meeste privilege punten op hun bingokaartje kijken naar de vrouw. En dat is niet best. Vorige

zomer verscheen er online een 'bangalijs'. 'De Oprechte Almanak 2016 - Het Ontzet - Chicks Afblijven!'. 2016. Dat impliceert dus dat er wellicht een eerder uitgave is geweest in 2015, 2014, 2013.

"Voor jullie ligt de derde editie van de Oprechte Almanak. Na het bedroevende jaar 2015, met welgeteld twee geile wijven, heeft de redactie besloten om dit jaar wél een Oprechte Almanak te maken. Jaar 2016 siert zich namelijk door haar grote aantal hete herten."

*"Vóór het maken van deze almanak zag de redactie door de shag de rails niet meer. Maar na veel discussie op de redactie hebben wij een uiteindelijke selectie van de 23 mooiste mokkels gemaakt. Voor het gemak zijn zij van gegevens en een bindende rating voorzien. Tot slot: **moge de gore wijven met hun kut over een kanon worden getrokken.**"*

Walgelijk. In de pagina's erna staan op elke bladzijde andere studentes van Vindicat afgebeeld, met hierbij een telefoonnummer, het studentenhuus waarin ze woont, en een rating van 0 tot 5 sterren. Daaronder word nog even beschreven hoe 'de ervaring' met haar is. Alsof je een fucking catalogus van prostituees hebt gemaakt. Maar dan nog erger, want het zijn geen sekswerkers en de lijst is privacyschendend en niet consensueel.

Er zijn meiden bij die hier echt kapot aan zijn gegaan. En dat is logisch wanneer er naar je gerefereerd word als 'goor wijf' en 'heet hert', terwijl je dacht dat wanneer je seks had met een van deze klootzakken, je je bevond in een intieme, vertrouwelijke setting. Ben je net een maandje in Groningen voor de start van het nieuwe schooljaar, sta je meteen met je foto, rating en telefoonnummer in een bangalijs het het grootste en oudste studentencorps in Groningen.

Een catalogus. Van vrouwen die er 'lekker' uit zien en die je eens geneukt moet hebben. Alsof je nieuwe Ikea-meubelen gaat shoppen. 'Goh, even kijken welk goor wijf ik nu met haar kut over mijn kanon ga trekken'. Alsof je het voor het kiezen hebt. Alsof haar lichaam aan jou toebehoort - zonder enig aanzien voor de intelligentie, complexiteit, emotionaliteit en menselijkheid die achter benoemde vrouwen schuilt. De vrouw is immers niets meer dan een mooi mokkel om je pik in te steken.

Dit is schandalig, walgelijk en schrikbarend en mag absoluut niet getolereerd worden binnen een studentenvereniging met zo veel vrouwelijke leden en binnen de maatschappij an sich. Dat deze gedachtegang (binnen de 'hoogste' groepen met de meeste privileges) bestaat is vreselijk en moet bestrijd worden, gezien het een misogyn gedachtegoed voedt en doet groeien. Maar, als dit dan het enige was, viel het misschien nog door de vingers te zien. Of, op zijn minst, met de tijd vergeten te worden. Verworpen als een 'ongelukkig incident' of een 'gênante fout' van het corps. Maar dit is het niet. Al eerder waren ze in het nieuws vanwege uitgelekte ontgroeningsfoto's, aanranding tijdens ontgroening en seks op het dak. Dochtervereniging Aegir kwam ook al onder vuur te liggen vanwege een seksistisch artikel in ledenblad De Ster, waarin een meisje een '**Slet van de Zomer Bokaal**' kreeg uitgereikt. Studenten mogen niet spreken over de ontgroening (waar al vaker schandalige incidenten gebeurd zijn, in 1997 overleed er zelfs een jongen, en in 2001 liep een lid zware brandwonden op), hiervoor moeten ze een contract tekenen waarin staat dat ze niet met incidenten naar buiten mogen treden, wat impliceert dat er genoeg gebeurt wat te duister is om het daglicht te verdragen.

Niet alleen deze incidenten wijzen op een gigantische lak aan regels en normen en waarden wat betreft de vrouw maar ook de gestelde orde op zich, ook de manier van gedragen in uitgaanscontext verafschuwt me. Er heerst een ondoordringbaar Godcomplex. Vooral onder de 'succesvolle' leden. In de vereniging bevinden zich een groot aantal jongemannen met privileges zo groot, dat ze letterlijk denken dat de hele wereld van hen is. Dat is, inclusief de Sushi Mall, een inmiddels opgeschorte studentenbeurs, geld van papa, en de vrouw als keukentafel".

Conclusie? Ik mag het werk best maken. De wereld heeft de waarheid nodig, en als dat provocerend moet, dan moet dat maar.

Maar wanneer ik het werk tijdens mijn groen-licht expositie aan de muur heb hangen, staan er bij de opening twee jongens voor mijn werk haat te prediken. Het onderwerp zou onzin zijn. Vrouwen hebben niets te zeuren. Dit werk, is pure mannenhaat.

Gelukkig is daar Sophia, een intelligente, Duitse mede-studente, die het zonder dat ik het weet, voor me opneemt en hen vertelt dat ze duidelijk niet weten waar dit werk over gaat, en vervolgens rustig de tijd neemt om het hen uit te leggen.

Later komt Sophia naar mij toe, en vertelt ze me wat er zojuist gebeurt was:

“Hey Lilian, *naam 1* and *naam 2* were saying really nasty things about your thematics and concept in front of your drawing. I just said they clearly do not know what they were talking about and I explained it to them (...) Then they just fell quiet”.

En op dat moment wil ik eigenlijk heel boos worden. Tot ik me realiseer dat dit voorval geen verkeerd voorval is geweest. Dat het werk, hoe slecht hij ook ontvangen wordt bij een bepaald publiek, precies doet wat ik wilde dat het zou doen: een discussie openen over seks, seksualiteit, gender/sekse en genderrollen in onze maatschappij. En dan besef ik me, dat ik eindelijk, na 4 jaar kunstacademie, mijn verantwoordelijkheid als beeldmaker op de juiste manier gebruikt heb.



Bijlage 1a. *I don't need feminism because you don't have to be a man to know the feminist movement is full of shit.*

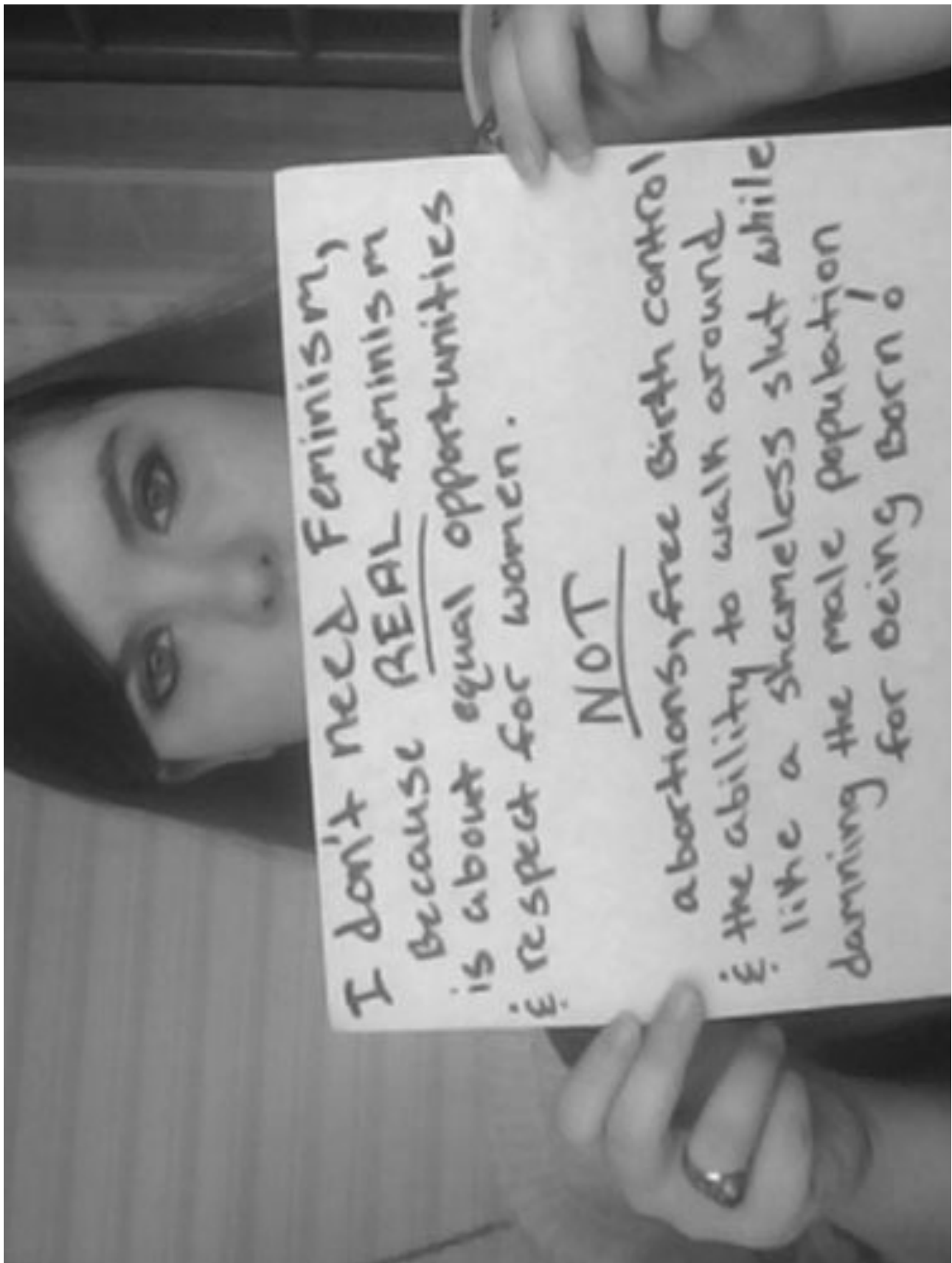


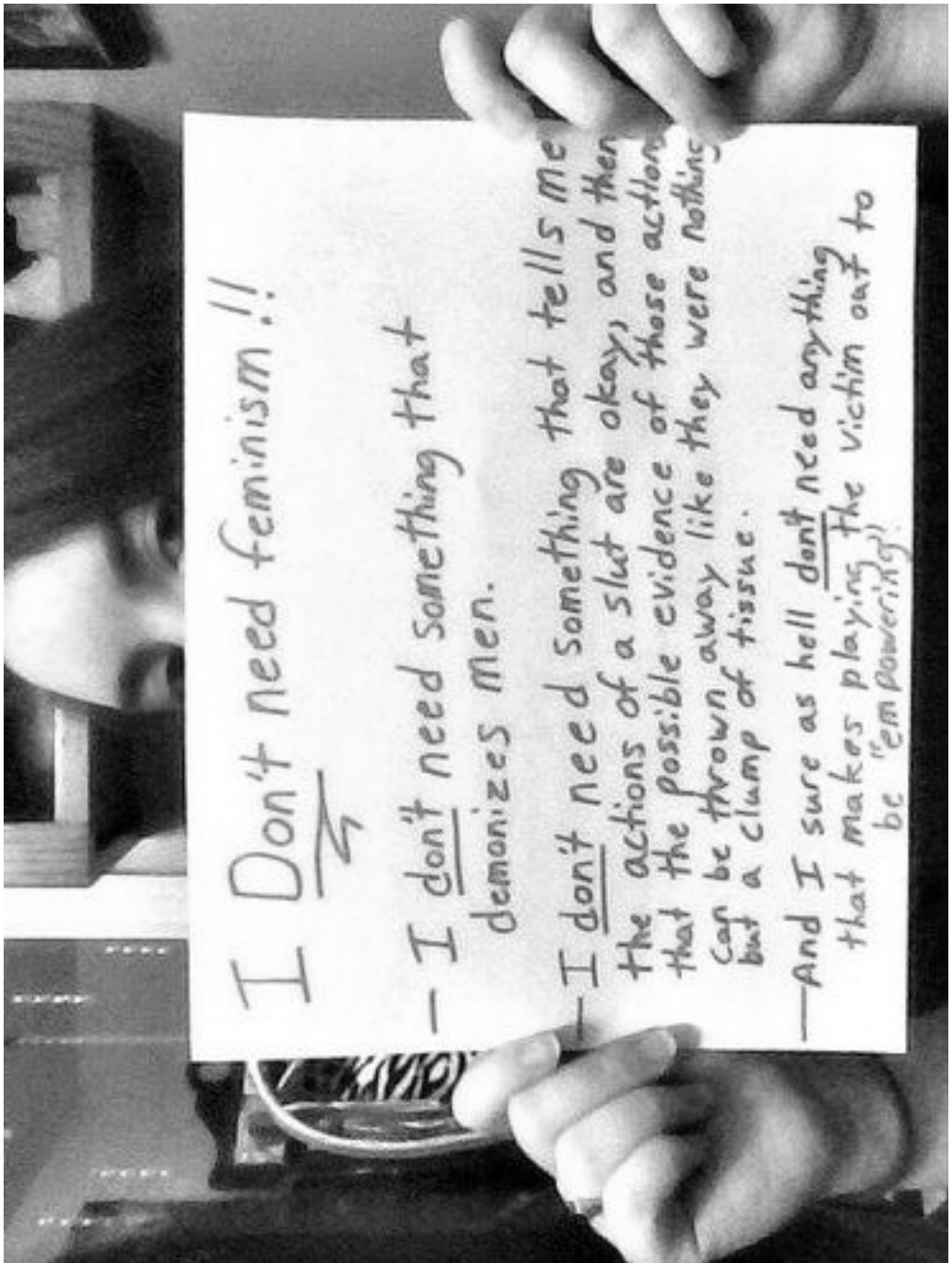
I don't need
modern "feminism" because
I am not a victim and
I am not Misandrist!

Bijlage 1b. *I don't need feminism because it reinforces the men as agents / women as victims dichotomy.*

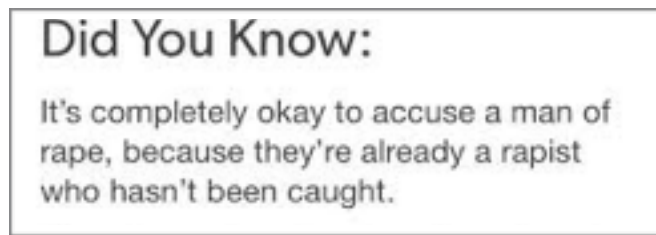
Bijlage 1c. *I don't need feminism because I'm not a victim and I am not a misandrist.*

Bijlage 1d. *I don't need feminism, because real feminism is about equal opportunities and respect for women.*





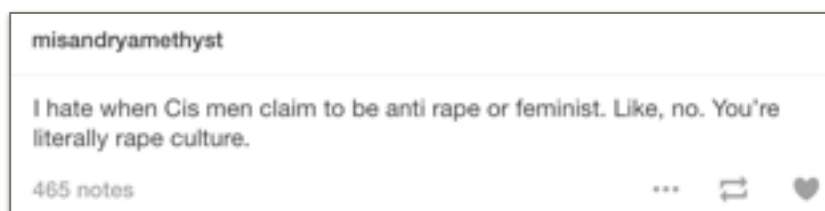
Bijlage 2a. *Did you know*



Bijlage 2b. *#Killallmen is not optional. It is something that must happen!*



Bijlage 2c. *I hate when cis men claim to be anti-rape or feminist*



Bijlage 2d. *If you're a man, please don't come!*



Bijlage 2e. *No white cis men pls*



Bijlage 2f. *Kill all men*



Bijlage 2g. *Kill all men*



Bijlage 2h. *Kill all men*



Bijlage 2i. *Kill all men*



Bijlage 2j. *Kill all men*



Bijlage 2k. *Kill all men*



Bijlage 2l. *Slit your throat*



Bijlage 3. *Baby-Lilian*



Bijlage 4a. *Jimmy Choo*



Bijlage 4b. American Apparel



Now Open

Amsterdam Retail Location:
Noordermarkt
Westerstraat 58-61
1015LV Amsterdam
Nederland

Now Hiring:
Send a photo and brief letter
if you're interested:
amsterdam@americanapparel.net

American Apparel®

Made in Downtown LA
Vertically Integrated Manufacturing

To learn more about our company,
to shop online, and to find all store
locations, visit our web site:
www.americanapparel.net

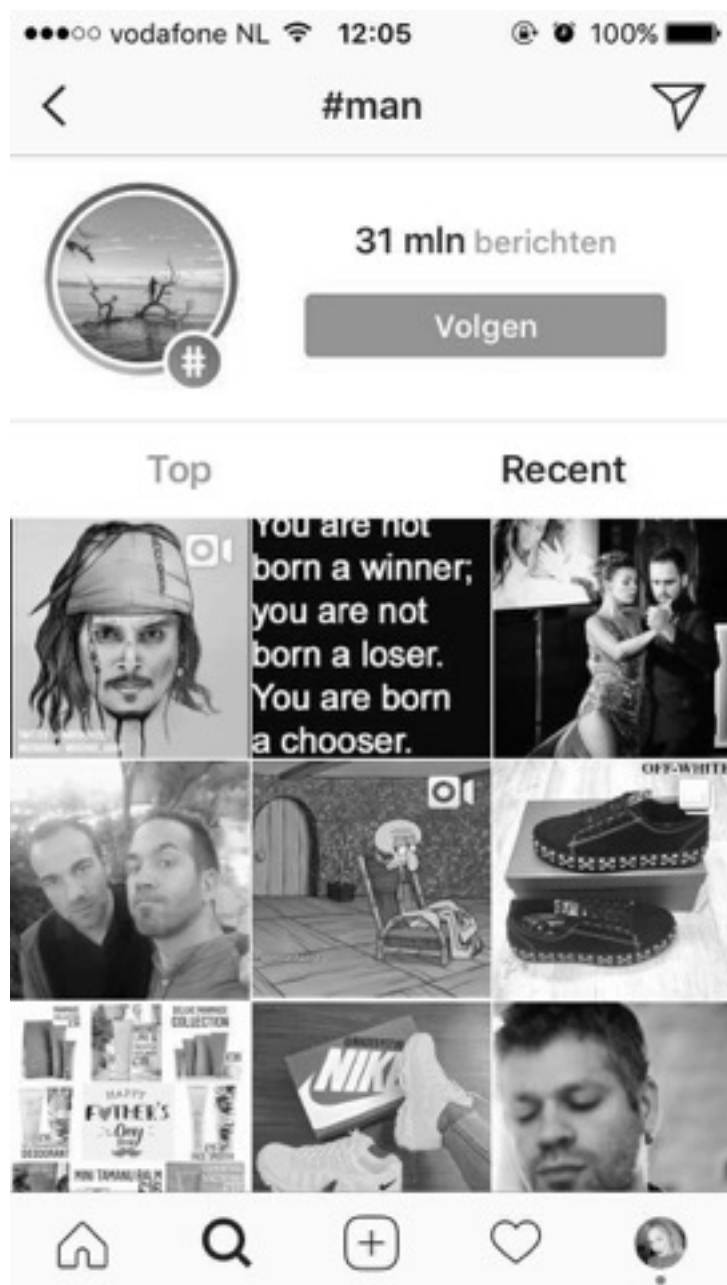
Bijlage 4c. Dolce en Gabanna











Bijlage 8b. *Woman*



BRONNENLIJST

- 11th Principle Consent. (z.d.). *Rape Culture Pyramid*. Geraadpleegd op 22 april 2018, van <http://www.11thprincipleconsent.org/consent-propaganda/rape-culture-pyramid/>
- Adichie, C. N. (2016). *We moeten allemaal feminist zijn*. Amsterdam, Nederland: De Bezige Bij.
- Adichie, C. N. (2017, 14 april). *We should all be feminists* [Video]. Geraadpleegd op 21 januari 2018, van https://www.ted.com/talks/chimamanda_ngozi_adichie_we_should_all_be_feminists
- Bahara, H. (2018, 19 januari). *'Links moet inbinden, of we krijgen catastrofe'*. de Volkskrant. Geraadpleegd van <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/jordan-peterson-de-held-van-alt-right-links-moet-inbinden-of-we-krijgen-een-catastrofe~b1488ab0/>
- Bergman, S. (2013). *Sletvrees*. Amsterdam, Nederland: Singel uitgeverijen.
- Bergman, S. (2017, 2 februari). *Wit is ook een kleur* [Documentaire]. Geraadpleegd op 10 december 2018, van <https://www.vpro.nl/programmas/2doc/2016/wit-is-ook-een-kleur.html>
- Bergman, S. (2013, 14 november). *Sletvrees* [Documentaire]. Geraadpleegd op 2 november 2017, van https://www.npo.nl/3doc/14-11-2013/VPWON_1155462
- Butler, J. (2004). *Undoing Gender* (2e ed.). Londen, Verenigd Koninkrijk: Routledge.
- Cairo, B. (2016, 14 december). *Why I am not a feminist* (TEDxMileHighwomen) [Video]. Geraadpleegd op 3 maart 2018, van <https://www.youtube.com/watch?v=H50eCfpquBI>
- CBS. (2016, 23 november). *Krijgen mannen en vrouwen gelijk loon voor gelijk werk?* Geraadpleegd op 11 mei 2018, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2016/47/krijgen-mannen-en-vrouwen-gelijk-loon-voor-gelijk-werk->
- CBS. (2016, 30 juni). *Meer zelfdodingen*. Geraadpleegd op 2 juni 2018, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2016/26/meer-zelfdodingen>
- Center for Reproductive Rights. (z.d.). *The world's abortion laws 2018*. Geraadpleegd op 6 maart 2018, van <http://worldabortionlaws.com/map>
- De Baaij, J. (2017, 30 januari). *Wat is het oudste beeld ter wereld?* [Blogpost]. Geraadpleegd op 26 mei 2018, van <https://kunstvensters.com/2017/01/30/wat-is-het-oudste-beeld-ter-wereld/>
- De Tweede Sekse. (2013, 9 februari). *Feministische stromingen – een overzicht*. Geraadpleegd op 24 april 2018, van <https://tweedesekse.wordpress.com/2013/02/09/feministische-stromingen-een-overzicht/>
- Dros, S. (2017, 30 mei). *Genderbende* [Documentaire]. Geraadpleegd op 5 november 2017, van <https://www.sophiedros.com/genderbende/>
- Dujardin, A. (2015, 10 februari). *Maagdelijkheidstest hardnekkig probleem in Indonesië*. Trouw. Geraadpleegd van <https://www.trouw.nl/home/maagdelijkheidstest-hardnekkig-probleem-in-indonesie~a9ffea9c/>
- Elmattawaa, O. (z.d.). *Are children obsessed with beauty standards?* Geraadpleegd op 29 mei 2018, van <http://www.artefactmagazine.com/2018/01/29/are-children-obsessed-with-beauty-standards/>
- GGD. (z.d.). *[Preventie VGV / jeugdgezondheidszorg: feiten en cijfers]*. Geraadpleegd op 19 mei 2018, van http://vgv.ggd.nl/algemeen/feiten_en_cijfers/
- Firman, A. (2018, 6 januari). *Why I Think Feminism is Nonsense* [Video]. Geraadpleegd op 8 januari 2018, van <https://www.youtube.com/watch?v=OveYXM-WXrI>
- Foucault, M. (2004). *Breekbare vrijheid; teksten en interviews*. Amsterdam, Nederland: Boom.
- Giesen, P. (2008, 19 juli). *De oervrouw was een vent*. de Volkskrant. Geraadpleegd van <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/de-oervrouw-was-een-vent~b57e4876/>
- Haines, G. (2017, 4 november). *Mapped: the best (and worst) countries for gender equality*. Geraadpleegd op 14 mei 2018, van <https://www.telegraph.co.uk/travel/maps-and-graphics/mapped-the-best-and-worst-countries-for-gender-equality/>
- Hammer, C. (2016, 21 september). *The Business of Beauty is Very Ugly* (TEDxSantaBarbara) [Video]. Geraadpleegd op 16 april 2018, van <https://www.youtube.com/watch?v=j9vE4i017q4>
- Horney, K. (1924). *On the genesis of the castration complex in women*. Geraadpleegd op 25 mei 2018, van <https://www.pdf-archive.com/2016/09/05/horney-on-the-genesis-of-the-castration-complex-in-women/preview/page/5/>

Huigsloot, N. (2018, 29 mei). *Ha, een prooi*. Geraadpleegd op 1 juni 2018, van [https://blendle.com/i/hp-de-tijd/ha-
een-prooi/bnl-hpdetijd-20180529-499ab699b88?
sharer=eyJ2ZXJzaW9uIjojMSIsInVpZCI6ImxpbGlhbmFubmVsb2VzIiwiaXRibV9pZCI6ImJubC1ocGRldGlqZC0yMDE4MDU
yOS00OTIhYjY5OWI4OCJ9](https://blendle.com/i/hp-de-tijd/ha-
een-prooi/bnl-hpdetijd-20180529-499ab699b88?
sharer=eyJ2ZXJzaW9uIjojMSIsInVpZCI6ImxpbGlhbmFubmVsb2VzIiwiaXRibV9pZCI6ImJubC1ocGRldGlqZC0yMDE4MDU
yOS00OTIhYjY5OWI4OCJ9)

Joop, BNNVARA. (2017, 15 november). *Waarom vrouwen gemiddeld minder salaris verdienen dan mannen*. Geraadpleegd op 12 mei 2018, van <https://joop.bnnvara.nl/nieuws/waarom-vrouwen-minder-salaris-mannen>

Mathias, J. (2018, 4 februari). So, I interviewed people at the Women's March! [Video]. Geraadpleegd op 8 juni 2017, van <https://www.youtube.com/watch?v=5iknnX4Brps>

Mebius, D. (2018, 30 januari). *Radar laat zien: discriminatie bij uitzendbureaus is hardnekkig als onkruid. Hoe los je zo iets op?* de Volkskrant. Geraadpleegd van [https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/radar-laait-zien-
discriminatie-bij-uitzendbureaus-is-hardnekkig-als-onkruid-hoe-los-je-zo-iets-op-~be4e21bf/](https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/radar-laait-zien-
discriminatie-bij-uitzendbureaus-is-hardnekkig-als-onkruid-hoe-los-je-zo-iets-op-~be4e21bf/)

Meulenbelt, A. (2016). *Het Verschil*. Houten, Nederland: Spectrum.

Nonbinary Wiki. (z.d.). *List of nonbinary identities*. Geraadpleegd op 2 januari 2018, van https://nonbinary.miraheze.org/wiki/List_of_nonbinary_identities

Soffer, O. (2011). *De onzichtbare vrouw*. Amsterdam, Nederland: Artemis & co.

Squires, B. (2016, 25 oktober). *Het zwijgen over de bijwerkingen van de pil kent een seksistische en racistische geschiedenis*. VICE. Geraadpleegd van [https://www.vice.com/nl/article/jmyxkb/het-zwijgen-over-de-bijwerkingen-van-
de-pil-kent-een-seksistische-en-racistische-geschiedenis-111](https://www.vice.com/nl/article/jmyxkb/het-zwijgen-over-de-bijwerkingen-van-
de-pil-kent-een-seksistische-en-racistische-geschiedenis-111)

Syrett, N. (2017, 12 december). *Child marriage is still legal in the U.S.* Geraadpleegd op 16 mei 2018, van <https://theconversation.com/child-marriage-is-still-legal-in-the-us-88846>

Paglia, C. (2017). *Free Women, Free Men*. New York, Verenigde Staten: Pantheon Books.

Rosa, kenniscentrum voor gender en feminisme. (z.d.). *Feminisme en feministische stromingen*. Geraadpleegd op 9 april 2018, van [https://rosavzw.be/site/index.php/het-geheugen/thematische-geschiedenis-van-de-vrouwenbeweging/
feminisme-en-vrouwenbeweging/398-feminisme-en-feministische-stromingen](https://rosavzw.be/site/index.php/het-geheugen/thematische-geschiedenis-van-de-vrouwenbeweging/
feminisme-en-vrouwenbeweging/398-feminisme-en-feministische-stromingen)

Römkens, R. (Red.). (2015). *Het F-Boek*. Amsterdam, Nederland: Atria.

Ten Broeke, A. (2014, 10 februari). *Wat bezielt de trol?* Geraadpleegd op 30 mei 2018, van <http://ashatenbroeke.nl/2014/10/02/wat-bezielt-de-trol/>

The Quint. (2018, 7 april). *Rape is Consensual: Inside Haryana's Rape Culture* [Video]. Geraadpleegd op 27 mei 2018, van <https://www.youtube.com/watch?v=Pgom8LRF8hQ>

Van Dorst, R. (2017, 7 februari). *Geslacht!* [Documentaire]. Geraadpleegd op 5 november 2017, van https://www.npo.nl/geslacht/BNN_101381999

VICE. (2018, 27 februari). *The slavery detective of the south* [Documentaire]. Geraadpleegd op 13 april 2018, van <https://www.youtube.com/watch?v=6OXbJHsKB3I>

White, B. (2016, 31 oktober). *There are only 2 genders* [Video]. Geraadpleegd van <https://www.youtube.com/watch?v=rnQbgShb6r8&t=103s>

White, B. (2016, 11 april). *Tumblr vomit* [Video]. Geraadpleegd van <https://www.youtube.com/watch?v=5q4kwxwf0wU>

White, B. (2016, 26 maart). *Special snowflake syndrome* [Video]. Geraadpleegd van <https://www.youtube.com/watch?v=k9ZjUpUS3es>

White, B. (2016, 27 februari). *Trans-retarded* [Video]. Geraadpleegd van <https://www.youtube.com/watch?v=BhGx8dI4ads>

White, B. (2016, 1 februari). *Gender is NOT a social construct* [Video]. Geraadpleegd van <https://www.youtube.com/watch?v=s9WqfBDjRF8>

White, B. (2017, 28 januari). *Feminism: The biggest joke (Women's March)* [Video]. Geraadpleegd op 3 april 2017, van <https://www.youtube.com/watch?v=96AIJPI4E1Y>

White, B. (2017, 4 oktober). *Crashing a feminist March* [Video]. Geraadpleegd van https://www.youtube.com/watch?v=_82JYvF_oHo

White, B. (2017, 6 april). *Transgenderism - normal or disorder?* [Video]. Geraadpleegd van <https://www.youtube.com/watch?v=wUOjuIAikrU>

Wikipedia. (z.d.). *4. Tijdslijn van het internationale vrouwenkiesrecht*. Geraadpleegd van <https://nl.wikipedia.org/wiki/Vrouwenkiesrecht#Tijdslijn>

Wikipedia. (z.d.). *Adonis von Zschernitz*. Geraadpleegd op 17 maart 2018, van https://de.wikipedia.org/wiki/Adonis_von_Zschernitz

Wikipedia. (z.d.). *Tsjaad: Taal (analfabetisme)*. Geraadpleegd op 6 april 2018, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/Tsjaad#Taal>